Biblioteca estense universitaria
Largo S. Agostino 337, I-41121 Modena
TEL ++39 +59 222248 - FAX ++39 +59 230195
http://www.cedoc.mo.it/estense/
b-este@beniculturali.it

alfa.s.6.14

Marco Polo

De conditionibus et consuetudinibus orientalium regionum

14. sec.

BIBLIOTECA ESTENSE
MODENA
Cod. Lat. 131
VECCHIE SEGNATURE
Ms. VI. B. 9
SEGNAT. ATTUALE
α. S. 6. 14.
cc. 40

I.

Incipit liber domini marci pauli de uenecijs de condicionibus et consuetudinibus orientalium regionum

Librum prudentis honorabilis ac fidelis uiri domini marchi pauli de uenetijs de condicionibus et consuetudinibus orientalium regionum ab eo in uulgari fideliter editum et conscriptum compellor ego frater franciscus pipinus de bononia ordinis fratrum predicatorum a pluribus patribus et dominis meis ueridica et fideli translatione de uulgari ad latinum reducere ut qui amplius latino quam uulgari delectantur eloquio, nec non et hij qui uel propter linguarum uarietatem omnimodam aut propter diuersitatem ydiomatum proprietatem lingue alterius intelligere omnino aut faciliter nequeunt aut delectabilius legant aut liberius capiant. Porro per se ipsos laborem hunc quem me assumere compulerunt perficere plenius potuissent sed altiori contemplationi uacantes et infimis sublimia preferentes sicut terrena sapere ita terrena scribere recusarunt. Ego autem eorum obtemperans iussioni librum ipsum continentia fideli et integraliter ad latinum planum et aptum transtuli. Et ne labor huius inanis aut inutilis uideatur, consideraui ex libri huius inspectione fideles uiros posse multiplicis gratie meritum a domino promoueri. Siue quia in uarietate decore et magnitudine creaturarum mirabilia dei opera aspicientes ipsius poterunt uirtutem et sapientiam uenerabiliter admirari, aut uidentes gentiles populos tanta cecitatis tenebrositate tantisque sordibus inuolutos gratias deo agent qui fideles suos luce ueritatis illustrans de tam periculosis tenebris uocare dignatus est in admirabile lumen suum. Seu illorum ingratitudine condolentes pro illuminatione cordium ipsorum dominum precabuntur. Ubi et indeuotorum christianorum desidia confundetur quando infideles promptiores sunt ad uenerationem simulacrorum quam ad ueri dei cultum promptiores sint plurimi ex hijs qui sunt christi caractere insigniti. Sed et religiosorum aliquorum corda prouocari poterunt pro ampliatione fidei christiane ut nomen domini nostri ihesu christi in tanta multitudine populorum obliuioni traditum deferant spiritu fauente diuino ad obcecatas infidelium nationes, ubi messis quidem multa est operarij uero pauci. Sane autem ne inaudita multa atque nobis insolita que in libro hoc in locis plurimis referuntur incepto lectori incredibilia uideantur, cunctis in eo legentibus innotescat prefatum dominum marchum horum mirabilium relatorem esse uirum prudentem ac deuotum atque honestis moribus adornatum a cunctis sibi domesticis testimonium bonum habentem ut multiplicis uirtutis eius merito sit ipsius relatio fide digna. Pater autem eius dominus nicholaus totius prudentie uir hec omnia similiter referebat. Patruus uero ipsius dominus matheus cuius meminit liber iste uir utique maturus deuotus et sapiens in mortis articulo constitutus confessori suo in familiari colloquio constanti firmitate asseruit librum hunc ueritatem per omnia continere. Propter quod circa translationem ipsius laborem assumpsi securiori conscientia ad solationem legentium et ad laudem domini ihesu christi creatoris uisibilium et inuisibilium omnium. Liber autem iste in tres libros diuiditur quorum propria capitula distinguunt. Quorum librorum principiis ad facilitatem inuentionis eorum que in ipsis inueniuntur sunt capitulorum tituli prenotati. Explicit prologus.

Capitula primi libri

Qualiter et quare dominus nicholaus pauli de uenetijs et dominus matheus transierunt ad partes orientales. Primum capitulum.

Qualr regis magni tartarorum curiam adierunt. ij.
Q nō ab p̄fatū regē gratiam inuenerunt. iij.
Quomodo ab ipso rege ad romanū pontificē missi fuerūt. iiij.
Qualr expectauerunt uenetijs creatorem sūmi pontificis. v.
Qualr redierūt ad regem tartarorum. vj.
Qualr ab eo suscepti sūt. vij.
Qualr marchus nat' dñi nicholai creuit i gr' coram rege. viij.
Qualr p' multa tp̄a obtinuerit a rege gr̄am ad p̄pa remeandi. viiij.
Q nō uenetias redierūt. x.
Descriptio orientaliū regionū. et primo d' minore armenia. xj.
De prouintia turchie. xij.
De armenia maiori. xiij.
De prouītia zorganie. xiiij.
De regno mosul. xv.
De ciuitate baldachi. xvj.
De ciuitate thauris. xvij.
De miraclo trāslationis cuiusdam montis in regione illa. xviij.
De regione persarum. xix.
De ciuitate iasdi. xx.
De ciuitate crerman. xxj.
De ciuitate camadu. et regione reobarle. xxij.
De campestribus formosi et ciuitate cormos. xxiij.
De int' media regione īt' curmos et ciuitate crerman. xxiiij.
De regione q' media ē īt' crerman et ciuitatē cobinā. xxv.
De ciuitate cobinā. xxvj.
De regno tymochaim et arbore sol' q' uulgarit' alatinis d'r arbor sicca. xxvij.
De p'ncipe q dicebat' senex de montanis. et sicarijs seu assassinis eius. xxviij.
De morte ei' et destructione loci eius. xxviiij.
De ciuitate sopurgā et t'mīs eius. xxx.
De ciuitate balach. xxxj.
De castro caycā et t'mīs ei'. xxxij.
De ciuitate scassen. xxxiij.
De prouintia balasciae. xxxiiij.
De prouīcia basciae. xxxv.
De prouītia chesimur. xxxvj.
De prouīcia uocā et montibus altissimis. xxxvij.
De prouītia cascar. xxxviij.
De ciuitate samarchan et miraclo columpne s̄c̄e in ecc'a s̄ci Iohīs baptiste. xxxviiij.
De prouīcia charchan. xl.
De prouītia chotam. xlj.
De prouītia pein. xlij.
De prouītia ciarcian. xliij.
De ciuitate lop et deserto maximo. xliiij.
De ciuitate sachyon et ritu paganorum et combustione corporū mortuorum. xlv.
De prouītia chamul. xlvj.
De prouītia chinchintalas. xlvij.
De prouītia succur. xlviij.
De ciuitate campition. xlviiij.
De ciuit' ezina et alio deserto magno. l.
De ciuitate caracoran. et initio dominij tartarorum. lj.
De p'mo tartarorum rege. cinchis et discordia ei' cū rege suo. lij.
De conflictu tartarorū cū rege illo et uictoria ipsorū. liij.
De catalogus regū chartarorū et qualr regū illorum corpora sepeliunt' in monte alchai. liiij.
De generalibus consuetudinibus et moribus tartarorū. lv.
De armis et uestibus ipsorum. lvj.
De cibis et potibus ipsorum tartarorum. lvij.

De ydolatria et erroribus uxorum. lvii.
De extremitate in dustitia et fortitu
dine tartarorum. lviii.
De ordine exercitus tartaro
rum et sagacitate belladi. lx.
De iudiciis et iustitia eorum. lxi.
De campestribus bargu et de cet
eris insulis aquilonis. lxii.
De regno erginul et ciuitate
singui. lxiii.
De prouintia egrigaia. lxiiii.
De prouintia thenduch et gog et
magog et ciuitate ciagamor. lxv.
De ciuitate ciandu et nemo
re regali quod est ibi cum quibusdam
festiuitatibus. lxvi. lxvii
De monachis quibusdam ydolatris.

Expliciunt capitula primi libri.

Incipit liber primus.

Qualiter et quare dominus nicholaus
pauli de venetiis et dominus matheus
transierunt ad partes orientales. i. capitulum.

Tempore quo balduinus princeps
septimus constantinopolitanum
imperium gubernabat anno primo ab
incarnatione christi m. cc. duo nobi
les ac honorabiles prudentesque ge
rmani inclite ciuitatis nauem
propriam diuersis opibus et mercimoni
is oneratam cum concordia in portu
ueneto conscendentes prospero uento
flante duce domino constantinopo
lim peruenerunt. Horum maior na
tu nominabatur nicholaus alter uero
matheus. Quorum pater dictus dom
nus pauli dicebatur. Cumque in constanti
nopolitana urbe breui tempore
fuissent federis consilio naviga
tes inde per mare plurimis gemmis per
uenerunt ad portum ciuitatis ar
menie que dicitur soldadia. Ubi pau
sa locabant et paratis omnibus certa
consilia: ubi magno regio tartaro
rum curiam adierunt qui dicebatur

barka. Cui cuncta que secum detu
lerant munera offerentes benigne
ab ipso suscepti sunt. A quo ipsa uice
maxima et ampliora donaria perce
perunt. Et cum in regno illius per annum
fuissent. Vellentque redire uenetias
subito inter prenominatum regem barcha
et regem alium tartarorum nomine allau
noua grandisque discordia est exor
ta. Et cum conuenisset iunctis ab utroque exercitibus
et certasset allau uictor extitit.
Regis autem barka exercitus ruinam
non modicam patiuit. Ob quam causam
uiis discrimibus circumseptis reme
andi eis ad propria per uiam per quam uenerant
aditus regressusque preclusus est.
Consilio autem inito an aliter possent con
stantinopolim remeare optauit per
regnum barcha uias propositas
circuire. Sicque peruenerunt ad ci
uitatem que dicitur. Guthaca. Inde pro
gredientes transierunt fluuium ti
gridis qui unus est de .iiii. fluminibus
paradisi. pertransierunt quoque desertum per
dietas. xvii. Neque habitationes
opida reperientes. omnino demum perueni
rent ad ciuitatem optimam que dicitur
bochara. in regione persidis. cui rex
quidam barach nomine presidebat ubi
annis tribus immoratus sunt.

Qualiter regis maximi tartarorum curiam
peruenerunt. ii.

Contigit iter quidam toti
prudentie apunciato alau
rege ad maximum tartarorum regem
directus aplicuit bochara.
Ibi quosprefatos reperiens uiros qui iam
plene in lingua tartarica fuerant
eruditi summum modum letatus est eo
quod uiros latinos nunquam alias ui
derat quos tamen uidere plurimum af
fectabat. Et cum diebus plurimus
cum eis colloquium et consortium habuisset
eorumque gestos mores fuisset expertus
persuasit eis ut cum eo simul maxi

regis
tartarorum advenientes, promittentes quod ab
eo honore maximo ac beneficiis maximis
preciperentur. Qui videntes se non posse
sine difficultate diutina hinc re-
gressum ad patriam, divino se presidio committen-
tes, parant iter, et perveniunt iter cum illo, fa-
miliares christianos habentes comites,
quos secum de Venetiis duxerant. Spacio
autem anni pervenerunt ad regem maximum
omnium tartarorum, qui vocabatur Cublai, qui lin-
gua eorum magnus Kaam dicitur, quod in la-
tina lingua sonat magnus rex regum.
Causa autem tante prolixitatis temporis in eundo
hec fuit propter nives et inundationes flumi-
num ac torrentium, quos in via expectare
oportuit donec nives que super excreverunt
et aque que inundaverunt declinarent.
Fuit autem via illorum anno ipso subseque-
ndo ad aquilonarem ventum, qui a venetis vul-
gariter dicitur tramontana. Que autem ibi
viderunt suo loco in libro hoc per ordinem
describentur. Quomodo apud prefa-
tum regem graciam invenerunt. iii.

Cum autem Kaam conspectui suo ob-
lati essent, ipse rex quam summe benigne eos
suscepit alacriter. Inquisivit vero ab eis
per multas vices de condicionibus occiden-
talium partium, de imperatore romano et de
regibus et principibus christianis, et qualiter in
eorum regnis servaretur iustitia, et qualiter
in rebus bellicis se haberent. Inquisivit
quoque diligenter de moribus latinorum. Super
omnia interrogavit diligentius de papa
christianorum et de cultu fidei christiane. Ipsi autem
ut viri prudentes sapienter et seriatim
ad singula responderunt. Propter quod sepe eos
ad se introduci iubebat. Habuerunt
quoque gratiam in oculis eius. Quomodo ab ipso
rege ad romanum pontificem missi fuerunt.

Quadam igitur die prefatus Kaam, consilio prius cum baroni-
bus suis habito, rogavit prefatos viros
ut amore sui redirent ad papam cum
uno de suis baronibus qui dicebatur Goga-
cal, pro parte ipsius summum christianorum pontifi-
cem rogaturi, quatenus ad eum centum sapi-
entes christianos dirigeret, qui scirent osten-
dere sapientibus suis rationabiliter quod vi-
deretur si verum erat quod christianorum fides esset
melior inter omnes, et quod dii tartarorum erant
demones, et quod ipsi et orientales et alii de-
cepti erant in suorum cultura deorum. De-
siderabat enim audire rationabiliter qua
parte quod fides esset melior et rationabilius
imitanda. Cumque percepissent huiusmodi
coram eo, dicentes se ad cuncta ipsius bene-
placita preparatos, fecit rex scribi litteras
ad romanum pontificem in lingua tar-
torum, quas illis tradidit deferendas. Ta-
bulam quoque auream testimonialem illis tradi
iussit signo regali sculptam et insi-
gnitam iuxta consuetudinem sedis sue,
quamque deferens debet duci de loco ad
locum a cunctis rectoribus terrarum suo im-
perio subiectarum cum omni sua comitiva
securus, et quamdiu in moram voluerit
in civitate vel oppido debent illi de ex-
pensis et necessariis omnibus integre pro-
videri. Insuper imposuit eis rex ut
de oleo lampadis que pendebat ad sepul-
crum domini in Ierusalem ei deferrent in reditu.
Credebat enim christum unum esse in numero de-
orum bonorum. Cum igitur fuissent in regis
curia honorabiliter preparati, accepta
a rege licentia arripuerunt iter, litteras
et auream tabulam deferentes. Et cum
per dietas .xx. equitassent, ille baro
cogatal quem secum habebant fuit graviter
infirmatus. Propter quod de voluntate ipsius
et multorum consilio relicto illo cep-
tum prosecuti sunt iter. Propter tabulam autem auream
quam habebant fuerunt ubique suscep-
ti. Ob inundationes vero fluminum quas in lo-
cis plurimis invenerunt retardari sepe
oportuit iter eorum. Nam annis tribus
in via fuerunt antequam ad portum civi-
tatis armenorum que dicitur Glaça perve-
nire possent. De Glaça vero processerunt

tes pueneŕt acon. de mēse aplis
ai no dñi. m°. cc°. lxviij. Qualr
expectauerūt uenetiis cardinalē summi pōtifi

Cum igitur fuisset acon au. ca°. v.
dierūt dnm̄ clemētē papā
quartū nup fuisse defūctū. fr
quo fuerūt uehemētissime cōtrista
ti. Erat at̄ i acon legat⁹ quidā aplī
ce sedis. dn̄s. s. Thedaldus de comi
tibꝫ de placētia cui ātea ꝑpque
missi a khaam fuerāt narrauerūt.
Eius ū cōsiliū fuit ut oīo cardīalē
summi pōtificis expectarēt. Iuerūt
ḡ uenetias uidē suos māsuri ibi
quousq; summus pōtifex careāt. et
qn̄ uenetias puenerūt īueñt dn̄
nicholaus uxorē suā eē defunctā
q̄ i recessu suo pregnās fuerat. īueñ
q; filiū Marchū noīe qui ānos
xv. hēbat etatis q post discessū
ipī de uenetiis natus fuerat de u
xore pfata. Hic ē marchꝰ ille q
cōposuit librū istū. Cui q̄lr h̄ nota
fuerāt infra patebit. Interī aūt
electō summi pōtificis adeo dilata
ē q duobꝫ ānis māsūt uenetiis
ipsi cotidie ꝑstolātes. Qualr
redierūt ad regē tartaror. vi.

Post duos annos pdci regis
nūtij metuētes ne rex ex
mora ipsorū nimia turbaret. et puta
ret eos nolle āplius redire ad ipsū. re
dierūt acon Marchū pdcm̄ ducē
tes secū. De licētia ū legati sepl
crū dñi i ierlm̄ uisitātes oleū de
lanpade sepulc̄ ut rex postulaue
rat accepūt. et acceptis lr̄is le
gati ad regē i qbꝫ eis phibebat te
stimoniū q fidelr̄ egerāt. et q romana
ne eccē nōdū erat de pastorē puisū
iuerūt ad glatiā. Ut at̄ de acon
decesserūt pnūciat recepe cardina
liū nūtios q ipse i summū pōtificē
electus erat. i posuit q̄ sibi nomen
Gregorius. et missis nūtijs statī
reuocauit eos. reuersosq; suscepit ala
crit' qbꝫ lr̄as alias tradidit ad tarta
ror regē. duosq; fr̄es ordīs pdi. lite
ratos et probos q i acon erāt misit
cū eis. quor un⁹ dicebat̄ fr̄ Nicholaus
uicētinus. Alius ū fr̄ Guilhelm⁹
tripolitanus. Cūq; puenissent ad gla
tiā soldan⁹ babiloīe cū exercitu maxi
armenos īuasit. fr̄es ū illi ꝑgrinatio
nis picla et uiar discrimina metuētes
ad tartaror regē puenire nō posse.
cū magistro tēpli i armenia remāsūt.
Nā plies fuerāt i mortis piclō
cōstituti. Nūtij at̄ regis se oī piclō
exponētes cū laboribꝫ maximis
puenerūt ad regē q īuenerūt ia
ciuitate q dr̄. Clemeinfu. Fuerūt
aūt i itinē de portu glatie usq; cle
meinfu ānis trbꝫ. et dimidio. Nā
it ipsor i yeme ꝑp niues et aqs uali
das et frigora maxīa pmodicū potuit
pficere. Rex at̄ cublai audiēs a re
motis de ipsor reditu misit nūtios
eis obuiā. ad xl. dietas qeos fecerūt
de spāli regis mandato ī oībꝫ necessa
rius p uiā nobilissime pcurari.

Qualr ab eo suscepti sūt. vij.

Ut aūt ad regis curiā puenerūt
ingressi ad regē pcideūt cū reue
rentia maxīa corā eo. Q̄ alacrit eos
suscipiēs iussit ut surgerēt. et quo
modo i uia fuerāt q qd cū summo pon
tifice egerāt enarrarēt. Quibꝫ cūc
ta dicentibꝫ seriati et exhibētibꝫ lr̄a
bti gregorij. Rex summi pōtificis lr̄a
letant' suscepit et eor fidelē solici
tudinē cōmēdauit. Oleū at̄ de lāpad
sepulc̄ dñi n̄ ih̄u xp̄i reuerēt' accepit et cū
honore reponi mādauit. Interrogauit
ū rex de Marcho qs eēt. et audito
q filius erat dñi Nicholai ipsū facie
leta suscepit. Ipos ū tres īt familiares
suos honorabiles cōputauit. ꝑpt̄ ab

oīb3 animalibz ī multa reuerētia ī
hēbebāt. Qualit' marchus nat'
nicolai ēxit ī grā corā rege.
[M]archus ū breui ītp̄e mores
didicit tartaro4 ū nō ꝗ lin
guas .iiij. uarias ꝯouisas itaq
ī qualibet ip̄a4 scribē sciebat ꝗ legē.
Voluit aūt experiri rex ipī p̄dētiā
direxit q3 eū ꝑ quodā regni ne
gotio ad regionē remotā ad quā
añ sex mēses p ueīre nō potuit.
Ipe ū sic se habuit prudēt' ī oīb3
q rex plima cūcta ꝗ gesserat accep
tauit. Et q̄m rex delectabatur
audire nouitates. mores ꝯsuetu
dines hoī ꝯditōes q̄ tra4. marchꝰ
q̄cūq3 trāsibat sic studebat s̄i l3 no
uitatibz īformaē ut possz regis bn̄
placito ꝯplacē p̄p q̄ annis .xvij.
qbz fuit familiaris ipīꝰ sic illi fuit
accept' ut ab eo ꝯtinue ꝑ magni
regni negotijs mitteret. hec ēgo ro
ē q̄r p̄fatus dñs marcꝰ sic didi
cit ouētalium ꝑtiū nouitates q3
ī sua dilligētius ꝯscribēt. Qualr
post multa tp̄a obtinuerūt a re
ge grām ad p̄ā remeandi .viij.
[P]ost hec aūt desiderātes p̄e
fati dñi redire uenetias ue
niēdi licētiā a rege petierūt. Q'
ꝑ dilectiōē mag' q̄ hēbat ad eos ad
ꝯsēsū nō potuit īclinari. Interea bāro
nes tres uiri regis indo4 noīe
argon. ad magnū regis. Cublai
curiā puenerūt q4 un' uocabat'
Culatai. alt' ribusca. tercius uero
Coila. ex parte sui dñi postulātes
ut ei uxorē ꝯ sua ꝑgenie q̄m mo
tua nup fuerat uxor ei regina
balgana q ītestā disposuerat. ut
rex argon ū ei' uxorē aliā hēē n̄
possz n̄ ꝯ ipī ꝯsanguineis balgā
na. Rex aūt cublai eos sūmo cū
honore suscepit. et puellā unā
de sua ꝑgenie illis optulit. an
no4 .xvij. noīe gogatim. Qui
noīe dō sui grā cētus ipā3 susci
piētes cognoscētesq3 q dō. nicho
laus. matheꝰ ꝗ marchus deside
rabāt ad p̄ā remeare ꝑ grā a re
ge supplr postulart ut ꝑ onore
regis argon. ipos tres ad eum
trāsmitteret cū regina qbz ide
uellēt redire liceret ad p̄ā. Q'
procedū ī instanti petitiōēz de
uictus eo4 p̄ces nequit abnuere
tristē tn̄ p̄buit postulatiōī ꝯsēsū.
Qūo uenetias redierunt .x.
[C]ū debuerūt aūt a rege recede
rex naues .xiiij. cū necca
rijs oībz ꝗ uictu p biēnio p̄pari.
quā4 q̄libz malos .iiij. cū .iiij. ue
lis hēbat. Cū ultiō decederūt a re
ge q mltā de ipo4 recessu displi
cētiā huit. tradidit eis duas
tablas aureas ut ī oībz regnis
sue dictōi subiectis debeāt eis tu
tela ꝗ expēsis itegrlr puidei. In
posuit q3 eis ābasiatas ad summū
pōtificē ꝗ ad reges quosdā xpianō4.
Nauigātes aūt post mēses tres ad
īsulā q̄ iaua dr̄. puenerūt. Inde
p indicū mare progrediētes anno
uno ꝗ dimidio puenerūt ad cu
riā regis argon. reperūt puellā
ū q̄ ꝑ rege argon. dūrat fili' ei'
accepit uxorē. ibiq3 ꝯputatōē
fcā de socijs q mortui ī uia fue
rāt īuenerūt ꝗ p nautas mortui
fuerāt de comitiua ipo4 uiri q̄n
gēti .lxxvij. Fuerāt eī p't ma
rinarios ī uniuso sexcēti. Inde
uō ꝑgrediētes ulterius .iiij. aure
as tablas preceptorias receperūt
a p̄ncipe acata noīe q regnū p
puero gubnabat q nōdū adol'
creuit ad regimen ī uniuso eius
ip̄is honorarēt ꝯducerēt ꝗ securū.

ad optime ferme e. Post multum
aut tempus multosque labores gubernante
deo constantinopolim peruenerunt.
Inde cum multis diuitiis et comitatu
magno incolumes redierunt uenetias
anno domini m. cc. lxxxxv. gratias
agentes deo qui eos de tantis periculis et
laboribus liberauit. Hec ergo autem in isto
libro primo scripta sunt ut agnoscat qui hunc
legerit librum. unde et quomodo scire potu
erit dominus marchus pauli de uenetiis ea
que inferius continentur. Fuit enim predictus dominus
marchus in orientalibus partibus annis.
xxvi. diligenter pensum annumerato tempore
computato. Descriptio orientalium
regionum. et primo de minori armenia. xi

Narratione facta nostrorum itinerum
nunc ad ea narranda que uidimus
accedamus. Primo autem minorem arme
niam breuiter describemus. Armenie
due sunt minor et maior. Arme
nie minoris rex in iustitia conseruat terram.
Regio uero ipsa multas ciuitates et multa o
pida continet. patria fertilis est et iocun
da. uenationes bestiarum et auium ibi
sunt multe. Aer uero ualde sanus. Arme
nie regionis homines antiquitus fuerant
strenui bellatores. Nunc potatores
et timidi sunt effecti. Ibi est super mare
ciuitas que dicitur glatia maris portum
habens ad quam multi conueniunt mercatores
de uenetiis de ianua. et de aliis re
gionibus plurimis. Multe enim mercationes
aromatum diuersarum specierum aliaque pre
ciosarum operum de terra illuc deferuntur.
Qui uolunt orientalium ingredi terras ac
cedunt ad glatiam. De prouincia
Turchie. xii.

Turchia prouincia. Turchie. xii.
tiam gentium continet populos ex
grecis armeniis et turchis. Turchi
linguam propriam habent et machometi
abhominabilis legem habent. Indocti homines
sunt et rudes. In montibus et uallibus in
morantur. prout reperire possunt compe

tentia pascua. Greges magnos
habent iumentorum et pecorum. Ibi et mu
li ualoris magni sunt. Armeni uero
et greci qui sunt in ciuitatibus et oppidis ha
bitant. In serico nobilissime operantur.
Ciuitates habent multas in terris sue pa
trie sunt. Conio. Cassene. et seba
sta. ubi beatus blasius martirium
pro christo suscepit. Subiecti autem sunt uni
de regibus tartarorum. De armenia

Armenia maior. maiori. xiii.
tartaris tributaria magna pro
uincia est. multas habens ciuitates
et oppida. Ciuitas metropolis dicitur
Arcinga. ubi fit optimum buchi
ramus. ubi scaturiunt feruentes
aque in quibus sunt optima balnea. Due prin
cipaliores ciuitates post arcingam
sunt arguron. et darcirum. In estate
te multi ibi habitant tartari cum
gregibus et armentis quia pascua habent u
berrima. In yeme uero discedunt propter
maximas niues. In montibus huius
armenie est archa noe. prouintia
hec uersus orientem affinis est prouintie
Corçanorum. In confinio huius prouintie
ad aquilonem. fons unus magnus est
ex quo liquor quidam scaturit oleo
similis. pro cibo quidem inutilis. sed prouenit
de montibus et lapidibus optimus. Omnes
nationes affines hoc liquore pro unc
tionibus et lapidibus utuntur. Tanta enim
de fonte emanat huius liquoris copia
ut de ipso naues centum simul aliquando
onererentur. De prouintia corçanie. xiiii.

Corçanie prouintia regem habet
tartarorum regi tributarium.
Fertur quod corçanorum reges cum signo
aquile super humerum antiquitus nasce
bantur. Corçani pulchri homines sunt et armis
strenui et sagittarii optimi. Uarii
autem sunt ritum grecorum seruantes. Capil
los breues ut clerici occidentis.
Fertur quod magnus ambassator uolens

no. de sancto blasio

de archa noe

no. de mirabili
oleo quod scaturit ex
fonte.

no. de signo aquile

ad corganos trasire no potuit qz ex
uolentes abo oriente i puincia igitur trans
sire p unā arctā lōgitudis leucar
iiij. qz a latere vno mari ccludit
ab alio mōtibz. ita q a paucis iuis
mltitudo exercit prohibet accessus. Cum
ex quo adipos negu accede nolu
eoz a se prohibe accessu. Ibiqz ad me
moria turrim fortissimā eleuaut q
turrum noiatur. In hac prouīcia ml
te sunt ciuitates q castra. Serico ha
būdāt. Ibiqz fuit plēmu d serico
pānu q de auro. Austures optimi
ibi sūt. Terra fertilis e. homines paucē in
catores q operarij sūt. Ibi e sca guili
elmi ouetal monasteriu mona
choz. iux q lacus magno q ab aq
montiu cggat i qua die. xl. usqz
ad saltuatū scm capuit pisces ha
būdāt. Reliquo u tpe anni. pisce
oio ibi repiri nō possūt. Dicit aūt
lac illa mare chelucelā hns igi
ro miliaria circa sexaceta. Distat
aūt ab oi mari p dietas. vij. In ha
lacunas igdit fluuius eufratis
un de. iiij. flumibz paradisi. Alia
q flumia mlta ex qbz oibz lacune
fuit illuc. Ibiq lacune hee sūt cau
dare montibz. In ill ptibz iuenit scp
tū q uulgarit dr Gbella. De regno

Mosul regnū e. Mosul. xv.
Ad orietale plagā i ofimo ma
ioris armenie. Ubi habitāt arabes
q macometū adorāt. Sūt tn ibi x
ani mlti nestorani q iacobini qbz
pest patarcha magn q iacolich uo
cāt. Ibi fuit pāni pulcerrimi d au
ro q serico. In mōtibz hs reg hitāt
hoies q dicūt cardi q q qdā nestorai
qdā iacobini sūt. Alij at legis ma
cometti sectatores sūt. hij os predces
sūt maximi. De ciuitate Baldacii
In illis ptibz e ciuitas. ca. xvj.
baldachi q isceptuis sacs dr

fusis. Ubi hitat plat magn sarace
noz q caliphū uocāt fuit ibi pānu
de auro plēmu duisaz maneriezū.
silr q de serico duisaz q maneriezū
s. nassicnac q cmosi. baldacū nobli
or ciuitas e regiois ill. Anno ab
icarnatōe dni. m. cc. l. magn rex
tartaroz alan obsedit q p uiolētiā cā
cep q q ultius ceñt ult. Octuāmi
lia eqtū. Si exercitus regis elaucāt
p maximus. Caliphus at qdniabā
ibi turrī unā hēbat plenā auro.
argēto. Lapidibz pciosis aliisq mi
rablibz i mēsi ualoris. Sz qz auar
erat nec sciuit se de sufficiēti puide
militia. nec munera largitus est
militibz qs hēbat io cfusioi patuit.
Nā alau rex ciuitatē obtinuit q
caliphū cepit q i turri thaur illu
iextimablis pcepit i cludi. nega
to illi cibo q potu. Cui q ait. Si th
surū hūc nō auare auideqz suasse
te ipsz q ciuitatē liberare pōteras.
Nūc at adiuuet te thaurus tuu
q tā auide dilexisti. Quarta u die
fame perijt. P ciuitatē at bal
dachi fluuius trāsit magn p q usz
ad mare idicū q distat a baldacho
p dietas. xviij. Nauigai pōt per
hūc fluuiū afferēte mercatores i
nume. Termiat at ad ciuitatē
q dr. Chisi. In medio baldach
atqz chisi e ciuitas basera q cū
data e palmar nemoribz. Ubi co
pia maxia noblīu dactiloz est.

De ciuitate thaurisij. xvij.
Thaurisiū e i illis ptibz nobi
lissia ciuitas. Ubi fuit mca
tores i nume. Ibi e habūdātia ge
maui q oīuz pciosoz lapidū. Ibi fl
ūt pāni d auro q serico ualoris per
maxi. Ciuitas i situ opti e ppq
ille cfluunt negotiatores undiqz
s. de india. de baldacho. de mosul. q

de cremosor. De terris latinorum et de
aliis regionibus infinitis. Ibi multi
mercatores ditantur. populus magnus terram
incolit. Ibi sunt nestorini. Jacobini.
et perse. Cives taurisii macometum
adorant. Civitas vallata est viridari
is placentissimis. ubi fructus copiosi et
optimi sunt. De miraculo translationis montis in regione illa. xviii.

In illis regionibus s. inter thauris et baudac
mons est quidam de loco suo ad locum
alium translatus est virtute divina. Volebant
enim sarraceni christianos universos occidere propter
hoc quod ait. Si habueritis fidem sicut granum sinapis
dicetis huic monti transi hinc et transi
sibit et nichil impossibile erit vobis. Dixe
runt christianis quod subeorum dominio in illis partibus
habitabant. Aut in nomine monte istum trans
ferre. aut omnes ad macometum converti.
aut omnes peribitis gladio. Tunc devoti
quidam viri christiani per orationem fusa
fideliter ad deum illum monte illum inde
te multitudine populorum transtulit ad de
signatum locum. propter quod multi ex sarrace
nis ad christum conversi sunt. De regione
Persida maxima. persarum xix.

Persida prouintia est que olim nobilissima fuit.
nunc non multum est atritans dissipata.
In qua tamen ipsi regione ignis pro deo co
litur. persidis prouintia viii. regna continet
quorum primum dicitur. Casum. Secundum. Curdistam.
Tertium. Lor. Quartum. Cielstan. Quintum. Istanich.
vi. Cerraci. vii. Socan. viii. que est
in finibus persarum dicitur. Timocham. Ubi
sunt equi magni et pulchri magni quoque precii.
Asseritur quia unus equus persarum ad ualorem
ducentarum librarum turonensium. Ducun
tur autem a negotiatoribus ad ciuitates.
Clusi et curmosa. que sunt super indicum
mare inde in indiam deferuntur. Asini
similiter pulcherrimi ibi sunt propter nimiam ipsorum
pulchritudinem dantur pretio. marche xxx.
argenti multum. pulchre ambulant optime
currunt. In hiis regionibus sunt homines

pessimi. invicem pro des. et omnia de. ma
catores multi a predonibus occiduntur. propter
quod ipsos oportet munitos et comitiua sociatos
incedere. legem autem machometti
habent. In ciuitatibus sunt artifices op
timi qui auro et serico opere plumario
nobilissime operantur. Ibi copia est bombi
cis. tritici. ordei. milii. panitii. omnis
que bladi vini ac omnium fructuum.

De ciuitate. Jasdi. xx.

Iasdi est ciuitas grandis in eadem
regione magnarum mercationum
ubi artifices in serico plurime operantur.
Ibi quoque adoratur macometus. Ultra iasdi ad
dietas vii. usque cremam non est habi
tatio. Sunt ibi in campestribus nemora
per que equitari libere potest ubi uenationes multe
sunt. Ibi magni et conatices in multi
tudine magna reperiuntur postmodum per
uenitur cremam. De ciuitate crerman. xxi.

Crerma est ciuitas
ubi turchisi in habundantia repe
riuntur in montibus ciuitatis. Ubi quoque minere
habent calibis et andanici. Ibi quoque sunt fal
cones nobilissimi uolatus uelocissimi.
minores tamen sunt falconibus peregrinis.
In crerma sunt armorum artifices qui
operantur frena calcaria. sellas. spatas.
arcus et pharetras ac cetera armorum
instrumenta. secundum suam consuetudinem prouincie. Mulie
res autem ciuitatis opere plumario no
bilissime operantur. faciunt quoque cultras et cervi
calia magni decoris. A crerma ultra
per planitiem. per dietas vii. ubi est uilla
domestica. Sunt autem ibi ciuitates et ca
stra ubi inueniuntur perdices in copia maxima.
Post. viii. dietas inuenitur descensus
magnus ita quod per dietas duas semper pergitur
ad declinum. ubi arbores sunt multe fruc
tifere ualde. non est tamen ibi habitatio
nisi pastorum. Est autem ibi in yeme intollera
bile frigus. De ciuitate camandu
et regione reobarle. xxii.

Post hec peruenitur ad planitiem maximam.

ubi ē ciuitas. Cammādu. q olim
ciuitas magna fuit. s; nūc a tartaris
ē distructa. Regio aūt illa di-
lectabilis. Ibi sūt dactali. pistachi. et
poma padisi ī copia maxīa. Multi
q fructus alij crescūt ibi q ap nos
nō hn̄t. Ibi sūt aues q dicūt francolini
colores p̄misti. albi s. et nig.
Rubei aūt colores. hn̄t pedes et rostra.
Boues ibi sūt maxīi pilos albissimos
breues et planos hn̄tes.
Cornua hn̄t breuia et grossa q acumine
carēt. Sup humeros hn̄t
gibbū ut cameli. fortissimi sūt
et onera magna portāt. Et cū honerari
debēt īcuruāt se ut cameli.
et cū onerati fuerit s;gūt sic docti
sūt ab hoib;. Arietes sūt grādes
ut asini. q caudā hn̄t p maxīaz
lōgā et lataz. pōderis ut plimū
librarū. xxx. Pingues et plc̄ ualde
sūt et ad ēsū optimi. In hac
planicie multe sūt ciuitates et
opida. et hn̄t muros luteos grossos
ualde et fortes. qz ī regiōe multi
p̄dones sūt q dicūt Caraonas
et hn̄t regē. Sūt aūt ī cātatores et
qn̄ uolūt p̄dari puaz dyabolica arte aerē
faciūt obscurari de die ī spatio
magno adeo nullus uidē eos possit
tenēt q obscuritatē h;. v. diebus
l.vij. et tūc p̄does illi egdiētes ad campos.
qnqz nūo. x. milia ordināt
se p lōgas acies un9 pte uix alium
ī latitudiē magna ita ut rarus sit
ī de trāseūtes q nō īcadat ī manus
eoz. Capiūt aūt hoīes et iumēta.
Vēdūt aūt iuuenes et senes occidūt.
Ego marc9 semel dū ī de trāsire
īcadi ī illā obscuritatē s;qz manus
erā castro q dr̄ Canosalim ofugi
ad ipz. plures tn̄ de meis socus ī
cideriūt ī illos. quoz quidam uēditi
sunt. alij uero occisi.

Veniam pestribus formosi et ciuitate Cormos. xxiij.

Planities aūt q̄ supius dc̄a est
puersus meridiē ptēdit ad.
v. dietas. Demū puenit aliquā q̄
cū q̄ē decliuo p q̄ descēdit otinue
p. xx. miliaria et ē uia pessima.
et pp p̄dones piculosissia. Post puenit
ad cāpestria pl̄cerima lōgitudīs
dietar duarū. et dr̄ locus
ille formosa. Ubi sūt flumj et aq̄
multe. et multe palme. Ibi sūt in
copia maxīa. francolini. papagalli.
Auesq̄ alie diu̇sarū spēīū
q̄ aūt mare nō hn̄t. Deīde puenit
ad mare oceanū. ī cuius litore est
ciuitas. Cormosa. ad cui9 portū
oueniūt negotiatores yndor deferētes
arōmata. Margaritas
lapides p̄ciosos. pannos aureos
et sericos dētes qz elefandor et alia
p̄ciosa. Hec ciuitas regalis ē hn̄s
sub se ciuitates et castra. Regio h;
calida ē et īfirma. Si ī ea to ext'
neus moriat ubi ex tūc sacap' ...
bn̄ est. Vinū fit ibi d' dactilis et
alijs optimis sp̄eb; q optimū.
sic tn̄ de eo bibūt q asueti adis.
nō fuerit uētris fluxū fluxū.
post modū ofert et ī piguat hoīe
facit. Incole loci. pane trīci
et carnib; nō utūt' qz nō possēt in
firmis h' scemodi uescere. sed
comedūt datiles pisces salitos et
cepas ut asini sūt. Multū ī utūtur
tonina. Naues hn̄t piculosas,
peo q clauis ferreis nō firmātur.
Cōfingūt eī tabulis ligneis
clauis. et ofuunt filis q fiūt d'
corticib; nucū d' Idia. Cōfitiūt
eī cortices ut coria et filia cortidū
filiāt ut crines equor. Filia aūt
illa bn̄ sustinet fortitudinez
aque maris et multo tpr ofuat.

veritatem firmamentum ferri melius
est. Nauis unicam habet arborem. unum
uelum unumque temonem. Nec habet nisi
unam coopturam. pice non liniuntur
naues ille. sed solum oleo piscium. postquam
uero iam conposuerint onera coopi
unt cacorius super quam ponunt equos quos
in indiam deferunt. Multe ex hiis na
uibus pereunt. quia et mare tempestuosum
est ualde et naues ferro firmate non
sunt. Incole regionis huius nigri sunt
et machometum adorant. Estatis
tempore propter intollerabilem estum in ciuita
tibus non morantur. habent autem extra ciuitates
et oppida uiridaria multa ac flumina.
et ad singula uiridaria per aqueductus
et canalia aquas deducunt. In
illis uiridariis estate habitant. Se
pe autem a regione cuiusdam deserti ubi non est
nisi sabulum perflat uentus ualidus
uehementer urens qui homines occideret nisi
fugerent. Cum enim senserint primum motum
ipsius statim omnes currunt ad aquas in qua
ingressi tamdiu in ipsis morantur donec
pertranseat uentus. et sic ab ipsius ardore
liberantur. In regione illa propter estum
nimium blada sua in nouembri semi
nant et in martio metunt. Quo tempore
se fructus omnes maturescunt. post
mensem martii folia omnia et herbe are
scunt adeo ut folium omnino reperiri non
possunt. In hac regione quando moritur
uir habens uxorem. uxor eius usque ad an
nos .iiii. deflet semel in die diebus
singulis mortem eius. Conueniunt
autem ad planctum ad domum defuncti con
sanguinei et uicini. fortiterque cla
mant. et in planctu suo de morte du
rissime conqueruntur. De inter media
regione inter ciuitatem curmos
et ciuitatem creman. xxiiii.

Nunc de regionibus aliis locu
turus. primo reuertar crer
man. ut inde progrediar ad eas quas

uolo describere regiones. Alio autem lo
co libri huius indiam describet. Cum enim redi
tur de cremosa ad ciuitatem creman
per uiam aliam inuenitur planicies magna et
planities in uictualium copia. tri
ticum enim habundanter habent. Sed panis illi
propter amaritudinem comedi non potest ab hiis qui
non sunt per multa tempora assueti eo quod propter
aquas amaras amarus est. Pi
ces ibi et dactili et fructus alii in co
pia magna sunt. Ibi sunt balnea ca
lida optima que ualent ad scabiem depel
lendam et ad multas egritudines alias.

De regione que media est inter
cremam et ciuitatem cobinam. xxv.

Euntes autem de creman usque
cobinam inueniunt unam uiam
pessimam que est in longitudine .vii. die
tas habet in quibus aqua haberi non potest nisi ali
cubi in modica quantitate et illa sal
sa est et amara uiridisque coloris ita
ut potius sucus herbe quam aqua esse
uideatur. ideoque nullus de ea bibere
potest. Siquis autem austum unum de ea sump
serit statim uentris profluuium patitur.
et pausto uno fere decem uicibus pro
uocaretur ad fluxum. Similiter accideret
siquis modicum quod salis comederet
que ex ea fit. Ideoque ut uiatores pro
potu aquam secum deferunt. Iumenta
uero aquam illam amaram inuitissime bi
bunt. Cum autem propter sitis angustiam illam
bibere coguntur similiter uentris proflu
uium patiuntur. Nulla in deserto illo in
habitatio hominum est et ferarum agrestium
nisi solum modo onagrorum propter cibi potus
quod ferunt. De ciuitate cobinam.

Cobinam est ciuitas. xxvi.
grandis ubi est copia ferri ac
calibis et andanici. Ibi fiunt specula
de calibe pulcerrima et magna ualde.
Ibi fit quod comedet oculis. Sed et espo
dium. Modus autem hoc faciendi est talis.
In mineris inuenitur ibi uena terrea

no. de blad(is)

no. de uirtute bal
neorum.

omnino

que ponitur in fornace cum crate ferrea coo-
perta. vapor elevatus a terra succensa con-
glutinatus ad cratem est tucia. Mat-
eria vero grossior que in igne remanet vo-
catur espodium. Huius terre habitatores
sectantur legem abhominabilis macometi.

**De regno timochaim et arbore so-
lis que vulgariter a latinis di-
citur arbor sicca. xxviii.**

Post recessum de cobinam invenitur de-
sertum habens longitudinem dietas
viii. ubi est ariditas magna. Ar-
boribus etiam caret et fructibus. Aque vero eius
amare sunt quas iumenta invitissime
bibunt. Oportet igitur ut viatores aquam secum
deferant. Post hoc pervenitur ad regnum
timochaim. ubi sunt multe civitates
et castra et est regio illa in ultimis fi-
nibus persidis versus aquilonem. Ibi est
planities magna in qua est arbor so-
lis que vulgariter apud latinos dicitur arbor
sicca. Arbor magna est et grossa val- +
de. folia habens ex uno latere alba
ex altero viridia. fructum non producit.
sed facit ericios ut castanea vacuos co-
loris ut buxus ex uno huius arboris
latere. usque ad decem miliaria non est
arbor. ex lateribus autem aliis undique perit
nulla arbor est usque ad miliaria centum.
Ibi fertur fuisse bellum inter allexandrum
et darium. Tota terra habitabilis regni ti-
mochaim. fertilis et habundans est. ae-
ris quoque gaudet temperie. viros pulcros
habet et feminas pulcriores. omnes tamen ma-
cometum adorant.

**De principe qui
dicebatur senex de montanis et
sicariis seu assessinis eius. xxviiii.**

Mulete est regio ubi dominabatur princeps
quidam pessimus qui dicebatur senex de
montanis de quo ego marchus que multa
in regione illa audivi. Refero. princeps
ille cum universo populo cui preerat legis
macometi sectator erat. Excogi-
tavit autem inauditam malitiam. ut homines
sicarios seu gladiatores audaces per-
efficeret quos vulgo assasinos vocant per quorum
audaciam quoscumque vellet occideret
et ab omnibus timeretur. In valle enim quadam
pulcherrima que concluditur altissimis
montibus. maximum ac pulcerrimum
viridarium fecit ubi omnium herbarum florum
et fructuum delectabilium erat copia.
Ibi erant palacia pulcherrima mira va-
rietate depicta et deaurata. Ibi flue-
bant rivuli varii et diversi aque et vini.
mellis ac lactis. saltatrices citharizatrices
et cantare in omni genere musicorum. Vestes
varias et preciosas habebant miro ap-
paratu ornate erant. Hoc erat officiorum
Iuvenes ibi positos in omnibus delitiis
ac voluptatibus enutrire. Ibi erat
vestium lectorum victualium omniumque desi-
derabilium copia. De nulla re tristi ibi
fiebat relatio. Ad nihil aliud nisi iocis delecta-
bilibus quibus vacare licebat. Erat autem ad
introitum viridarii castrum fortissimum
quod diligentissime custodiebatur. nec per aliam
viam ad locum illum ingressus esse poterat
vel egressus. Tenebat autem senex ille.
sic enim in nostra lingua vocatur. sed ei nomen
erat alaodim. in suo palatio extra locum
illum iuvenculos multos quos aptos vi-
debat et fortes. et eos faciebat in ma-
cometi lege nephandissima informari.
promittit enim in felicitatem macome-
tus sectatoribus sue legis quod in vita
alia huiusmodi ut dictum est delectationes
habebunt. Cum autem volebat aliquos ex iu-
venibus audacissimos assasinos facie-
bat potionem dari que sumpta confestim
gravi sopore deprimebantur. tunc defere-
bantur in viridarium. et post horam modicam
sopore soluto videntes se in tantis delitiis
putabant se paradisi gaudiis perfrui
iuxta promissionem abhominabilem maco-
meti. Post dies aliquot faciebat
quos volebat ex ipsis potione simili sopo-
rari et inde educi. Cum autem educebantur

Nota de arbore sicca.

Nota malicias maximas et inauditissimas.

uehementissime contristabantur uidentes se tanta consolatione priuatos. Ille autem tyrannus qui se dei prophetam esse dicebat asserebat illis quod si pro eius obsequio morerentur statim reducerentur illuc. propter quod ipsi obediencia desiderabant. Tunc mandabat illis quod ullum ante illum unum occiderent. et quod non metuerent mortis periculum quia statim ducerentur ad gloriam. Illi autem omnes se periculo exponentes gaudebant si possent ipsi mererentur occidi. Et sic quos mandabat perficere in occisione hominum conabantur. Hac arte longo deluserat tempore regionem illam. Ob quod cum multi potentes et magnates mortis periculum metuentes effecti sunt illi tributarii et subditi.

De morte eius et destructione loci illius. xxix.

Anno autem domini m°. cc. lxii. Alau rex tartarorum locum illum obsidet volens tantum periculum de suis partibus removere. per annos tres cepit senem alaodin cum suis omnibus quibus victualia defecerant. Occiditur quia illum cum omnibus assassinis. et locus ille fuit funditus dissipatus.

De civitate sopurgan et terminis eius. xxx.

Post discessum de loco prefato invenitur regio plenissima collibus herbis et planicies et pascua optima et fructibus et victualibus omnibus fertilis est. non quia aliquam per miliaria .l. aut lx. aqua inveniri non potest. Sed oportet ut eam secum deferant viatores. Equi vero iumenta alia. multum ibi paciuntur penuriam. Ideo necesse est festinanter in illa ariditate transire aut per animalibus aquam deferre. longitudo vero regionis illius protenditur ad dietas .vi. Ex loca sterilitatis aque. regio ipsa civitates multas habet et opida. Omnes autem macometum adorant. Post hec pervenitur ad civitatem sopurga ubi est omnium victualium copia. Precipue vero pepones habent habundantissime quos vulgus melones vocat. quos per fila seu corrigias circumquaque scindunt sicut fit de cucurbitis quas cum desiccate fuerint ad proximas terras venales deferunt in copia maxima. Acceptantur autem valde in cibum appositum. quia quasi mellis habent dulcedinem. In illa regione venatores multe sunt bestiarum et avium.

[left margin: no. de melonibus.]

De civitate balach. xxxi.

Procedentes inde invenitur civitatem nomine balach que olim nobilis fuit et magna. multa habuit palatia marmorea sed a tartaris est destructa. In hac civitate ferunt alexandrum filiam regis darii accepisse uxorem. Ibi adoratur abhominabilis machometus. Hec ex parte aquilonari terminatur provincia persidis. De inde iter plagam aquilonarem et orientalem iter predictas duas et nulla habitatio reperitur. quia propter latrones ac predones habitatores loci ad montana pro securitate fugerunt. Ibi sunt aque multe et venationes maxime bestiarum. Ibi et sunt leones. oportet autem in predictas illas duas viatores victualia secum ferre.

[right margin: no. h. de matrimonio alex. cum filia regis]

De regno Taican et terminis eius. xxxii.

Terminatis duabus predictis dietis invenitur castrum quod dicitur Taycan. ubi est bladi copia magna. Regio autem eius plenissima est valde. Montes habet optimi salis ad meridiem altos et maximos qui dicuntur toti mundo salem tribuerent habundanter. Tanta est autem illius duritiei ut non nisi cum malleis ferreis de ipso accipi possit. Post hoc iter predicta tres iter plagam aquilonarem et orientalem. et pervenitur ad civitatem scassem. In itinere tamen in via multa reperiuntur opida. Ubi est vini bladi ac fructuum copia. Incole macometum adorant. Verumtamen vinum bibunt et sunt magni potatores. Totam enim diem potationibus vacant. habent enim vinum coctum optimum. homines autem pessimi sunt. Sed optimi venatores et multas silvestres bestias capiunt. In capite nichil deferunt. non quia vir

[right margin: de sale]

quilibet cordulam unam defert. longitudinis decem palmorum capiti circumligatam bestiarum quas ceperunt pelles confiunt et illo corio vestiunt et calciant, nam vestes alias aut caligas habent.

De civitate scasseni. xxxiij.

Civitas autem scasseni in planitie est et castra multa habet in montibus. fluvius magnus transit per medium civitatis. In regione illa multi sues

Sues spinosis

spinosi sunt. Cum venatores illos cum canibus insequuntur. congregati insimul sues in furore magno se agitant singuli. et spinas suas quas in dorso et lateribus habent in canes et homines iaciunt multos que sepius vulnerant. Gens ista propriam linguam habent. pastores patrie huius morantur in montibus. ubi in cavernis sibi habitacula faciunt. post hec itur per alias tres dietas usque ad provinciam balascie. Et in itinere dierum itinere nulla habitatio est. nec cibus aut potus in via haberi potest. Ideo quod cibos et potum deferunt viatores.

De provincia balascie. xxxiiij.

Balascia magna provincia est que propriam linguam. Reges habet qui ex una prosapia sibi iure hereditario succedentes. Feruntur autem eos ortus duxisse ex progenie alexandri. Ibi adoratur machometus. In montibus huius provincie inveniuntur lapides preciosi plures magni que valoris qui dicuntur balasci a nomine regionis. Siquis huiusmodi lapides sine regis licentia foderet statim occideretur. Et siquis sine eius licentia asportaret aliquos extra regnum vitam suam perderet et confiscarentur omnia bona eius. Omnes enim huiusmodi lapides regis sunt. Rex autem mittit lapides quos vult ad reges et principes dono aut pro solutione tributi. Multos autem pro auro et argento commutat. Tanta enim ibi est ipsorum lapidum copia quod si rex eos fodi libere asportari permitteret ita vilescerent quod ipse vel aut modicum lucraretur. In hac provincia in monte alio invenitur lapis lazuli de quo fit azurum melius quod reperiatur in mundo. Reperitur autem in mineris sicut et ferrum. Ibi quoque in mineris invenitur argentum. Regio valde frigida est. Equi ibi multi sunt et optimi veloces et magni. qui tam fortes duros et solidos pedes habent ut non indigeant sufferrari. vadunt enim et currunt per montes et saxa, nec ledunt pedes eorum. Ibi quoque herodij seu falcones optimi sunt qui appellantur sagri et lanerij. venatores bestiarum et avium ibi sunt plurime. habet quoque provincia balascie triticum optimum in copia valde magna. ordeo habundant. Similiter quoque habundantiam habent milice et panici. Olivis caret. Sed de nucibus et sosimam oleum faciunt. Aliorum regnorum et suorum astinuum gentes metuunt. Introitus enim in provinciam arti et ardui sunt quod ab hostibus invadi et transiri nequeunt. Civitates eorum et castra in montibus fortissimis sunt. Sagittarij strenui sunt et optimi venatores. Corio vestiuntur ut plurimum. Nam vestes laneas aut ibi haberi omnino non possunt aut nimium care sunt. Mulieres nobiles regionis illius brachis lineis aut bombacinis utuntur. Una quoque tamen in suis femoralibus habet plurium brachia centum. aut octoginta. aut lx. Inter alias autem gloriosior reputatur que ad cingulo infra se habere ostenderit grossitiem ampliorem.

De provincia Bascie. xxxv.

Bascia est provincia distans per dietas x. a provincia balascie. Regio in valde calida est. homines habent nigros astutos et malos linguam habent propriam et in auribus inaureas et argenteas defert cum margaritis et lapidibus preciosis. Carnibus vescuntur et riso. Idolatre enim sunt vacantes incantationibus et invocationibus demonum.

De provincia chesimur est provincia distans a bascia per dietas vij.

De provincia chesimur. xxxvj.

Cum in isto loco lingua propriam habent et idola
te sunt ydola consulunt et responsa ab y
dolis dyabolica machinatione recipiunt.
Faciunt arte demonum aerem obscurari. (no. de obscuritate aeris per demones)
Brium sunt .i. non perfecte nigri. Nam
regio temperata est. Carnibus vescuntur
et riso. et tamen macilenti sunt valde.
Ciuitates ibi multe sunt multaque
opida. Regem habent qui nulli tributarius
est. Neminem enim metuunt quia dicta est
quasi habitantes fortiores sunt. et undique
quia adeo difficilis est accessus. In
hac prouincia quidam heremite sunt qui (no. de heremitis)
monasteriis vel cellis ydolis seruiunt.
Ubi in potum magnam abstinentiam fa
ciunt pro suorum honore deorum. Multum
quia cauent deos suos quos colunt of
fendere eorum transgrediendo mandata
nephanda. Huius modi heremitis
apud illos prouincie magna reuerentia
exhibetur.

De prouincia Bascham et montibus altissimis. xxxvi.

Si uellem ulterius recto trami
te progredi oportet me in indi
am ingredi. Sed in libro tercio de india pro
sequar id est eo prius aliam ibimus
rursum ad fimo alto inchoantes pro
uincie balascie. Post recessum de pro
uincia balascie itur plagam aquilona
rem et orientalem per dietas duas fere
trepidinem fluminis. Ubi prope est frater re
gis balascie. Inueniuntur autem ibi ca
stra et uille multe utrique locorum
probi sunt. et in armis strenui. et
macometum adorant. Post dietas
uero duas inuenitur prouincia uocam.
que linguam habet propriam et subiecta est regi
balascie. Habens in longitudine et latitu
dine tres dietas. Ibi gens habet legem pe
ssimi macometi. Uiri autem loci illius
sunt strenui bellatores. Ibi sunt
uenatores maxime quia regio silue
stres bestias habet innumeras.
Demum post discessum a regione pre

dicta itur per dietas tres ad orientalem pla
gam semper ascendendo per montes donec ad mon
tem maxime perueniatur esse altior mundi (no. hic de ... monte)
locus. Ubi inueniuntur montes duos quo
dam plene planities ubi fluuius pulcri
mus est. Sunt quia ibi optima pascua.
Si equus aut bos macilentus uel quicumque
quia animal ibi ponatur ad pastum in diebus
x. ualde pinguescit. Siluestria animalia (no. hic optima esse pascua)
ibi multa sunt. Inueniuntur et ibi sil
uestres arietes maxima habentes cornu
a longa. palmis .vi. aut .iiii. sum
tibus de quibus scutelle et uasa alia fiunt. (no. hic de maximis cornibus arietum)
Insuper pastores inter se de cornibus illis
concludunt domunculas. Habet autem illa pla
nities in longitudine dietas .xii. et uo
catur pamer. Sed in progressu uie dicta est.
nulla quia ibi est habitatio. nec ibi reperitur
herba. Oportet autem ut uiatores inde transitum
facientes uictualia secum ferant. Auis
ibi nulla apparet propter frigus et alti
tudinem nimiam. et quia uictum ibi habere
nequiret. Ignis quoque ibi accenditur propter (no. hic de igne)
frigiditatem maximam regionis. Nec ita
lucidus est ut apparet alibi nec ita
efficax ad coquendum. Post hoc iti
nerantes itur plagam orientalem et aquilona
rem ambulare. per montes. colles et
ualles. xl^a. dietis ubi multa inueni
untur flumina. Uocatur autem regio belor.
In uia autem illa xl^a. dietarum habitatio
nulla est. nec est herba aliqua crescit ibi.
Sed quia ut transeuntes inde secum uictua
lia deferant. In montibus uero altissi
mis habitatores multe sunt homines ydola
trarum crudelium et pessimorum qui de uena
tionibus uiuunt et coriis uestiuntur.

De prouincia Casar. xxxviii.

Post hec peruenitur ad prouinciam
cassar que magno kaam tribu
taria est. Ubi sunt uinee pulcre ual
de. et uiridaria multa et possessiones
fructifere. Ibi est bombicinus copia.
Homines uero regionis illius linguam propriam

hn̄t. Negotiatores aūt et artifices
sūt. multū q̄ discurrūt p negotiati
onibꝫ suis. Auari sūt. et p̄ auaricia
parce uiuūt. hn̄t ū legē mi[s]abilis
macometi. Sūt nichilominꝰ ibi quidā
xani nestoriani qui ibi p̄prias hn̄t eccl̄ias.
Quīqꝫ aūt dietis tota protēdit regio.

De ciuitate samarcham et mira
culo columpne facto in ecclesia bea
ti Johannis baptiste. xxxviij.

Samarchū nobilis ciuitas ē et
mag̃ī regiōe illa q̄ tributaria
ē nepoti mag̃ kaam. Ubi simul hi
tāt xani et qui macometū adorāt q
se saracenos uocāt. In hac ciuita
te tale hijs tēporibꝫ fc̄m ē uirtute mi
raclm̄. Qr̄ fr̄ mag̃ kaam q dicebat̄
cigatai q hunc p̄erat regiōi idu
ctus xanus et doctus baptisma su
scepit. Tūc xani p̄ncipis fauorē
hn̄tes hedificauerūt basilicā ma
gnā ī urbe samarchā ī honore bt̄i
Johannis bap̄. Tali aūt īgenio fuit p
architectos eccā fabricata ut tota
testudo basilice sr̄ columpnā unicā
marmoreā firmaret q̄ columpna
ī medio eius erat. Acceperūt aūt dū fie
ret opꝰ q̄dā saracenorū lapidē q̄ndā
basim firmauerūt sub columpna p̄
fata. Saraceni uō q̄ xanos oderāt
de sublato eis lapide doluerūt. Sꝫ ci
gatai p̄ncipē metuētes ausi cōdicē
nō fuerūt. Fc̄m ē aūt ut moreret p̄n
ceps cui filiꝰ ī reg̃ sꝫ nō ī fide successit.
Saraceni aūt ī petuerūt ab ipō ut x
ani suū eis lapidē restituere cogerē
t̃. Offerētibꝫ ū xanis illꝰ p̄ciū p lapi
de magnū renuerūt saraceni p̄ci
ū nolentes ut sublato lapide destru
eret̃ eccā cadēte columpna. Cūqꝫ x
anis nullū p hac re eēt remediū
bt̄m bap̄ iohēm lacrimosis p̄cibꝫ in
uocare ceperūt. Adueniente g̃ die q̄n
lapis de sub columpna remoueri debe

rat. et a saracenis p̄sequētibꝫ rui
na tocius tecti cerce sp̄abat̃. nutu di
uino columpna adeo alciꝰ sublena
ta ē ut p palmorū triū spatiū ele
uata a basi sustētaret̃ ī aere. et sic
absqꝫ humani adminicl̄o fulgimēto
usqꝫ hodie p̄seuerat. De prouīcia

Carcham. xl.

Rursus inde progressi. Carcham.
Inueīm p̄uīciā Carcham. q̄
v. diez itinēr̄ ī lōgū procedit. q̄ q̄
legē macometi hr̄t et subiecta dn̄o
nepotis magni kaam. Uē ī sūt xani
aliq̄ nestorini. Oīuz uō uictualiū
copiā hr̄t. De prouīcia cotam. xlj.

Prouīcia ū Cotam repit̃ post
carcham. īt plagā orietalem
et acq̄lonarē q̄ subiecta ē dn̄o mag̃
kaam. hn̄s ciuitates multas
et opida. p̄ncipalior aūt reg̃ ciui
tas dr̄. Cotam. protēditur aūt ī
longū prouīcia p dietas. viij. Uē
ē bombicinis et oīuz uictualiū co
pia. Uinee mlte et optīe ibi sūt.
hoīes ibi ībelles sūt artifices uō
sūt et negotiatorēs. et hn̄t legē tur
pissimā macometi. De prouīn

Progredietibꝫ. cia peim. xlij.
ī sup p̄dā dc̄ plagā occurit p̄uī
cia peim lōgitudiē hn̄s dietarū
v. q̄ simili subiecta ē mag̃ kaam et
macometū adorat. multas hr̄t
ciuitates et castra. Nobilior aūt ex
ciuitatibꝫ eiꝰ dr̄ peim. Uē flumē
ī quo p̄ciosi ī ueniūt̃ lapides. s. aspi
des. et calcedonij. hoīes p̄tīe arti
fices et negociatores sūt. et hn̄t
bombicinis uictualibꝫ copiam.
Est aūt ī prouīcia peim cōsuetu
do talis. ut si q̄spiā hn̄s uxorem.
adptes alias quacūqꝫ ex cā se trā
ferat. ult̃ diē. xx. moraturus.
post illiꝰ discessū uxori licitū ē illo
relicto uiro alii nubē. Uir ēt̄ q̄ di
scessit aliā licite ducē pōt uxorē

Marginal notes (left): no. q̄ ī isto ciuitas ma[...] / [...] miraculū factū / columpna [...] sc̄i Io- / hānis baptiste.
Marginal notes (right): no. de lap[idibus] / [...]; no. [...] / [...]

uix̄ ererez

mur errorē ī ea p̄ria ꝯsuetū.

De prouīcia Ciartiam. xliij.

Post hec puenit ad puīciā Ciartiā.
q̄ ē sb dnīo magni kaam. vbi
sūt mlte ciuitates ⁊ castra. Cui p̄n
cipalior urbs dr̄. Ciartiā. Ibi sūt flu
mīa ī q̄b; copiose hn̄t̄ p̄ciosi lapides.
Iaspides ⁊ calcedonij mag̃ ualoris.
q̄ a negotiatorib; deferūt̄ ad p̄uītiā.
Cathai. Hec prouītia Ciartiam. tota
ē sabulosa. ⁊ aquas mltas h̄t ama
ras. lz ī locis multis aqua bōa sit. Si
milr̄ ē Cotan ⁊ peim terra tota ē
arenosa ⁊ fertilis ē. Cū exercit' aliq̄
trāsitū facit p prouītiā Ciartiā. ūi
ōs regiōis illi'. cū uxorib; ac filiis
⁊ aīantib; cūtis p dietas duas ul' tres
ad aliā se trāsferūt regiōez. ubi pas
cua repiāt̄ ⁊ aqua. Ibi q; residet dōn
exercitus trāsierit. Ventus at̃ ita eoꝝ
uestigia ī sablō delet q̄ supuenīēs ex
ercitus uiā illoꝝ īuestigare neq̄t. Post
discessū exercitus ad p̄pia redeūt. Si uō
tartaroꝝ exercitus q̄b; sbiecti sūt trā
seat nō fugiūt hoīes. Sz aīalia ōa ad
locū aliū trāsferūt. q; exercitus tarta
roꝝ p uictualib; q̄ recipiūt ab hiis p
q̄s trāseūt p̄ciū dare nolūt. Post
recessū de prouītia. Ciartiā. it̄ dieti
v. p sabulū. vbi ē aqua pessiā ⁊ ama
ra. Alicubi tn̄ īfra illū t̄minū d' bōa
aliqd īueni' ⁊ sic puenit ad ciuitatē q̄
dr̄. Lop. Omēs at̃ puītie supius po
site. s. Cascar. Carcam. Cotam. peiz.
⁊ Ciartiā. usq; ad ciuitatē Lop. sb ma
gne turchie t̄minis ꝯtinēt.

De ciuitate Lop ⁊ deserto magno. xliiij.

Lop ē ciuitas magna ad itroitū
deserti magni q̄ ē ī plaga orie
talē ⁊ aqlonarē. hoīes ciuitatis le
gē macometi hn̄t. In hac ciuitate
p mercatorib; uolētib; trāsire desertum
cūcta necia p̄pāt. Vbi mercatores pu
q̄ it̄ arripiāt dieb; plib; requiescūt. Ibi
q; asinos fortes ⁊ camelos mercatori
b; ⁊ uictualib; onerāt. ⁊ sic it̄ arripi
ūt p desertū. Cū ū asinos ⁊ camelos ex
onerauerit uictualib; occidūt eos.
ul' ī deserto dimittūt. q; nō possēt eis
usq; ad t̄minū d' uictualib; prouidere.
Camelos at̃ s'uāt libētius. q; ⁊ pau
ca cibi sūt ꝯtēti ⁊ onera magna portāt.
In deserto uō īueniūt aquas ama
ras ī t'b; locis aut. iiij. Alibi at̃ in
ipo deserto ī locis circit̄. xxviij. īueni
ūt aquā dulcē. Est tn̄ ut plimū it̄
unā ⁊ altaꝫ uni diei distātia. Nō at̃
oīb; sufficit. Aliq̄n q; ei. l. mercatori
b;. Aliq̄n uō. c. sufficere pōt. In xxx
at̃ dieb; ad deserti t̄minū puenit̄. ad
latitudiēz ei'. Latitudo eū ei' usq; ad
finē ei' tn̄ vno anno pueniri possz.
Est at̃ desertū illud mūtuosū ut plim.
planities uō ei' arenosa ē. Totū at̃
uniu'saliter sterile ē oīo. Aīalia ibi nlla
sūt pp cibi defectū. Illusiōes demonū
mlte de die ⁊ nocte uidēt̄ ⁊ audiūt̄
ibi. Qr̄ g̃ ut diligēt̄ caueat ide trā
situ faciētes ne diuītāt a societate
neq; ī uia sine sociis dormiat. ul' p̄
precedētes remaneat q̄m si socii p̄t
eūt adeo ut pp mōtes aut colles ui
deri nequeāt difficile ē remanētib;
ad socios puenire. Qm̄ uoces demō
audiūt̄ ibi q̄ ipōs uocāt noīb; pp̄riis
⁊ effigiāt sociorū p̄cetui uoces quas
illi sequētes ducūt̄ ad deuia. Plu
rimi eī illusiōes mlti ī illo trāsitu p
ierūt q; nescierūt ad socios puenire.
Aliq̄n q̄ ī aere audiūt̄ sonitus musi
coꝝ īstrumētoꝝ. Sz frequēt' sonitus
tipanoꝝ. Sic g̃ trāsitus ille labo
riosus ualde. ac piculosus ē.

De ciuitate sachion. ⁊ ritu paganoꝝ ī cōbustiōe corpoꝝ mortuoꝝ. xlv.

Completa uia deserti p̄fati pue
niūt ad ciuitatē sachion. q̄ ē
ī itroitu prouītie magne tanguth.

ubi sūt pauci x̄ani nestoriani. Alii
aūt qdā hitatores urbis legē s̄uāt
macometi. Reliq oēs ydolatre sūt.
ydolatre aūt q ibi sūt. ligūā p̄p̄iā
hūt hitatores oēs urbis h⁹ negoti
atioibꝫ nō ītēdūt s; solū de fruc
tibꝫ t̄re uiuūt. In ciuitate sachi
on mlta sūt monasteria diu'sis
ydolis dedicata q̄bꝫ magn̄ sac'fiti
a fiūt. ⁊ maxi a p̄p̄lo exibet̄ reu̇
entia. Qn̄ h' ydolatre nascitur
fili⁹ statī recōmēdat eū alicui y
dolo ad cui⁹ onorē anno ip̄o arie
tē ī domo p̄p̄a nutrit. Anno
uō ꝯpleto anati'te filii ī festo p̄mo
illi⁹ ydoli q p⁹t āuū eueneit offert
ille ydolo filiū ⁊ arietē cū reuēren
tia maxi. Post h' coquūt carne's
arietis. ⁊ ydolo offerūt quas tā
diū an̄ ip̄z dimittūt donec con
plete sīt oōnes nefande quas an̄
eū ꝯ ꝯsuetudinē sue cecitatis ī
effūdūt. Rogat aūt p̄r suplr ydo
lū ut filiū ei ꝯs̄uare dignet̄. Cre
dūt uō q ī tm ydolū uīs carniū
comedat. Offo terminato ymo
latas carnes ad locū aliū defert.
⁊ ꝯgg'gati p̄it oēs ꝯsanguinei illi⁹
carnes illas cū mlta reuēentia co
medūt ⁊ ossa reuēt ī decēti uascu
lo s̄uāt. Qn̄ aūt qs morit̄ hij
ad quos cor mortuor p̄tinēt ꝯbu
ri ea faciūt. In quor ꝯbustiōē tal'
ordo ac solēpnitas obs̄uat̄. P̄a
strologos ꝯsulūt qn̄ mortuus ille
ad ꝯbustiōēz sit offerēdus. Illi aūt
ī t'rogāt de mēse. die. ⁊ hora nati'tis
illius. Et illi hore cōstellatiōe per
specta iudicāt quo die ꝯburēdus
sit. Aliq̄n aūt mortuū cor' diebꝫ. vij.
retinei faciūt. q̄nq; p mēsē. aliq̄n
mēsibꝫ. vi. Interim aūt tali mō ser
uat̄ ī domo. Capsam hūt. ex as
seribꝫ ualde grossis sic artificio

se ꝯposita. q nullus extra fetor
exalare p̄t. q ēt extius p̄clare depic
ta ē. Ibi cadauū collocāt aromati
bus ꝯditū ⁊ capsam op'iūt panno
p̄cīo. Singlis uō diebꝫ q̄ diu cor⁹
ī domo s̄uat̄ hora p̄ādii mēsa iux̄
capsā cū uino ⁊ delicatis cibariis p̄e
perat̄. q tā diu sic p̄ata tenet̄ q̄usq;
uiuēs h' p̄ādē. Dicūt eī defūcti aīaz
d' hiis q ibi noīe suo sūt apposita mā
ducare. Insup ēt astrologi ꝯsulūt q̄
expte uie domū defūcti cor' efferē
dū sit. Dicūt eī aliq̄n hac. ul' illā p̄ortā
boīs factis ī sui ꝯstructiōe caruisse. p̄p̄
q eā iudicāt īꝯgruā ee ut p eā mor
tuorū cadauera efferāt̄. p̄p̄ mā
dāt ut p portā aliā ul' p nouā pietis
apturā ad ꝯburēdū efferrāt̄ cor' de
functi. Cū aūt ex ciuitate ul' opidū
ad cōburēdū effert̄ fiūt ī uia dom
cule de lignis p̄libꝫ pānis s'ericis
⁊ aurīs coopte. Ad quas cū p̄ueni
ūt cū mortuo cor'. capsā ibi depo
nūt an̄ domūculaz ⁊ ibi an̄ capsam
effūdūt ī t'ra uina ⁊ cibaria delicata
dicētes defūctū illū. cū tali p̄ādio
ī uita alia reportari. Dū aūt ī uia
p̄cedūt. p̄cedūt capsā oīa īstrum
ta musica ciuitatis īquorū sonu
tu ē iocūditas maxi. Dū uō ad ꝯ
bustiōis locū p̄ueniūt hūt ī cartis
de papiro ī casas ymagines uiro
rū ac mlierū equorū camelor etiā
denariorū mltorū q̄ simil' cū ca
dauere cōburūt̄. Dicūt eī defūctū
illū tot s̄uos ⁊ ancillas. aīalia atq;
denarios ī uita alia hiturū quot
fuerīt cor ymagines cū ip̄o ꝯbuste.
⁊ sic uiuet ibi ī diuitiis ⁊ honore.
Hāc s'stitiōēz s̄uat uīq; ī ꝯbustiōē
cadauerū hiānor ī cūctis ptibꝫ
cecitas paganorum. De p̄ouin
Camul uero. cia camul. xlvj.
p̄ouīcia una ē ītra magnā

prouinciam tanguth. que est subiecta magno
kaam. Ubi sunt ciuitates multe et
opida. Est autem camul inter duo deserta
scilicet inter magnum de quo superius dictum est et aliud
quod in longitudine continet. Victualia
in hac prouincia copiose habentur. tam pro
incolis quam pro mercatoribus quibuscumque. homines
regionis illius linguam propriam habent et sunt
iocundissimi. ad nichil aliud nisi ludis
et solatiis uacare uidentur. Ydolatre
uero sunt. et ab suis ydolis ab antiquo
sic sunt dementati quod quando uiator quis
inde per transitum declinat ad domum
alicuius ciuis. Camul. Ille cum letanter
suscipit. et precipit uxori. totique familie.
ut quamdiu ille apud eos uoluerit esse ei in
omnibus obedientes sint. Quo dicto discedens
dominus domus non reuersurus in domum
suam donec hospes inde recesserit manere
uoluerit. Uxor autem uiri illius miserabilis
hospiti in omnibus obedit ut uiro suo.
Mulieres autem regionis illius decore sunt
ualde. Uiri autem omnes adiutores suis. hac
sunt cecitati dementia. ut estiment se pro hono
re et utilitate computent ut ipse sit in
atoribus prostitute. Tempore autem quo reg
nauit mongu. kaam. magnus uni
uersalis rex omnium tartarorum audita tan
ta dementia uirorum. Camul. manda
uit illis ne tantam detestabilem amplius
tollerare presumerent. sed potius uxores
suas et filiates honorem priuatori
bus de communibus hospitiis prouiderent
ne prouincie illius populus tanta ulterius
turpitudine federaret. Uiri uero prouincie
camul. audito mandato regis con
tristati sunt uehementer. Et electos nunti
os ad eum cum denariis transmittentes
instantissime postularunt. ut hoc tamen gra
ue reuocaret edictum. Cum hanc tradi
tionem a suis haberent senioribus quod dum hoc
benignitatem hospitibus exhiberent deorum
suorum obtinerent gratiam et terre eorum
uberes semper fructus producerent. Rex

autem mongu. eorum acquiescens instantie man
datum reuocauit dicens. Quod ad me
pertinet uobis mandare curaui. Sed ex
quo tamen uituperabile opprobrium per honorem
suscipitis. habete uituperium quod optatis.
Nuntii uero cum reuocatoriis litteris rede
untes uniuerso populo quod tristis effectus fuerat.
leticiam optulerunt. Sicque consuetudinem
detestabilem seruant usque in hodiernum
diem.

De prouincia. Chinchitalas. xlviij.

Post prouinciam Camul incipit pro
uincia que dicitur. Chinchintalas
que affinis est deserto ad aquilonarem pla
gam. habet autem in longitudine dietas. xvj.
et est subdita magno kaam. Ibi sunt ciui
tates multe et castra. Sunt etiam ibi quidam
christiani nestoriani et quidam adorantes
macometum. Reliqui uero prouincie
populi ydola uenerantur. In hac pro
uincia mons est in quo sunt minere calibis
et andanici. et salamandre de qua pan
nus fit qui si proiciatur in igne comburi non
potest. Fit autem pannus de terra hoc modo sicut
didici a quodam socio meo Turcho uiro
ualde strenuo et prudente. qui dicebatur
Curficar. qui ex commissione kaam
in illa prouincia prefuit operi mineta
rum. Referebat quod in monte illo quedam
minera terre habetur que fila quedam habet lane
similia. Fila ipsa desiccantur ad solem postea
in mortario eneo conteruntur. Deinde la
uantur aqua et terre adherentis grossi
tie separantur. Terra uero pulueriza? et fila
ut lana filantur de quibus filis postea
panni fiunt. hij autem panni albi ex tex
tura non assimilantur. Sed proiciuntur
in igne et per horam unam dimittuntur in flam
ma et tunc albescunt ut nix. Nec
leduntur in igne. Quod similiter fit quando
lauari debent. Nam alia locio ad
remouendas maculas non adhibetur
eis. De salamandra uero serpente qui in
igne uiuere dicitur nichil audiui in orientalibus
partibus. Id autem totum quod de sala

no(ta) de commu(n)i hospitio optime se exponunt in ista prouincia

no(ta) de panno qui fit ex salamandra qui si ponatur in igne non ardet

no(ta) de quodam genere terre ex qua fit pannus qui si ponitur in igne non ardet sed potius in igne fit albus

mādra dicitur. de spēsi fideli fert qd
in rome sit mappa q̄dā de salamādra q̄
sudariū dn̄i īuolutū q̄ misit sūmo
pōtifici q̄dā rex tartarorū.

De prouincia Suchuir. xlviij.

Omissis uō relicta puītia. Chinchi
talasi. it̄ ad oriētē p dietas .x.
ptinuas. Nulla h̄itatō repit̄ n̄ i pau
cis locis q̄bꝫ trāsactis īuenit̄ puītia
Suchuir. huius mltas ciuitates 7 opi
da. Cui⁹ maior ciuitas d̄r Sucuir.
In hac puītia sūt xpiani q̄dā. Reli
q̄ uō puītie icole ydolatre sūt. 7 sub
diti magno kaam. Negotiatores
nō sūt s̄z de fructibꝫ terre uiuūt. In
cūctis mōtibꝫ h̄9 puītie i ueīt reobar
barū i magna copia. 7 īde p mercato
res defert̄ ad ceteras mūdi partes.

no· q̄ de reo barbaro

De ciuitate Canpition. xlix.

Canpition ē ciuitas p grādis 7
nobilis q̄ ē pncipalior i regione
tanghut. Ubi sūt xpiani q̄dā. Et a
liq h̄itantes h̄ntes macometi legē.
Reliq uō ciues ydolatre sūt. Multi
sūt i ciuitate hac monasteria i q̄bꝫ mul
titudo colit̄ ydolorū. quor q̄dā lapide
a. q̄dā lignea. q̄dā uō lutea. seu ficti
lia sūt. De sup uō deaurata sūt oīa.
Quedā at ex ipis sūt magnitudīs p̄
siui .x. q̄ iacere uident̄. Circa q̄ sūt p
ua ydola posita q̄ uident̄ eis reuerentiā
exhibē. Sūt ā ibi religiosi q̄dā ydola
tre. q ceteris ydolatris honesti⁹ uiuūt.
quor q̄dā castitatē suāt. multūq ca
uēt ne deorū suorū legē ptereant.
Totū anni ceculū p lunatiōes ppu
tat. Nec alios mēses. ul' ebdomadas
h̄nt. In q̄bꝫ q̄dā lunatōibꝫ obsuāt di
es .v. ptinuos i q̄bꝫ auē ul' bestiā nō
occidūt. n̄ carnē comedūt. et illis
v. diebꝫ ceteris uiuūt q̄ illis .v. die
bꝫ honestius. q̄ ceteris āni diebꝫ. In
hac ciuitate ydolatra q̄lib h̄ne pōt
uxores .xxx. ul' plures. Si h̄c ei sta
paterēt. pma tn̄ uxor digior 7 magis
legiptīa reputat̄. Nō recipit uir ab u
xore dotē. s̄z ipe i aīalibꝫ ul' suus aut
sci. uxē status 7 possibilitas ipi⁹ p̄gru
entiā dotē asignat. Si uxor uiro effi
cit̄ odiosa licitū uiro ē eā dimittere
uiu sue placitū uolūtatis. Cōsangui
neas gradus ſ'. uxores accipiūt. Si
lr 7 nouercas. Multa q̄ apd nos pctā
grauia sūt ipi licita reputāt. Quo
ad mlta bestialr uiuūt. Pat m̄s
dn̄s nicholaus 7 dn̄s matheus fr̄
ei⁹. Ego marc⁹ anno uno pq̄bꝫ dā
negotiis māsim⁹ i hac ciuitate. Cam
pition.

De ciuitate Ezina 7 de alio deserto mag. l.

Ulterius p̄grediendo a ciuitate Campition it̄ p dieta
xij. post modū īueit̄ ciuitas. Ezina.
q̄ 7 affinis arenoso d'sto u̇sus aqlo
nē ubi sūt cameli mlti 7 aliar spēr
aīalia mlta. Ibi sūt herodij seu fal
cones lanerij opti 7 sagri i copia
maxi. hoīes q̄ de Ezina ydolatre sūt
negotiatōibꝫ nō itēdūt. s̄z de fructibꝫ
terre uiuūt. In hac ciuitate p̄mi
h̄nt s̄ uictualia uiatores 7 mercatores
p xl. diebꝫ si uolūt trasire desertū q
ibi ē ad aqlonē p q̄ trāsitus .xl. dieb̄.
Nulla ei ē ibi h̄itatio n̄ i mōtibꝫ 7 i
aliq̄bꝫ uallibꝫ ei⁹ ñ h̄itant aliq̄ hoīes
i estate. In deserto illo herba raro iueni
t̄. In q̄bꝫ dā tn̄ locis fere siluestres s̄t
multe. Spālr onagri i ueniūt ibi in
mltitudie maxia. Oēs at supdce
puītie 7 ciuitates. s. ciuitas sachion.
puītia Camul 7 puītia Chinchinta
lis 7 puītia Sucuir. ciuitas. Cāpi
tion. 7 ciuitas. Ezina. ptinēt ad ma
gnā puītiā tanguth.

De ciuitate carocoram. 7 de initio dn̄ij tartarorum. lj.

Terminata uia.
p̄nōiati p̄nōiati deserti puēitur
ad ciuitatē. carocorā. q̄ ē ad aqlonē
plagā. ubi origiē hūit dn̄iū tarta

torum. Habitabant enim primitus in campestribus magnis regionis illius in quibus non erant civitates vel opida, sed pascua solum et flumina multa. Nec habebant dominum de gente ipsorum, sed tributarii erant magni regis qui dicebatur Unc can, quod latine presbiter Iohannes vocatur, de quo totus mundus loquitur. Postquam autem crevit populus Tartarorum et augmentatus est nimis, timuit rex ille ne ab illa multitudine offendi posset si forte vellent esse rebelles. Cogitavit ergo eos ab invicem in partes dividere et ad diversas regiones transferre, ut exinde eorum potentia minor esset. Ipsi autem nolentes omnino ab invicem separari, omnes simul transierunt desertum et ad aquilonarem plagam pervenerunt ad locum ubi prenominatum regem timere non poterant. Cui postea tributum reddere noluerunt.

De primo Tartarorum rege Chinchis et discordia eius cum rege suo. Capitulum li.

Post annos paucos de communi consensu unum quendam de suis probum et sapientem qui dicebatur Chinchis regem super se constituerunt, quod factum est anno domini M.C.lxxxvii. Post coronationem autem eius cuncti Tartari qui in regionibus aliis erant venientes ad eum eius se dominio libenti animo subdiderunt. Ipse autem subditum sibi populum prudentissime gubernavit. Brevi vero in tempore provincias viii. cepit. Cum autem per violentiam civitatem capiebat aut castrum, homines post victoriam occidi vel spoliari sinebat, si in proprio eius sponte se subiugare volebat, secumque pergere ad civitates alias capiendas. Propter quod miro modo ab omnibus amabatur. Videns autem se ad tantam gloriam sublimatum, nuntios ad regem Unc can suum direxit, petens eius filiam in uxorem. Fuit autem hoc anno domini M.CC. Ille autem hoc supremo dedignanter tulit. Direxitque nuntios. Dixit quod filiam suam potius in ignem proiceret quam in uxorem eam traderet servo suo. Nuntios autem Chinchis a conspectu suo turpiter eiecit dicens: dicite domino vestro quia quia ad tantam superbiam elle

vari presumpsit ut filiam domini sui in uxorem peteret, amara eam morte faciam interire.

De conflictu Tartarorum cum rege illo et victoria ipsorum. Capitulum lii.

Que cum audisset Chinchis, irritatus est valde, congregatoque exercitu maximo pervenit in terram regis Unchan qui prius nominatus est, et castrametatus est in planitie maxima que dicitur Tanduc. Misit ergo ad regem ut defenderet se. Qui cum exercitu maximo descendit ad campestria ad miliaria xx. iuxta exercitum Tartarorum. Tunc Chinchis Tartarorum rex precepit incantatoribus et astrologis suis ut predicerent qualis eventus futurus bellum habiturum erat. Tunc astrologi in partes duas perlongum scindentes arundinem, divisiones ipsas in terra posuerunt, unam vocaverunt Chinchis et alteram Unchan. Dixeruntque regi: Nobis legentibus incantationes deorum nutu ipsorum iste due partes arundinis pugnabunt ad invicem. Ille autem rex victoriam obtinebit in prelio, cuius pars super alterius partem ascendet. Multitudine vero ad spectaculum concurrente, dum astrologi in libro suo incantationum legerent, partes arundinis sunt commote, et unam contra aliam rebellare videbatur. Tandemque pars Chinchis ascendit super partem Unchan. Quo viso Tartari de futura certificati victoria confortati sunt valde. Tertia ergo die commissum est bellum, et multi de utriusque regis exercitu perierunt. Chinchis tamen victor fuit. Tartari autem regem eius totaliter subiugarunt.

Regnavit vero Chinchis post mortem Unchan annis vi. in quibus multas provincias acquisivit. Post autem annos vi. dum plures castrum quoddam expugnaret, ipse quia bellans appropinquasset ad castrum, sagitta in genu percussus mortuus est, sepultusque in magno Alchay. Ubi deinde sepeliuntur omnes reges magni Tartarorum et qui de progenie sunt eorum. Si magnus kaan moreretur in loco quo distaret centum distaret a monte

alchay cor(pus) ei(us) ad monte(m) ip(su)m deffere(n)t
sepelie(n)d(um). ¶ Clara largus regum
tartaror(um) (et) qualit(er) reg(um) illor(um) cor(pora)
sepeliu(n)t i(n) monte alchay. Liiij.

Primus q(ui)de(m) tartaror(um) rex fuit. Chy(n)
chis. S(ecun)d(u)s. C(h)ui. T(er)tius. barchi.
Quartus. Q(ui)ntus. Mongu. Sext(us)
Cublai. q(ui) m(od)o regnat. Cui(us) p(otestas) ma
ior e(st) q(uam) fuit o(mn)i(u)m p(re)dicator(um). v. p(re)de
cessor(um) suor(um). Maior e(st) (et) soli ipi d(omi)ni
(omn)i(um). q(uia) sic sim(i)l(ite)r i(n) unu(m) cu(n)cta regna (et)
d(omi)nia (christi)anor(um) regu(m) (et) o(mn)i(u)m saraceno
ru(m). sic i(n) lib(ro) hoc suo loco ma(n)ifeste p(at)
ebit. Cu(m) u(er)o cor(pus) mag(ni) kaam. tu
mula(n)du(m) defert(ur) ad monte(m) elchay.
hij q(ui) cu(m) ad sepultura(m) (con)comitant(ur) ho(m)i(n)es
quos i(n) uia obuios h(abe)nt gladio p(er)i
mu(n)t dicentes. Ite (et) d(omi)no n(ost)ro regi
i(n) alia uita s(er)uite. Tanta e(nim) i(n)sania a
sathana e(st) i(n)uenti su(n)t ut c(re)da(n)t occiso
s tu(n)c occasio(n)e p(re)dicta i(n) uita alia ei(us) fore
obseq(ui)o ma(n)cipa(n)dos. Simil(ite)r (et) equos
o(mn)es obuios. n(am) no(n) (con)defuncti regis eq(uos)
electos occidu(n)t ut eos i(n) uita alia
uiuos recipiat. ¶ Cu(m) n(on) a(u)t(em) cor(pus) mon
gu kaam delatu(m) fuit ad mo(n)tem.
milites q(ui) deducebant eu(m). occasione
p(re)d(i)c(t)a ultra .xx. milia ho(m)i(n)u(m) occidi(ssent).
¶ De generalib(us) (con)suetudinibus
et moribus tartarorum. Lv.

Tartari co(mmun)it(er) nutriu(n)t g(re)ges (et)
m(u)ltos bou(m) iume(n)tor(um) (et) oui
u(m) p(ro)p(ter) q(uo)d cu(m) g(re)gib(us) suis morant(ur) i(n) pa
scuis. Estate i(n) mo(n)tib(us) h(abi)tant (et)
i(n) locis frigidis u(bi) pascua (et) li(gn)a
su(n)t. Hyeme u(er)o ad calidas se tra(n)sfe
ru(n)t regio(n)es ubi i(n)ue(n)ire possi(n)t p(ro) a(n)i(m)a
lib(us) pabulu(m). ¶ Domunculas ad mo
du(m) tab(er)naclor(um) h(abe)nt filtro optime
co(n)clusas quas secu(m) deferu(n)t q(uo)cu(m)q(ue)
diuertu(n)t. q(uia) sic su(n)t artificiose (con)posi
te. ut de facili plicari (et) extendi. Le
uari (et) depo(n)i (et) portari ualeant hostiu(m)
s(em)p(er) ad meridie(m) situant in domuncula

engu(n)t. ¶ Quadrigas i(n) sup(er) q(ui)b(us) a came
lis trahu(n)t(ur) filtro simil(ite)r sic artifici
ose optant ut si die ac nocte s(upe)r eas
pluat nich(il) s(u)b eis ualeat madidari.
Sup(er) eas a(u)t(em) uxores ac filios (et) ne(cessa)ria
necc(ess)a(r)ia deferu(n)t. ¶ Mulieres tartaror(um)
uiris suis fidelissime su(n)t. Apud eos ab
surdu(m) ualde e(st) (et) i(n)tollerabile penitus
ut uir q(ui)s p(ro)p(r)ia ad uxore(m) p(ro)p(ri)i sui p(re)
sumat accede(re). Diligentissime cauent
ne i(n) hac re s(e) i(n)uice(m) i(n)iuria(m) i(n)ferant.
Quilibet a(u)t(em) uir eor(um) (con)suetudi(n)e h(abe)re
p(otes)t uxores tot nu(mer)o quot nutrire ual(et).
P(ri)ma t(ame)n uxor p(r)incipalior (et) honora
bilior ceteris reputat(ur). P(at)er sorores o(mn)es (et)
(con)sanguineas i(n) tra(n)suersalib(us) lineis
uxores accipiu(n)t. mortuo p(at)re filius
nou(er)ca(m) sua(m) accip(er)e p(otes)t uxore(m). Frat(er) q(uoque)
mortuo cognata(m) accip(it). Fratres nup
tias solep(n)nes faciu(n)t q(ua)n traducu(n)t
uxores. Viri a(u)t(em) ab uxorib(us) no(n) recipi
u(n)t dotes. s(ed) e co(n)u(er)so ipi eis (et) ear(um) ma(tri)
b(us) dote(m) assignant p(ro)p(ter) uxor(em) a(u)t(em) m(u)ltitu
di(n)e(m) h(abe)nt tartari i(n)nu(m)eros filios.
¶ Tartaror(um) uxores i(n) expe(n)sis par(um) s(un)t
onerose maritis eo q(uo)d de suis labo
rib(us) m(u)lta lucrant(ur). Ad familie u(er)o gu
b(er)natio(n)em p(ro)uide. (et) ad cibor(um) p(re)paratio(n)em
solicite s(un)t. Reliqua a(u)t(em) domus offitia stu
diose p(er)ficiu(n)t. Viri (a)ut(em). Vedo(n)t q(uo)d op(er)e
q(uo)cu(m)q(ue) ue(n)d(e)nda u(e)l eme(n)da su(n)t. Viri
ca(rent) cura domus (et) uxorib(us) relinque(n)tes.
venatio(n)i. aucupiis atq(ue) armor(um) (et) bel
lor(um)q(ue) exercitio su(n)t i(n)te(n)ti. ¶ De armis
et vestibus ipsorum. Lvj.

Arma i(n)q(ui)b(us) tartari i(n)duu(n)t(ur) de
forti (et) solido corio cotto su(n)t
siue bubalor(um) aut alior(um) a(n)i(m)alium
h(abe)ntiu(m) coriu(m) solidu(m). Clauas (et) gla
dios deferu(n)t. p(re)cipue a(u)t(em) utu(n)t(ur) arcu
bus (et) sagittis. Su(n)t e(nim) sagittarij
optimi. a pueritia docti (et) ad arcuum
exercitiu(m) assueti. ¶ Diuites ho(m)i(n)es
sericis (et) aureis uestib(us) i(n)duu(n)t(ur). De

ferunt q3 sibi uestibus friorib; pelles deli
catas uulpium. baroes aut armelinorum.
vtunt et pellib; aialium q3 cebelline di
cunt q delicate nimium ac pciose sunt.

De cibis tartarorum. lvij.

Communia tartarorum cibaria sunt
carnes et lac. Carnes aialium q3
i uenatoib; capiunt comedunt. Illi
et alior aialium mundor et i mundorum.
nam equos et canes comedunt. Illi et rep
tilia q dam q uulgo dicunt rapti phara
onis q i planitieb; ill i ueniunt icopia
maxima. Bibunt et lac equorum qd taliter
parare nouerunt et uinum album esse ui
deatur q et ualde sapidum est. Vocant aut
i eorum ligua. Chimmis.

De ydolatria et erroribus eorum. lviij.

Tartari p deo colunt unumquem
uocant. Natigai. q dominum terre pu
tant qui curam gerit ipsor. fructuumq3
terre filior ac gregum ipsor. Huic falsum
dm marie reuerent. Quilibet tar
tarus i domo ppria illius dei ydolum lo
co honorabili collocant. Credunt aut
ipi hnc uxorem et filium qb; ydola filii
de filtro faciunt. ydolum uxoris. Na
tigai asinistris ponunt. filii uo ydo
lum coram ipso. hec ydola multum reueren
tur. Cum ad prandium ul cenam uadunt
prius cum pinguedine carnis cocte pun
gunt ora deorum. ptea aut prandium ul aqu
inqua cocte sunt carnes ad ipor
honorem extra domum effundunt ut dii ppria
recipiant ptem suam. Sic uo facto ad men
sam comedunt. Si alicuius tartari
morit filius q uxorem no hunt et al
terius filia iuuencula q uirum no ha
buit moriat pat defuncti pueri pu
ellam defunctam uxorem accipit defuncto
filio. Puelle pre consensu pbente. De
hoc aut conscribi faciunt istrumentum.
pingunt q3 i carta puerum et puellam et
denarios et utensilia multa. et sup
lectile uaria. Deinde istrumentum et
picturas igni comburunt. Credunt
q dicta. cecitate seducti q defuncti
illi i uita alia adinuice cohitant. Cum
fumus combustarum cartarum ascedit i
aera. faciunt et p hac re solepnes
nuptias dicti pres. hinc illuc q3
diffundunt ut sponsus et sponsa porti
onem suam. illarum comedant nuptiarum.
Et tunc pentes consanguinei defunc
torum sic se reputant affines effectos.
ac si mathematice ille nuptie in
ueritate celebrate fuissent.

De strenuitate et industria et fortitudine tartarorum. lix.

Sunt aut tartari iar.
omnis strenui ualde et i bellis
uictoriosi. Non eni sunt hoies delicati.
sz laboriosi ualde. Qn pp bella aut
p aliq necessitate exercitus expedit
ad i comoda tolleranda ceteris mundi
hoib; patiores et fortiores sunt p mense
integrum si op fuit mensis aliud come
dunt n iumentorum lac et carnes aia
lium q i uenatoib; capiunt. Eq illis
eorum herba simplici contetunt q ipi
eius hnt. Nec expedit i casu tali
n eis blada seu pabula alia ppa
rent. Tota nocte gnz tartari ar
mati sunt equos i sident et eq nichomi
pascuntur. Vicq3 i uecta sunt herba.
hoi laboriosissimi sunt et contepti modi
co cibo et optie sciunt ciuitates et for
talicia cape. Qn eos acetasinebel
lorum uiam magnam facere oz. nich secu
de suis reb; pret arma deferunt.
n tabnaclm puuli sb quo lateant
qn pluit. Quilibet aut duos fla
scones de corio portat i qb; deferunt
lac q bibunt. unam q3 ollam puulam;
cu q dis carnib; qd uulgarit dicim
pignatellam. Si qn et op fuit ce
leriter ad locum alique peruenire remotum
pdes retardari contingat ut eorum hnt
aut lac siccum ad modum solide paste
q i aqua mittunt i uasculo. et tandiu

cum eo sepissime victoriam optinent. Sepe
enim hostes eorum ex hoc confusioni patent dum
vicisse se putant. Equi autem ipsorum sic as-
sueti sunt ad uolubilitatem sessorum facilli-
me huc illuc girantur. ¶ De iudiciis

De malefactoribus autem et iusticia eorum. lxi.

faciunt hoc modo iusticiam. Siquis
furatus fuerit rem parui valoris propter quam non
mereatur occidi. vii. ictibus fuste ceditur.
aut. xvii. aut. xxvii. aut. xlvii.
processum enim peccati est percussionum numerus
usque ad centum semper addendo. x. Aliqui tamen quandoque
ex huiusmodi percussionibus moriuntur. Siquis vero
furatur equum vel rem aliam pro qua mere-
atur occidi per transversum in ventre mucrone
percutitur et occiditur. Si autem fur potest et
vult ultra valorem furti novies sol-
vere liberatur a morte. Qui in equos boves
et camelos habent signa sua illis in pilo im-
primunt et sine custode emittunt ad pascua.
Si non autem redemerit sua animalia rep-
perit quis aliud animal domino illi studet igne
ut recipiat confestim quod suum est. Minu-
tis vero animalibus pastorum custodia depu-
tatur. Habent enim animalia hec plurima supra
modum. Hee sunt quedam consuetudines tar-
tarorum. Sed quia modo in diversos populos sunt
commixti multas de suis consuetudinibus
dimittunt in proximitatibus aliorum in mori-
bus se conformant. ¶ De campestribus

bargu et de extremis insulis aquilonis. lxii.

Recessitatis inter modo.
ribus tartarorum. Nunc autem ad describen-
dum regiones aliquas accedimus. Post reces-
sum civitatis corodiam a monte elchay.
proceditur per aquilonarem plagam per campe-
stria bargu que habent in longitudine. xl.
dietas. Incole loci illius vocantur me-
crit qui subditi sunt magno Kaam et habent
tartarorum mores. Sunt autem silvestres
homines. carnibus vescuntur animalium que in venaci-
onibus capiunt et specialiter cervorum de quibus co-
piam habent quos eciam domesticant et factos
domesticos equitant. blado carent et vi-
no. In estate venationes habent maximas
avium et silvestrium animalium. yeme vero
animalia et volatilia cuncta inde discedunt
propter frigus maximum regionis illius. ¶ Post ter-
minum illarum. xl. dietarum pervenitur ad ma-
re occeanum iuxta quod sunt montes in quibus her-
rodii. seu falcones peregrini nidos in-
habent. qui inde ad magni Kaam curiam defer-
runtur. In montibus illis nulle alie reperi-
untur aves nisi herodii predicti et avium species al-
tera que dicitur bargelach. quibus pascun-
tur herodii. Aves ille grandes sunt ut per-
dices pedes papagalli similes. Caudam
vero habent ut herodii et sunt velocis ma-
gnique volatus. ¶ In insulis autem maris
illius. Grifalchi nascuntur in multitudine
maxima qui ad magnum Kaam deferuntur.
Grifalchi autem qui de terra arcuum (?) tris deferun-
tur ad tartaros non portantur ad magnum
Kaam. quia eis super modum habundat.
sed deferuntur ad tartaros alios in arme-
nia et cumanis sunt affines. In illis
partibus insule sunt que tamen sunt ad aquilonem
posite quod polus articus stella. scilicet que
vulgariter dicitur tramontana est eis ad pla-
gam meridionalem. ¶ De regione er-

gimul et civitate singui. lxiii.

Oportet hic nos redire ad civitatem
cumtem campition de qua superius men-
tio facta est. ut alias affines ei provincias
describamus. Post recessum a civitate
campition. versus orientem itur. ad. v. die-
tas et in via in locis pluribus de nocte
voces demonum audiuntur. Post dietas. v.
invenitur regnum ergimul quod est provincia
magna. Cerguth. quod regnum magno
Kaam subiectum est. Ibi sunt christiani nesto-
riani. ydolatre. et aliqui sectatores
legis macometi. Multe civita-
tes et multa castra ibi sunt. Inde
versus sirochum. id est inter orientalem et meri-
dianam plagam itur ad provinciam cathay.
Per istam invenitur civitas singui magni
Kaam subiecta. Ubi simili sunt christiani

uestoriani . et ydolatre. et hii qui
macometum adorant. Ibi sunt boves
silvestres pulcerrimi grandes velut
elephantes pilos habent per corpus undique
preter dorsum albos et nigros longitudinis
palmorum trium. Multi quoque ex hiis bobus
domestica sunt et domiti et ad deferendum
onera magna assueti. Alii autem alli
gantur ad aratra qui permirabili fortitu
dine multum operis in aratura terre in
brevi perficiunt tempore. In hac provincia mu
scatum melius est quam habeatur in mundo quod ab ani
li quodam habetur. Est enim animal quoddam pulcrum
valde magnitudinem habens gatte pilos
grossos habet ut cervus et pedes ut gatta.
dentes iiii. habet duos superius et duos in
ferius. longitudinis digitorum trium. hoc
animal iuxta umbilicum inter cutem et carnem
vesicam habet sanguine plenam. Ille sanguis
est muscatum de quo tantus odor exalat.
De hiis animalibus est ibi in magna copia.
Incole regionis ydolatre et libidinis
sectatores sunt. pingues communiter sunt. na
sum parvum et pilos cum calabria habent. Muli
eres pulcre sunt et albe. Viri uxores
querunt magis pulcras quam nobiles aut di
ves. Nam nobilis et magnus vir uxorem
accipit mulierem pauperem si pulcra est et munera
illi dotem dat. Negotiatores et artifices
multi ibi sunt. habet autem provincia in longitu
dine . xxv . dietas et est fertilis valde. Ibi
sunt fasiani in duplo maiores quam in ytal
lia sint. et habent caudas longitudinis . x .
palmorum. aut octo . sive . vii . ad minus.
habent et fasianos qui in magnitudine nostris
similes sunt. Multas alias aves habent
plurimas diversarum specierum pennas habentes
plurimas diversis ac pulcerrimis colo
ribus variatas. De provincia egri
gaia . xviii .

Deinde pertransitis . viii . dietis ultra provinciam ergi
nul. ad orientem occurrit provincia egriga
ia. in qua sunt civitates multe et opida.
Est autem de provincia magna Tanguth.
Cuius principalis civitas. Calacia. In
cole ydolatre sunt preter aliquos christianos ne
storinos qui tres ibi basylicas habent.
Sunt autem subiecti omnes magno kaam. In ci
vitate calacia sunt panni qui cambelotti
dicuntur de lana alba et camelorum pilis
pulcriores in mundo fiunt quos per provincias
alias a negotiatoribus deferunt. De
provincia Tenduch . et gog et magog .
et civitate Ciangamor . xvi .

Rursum relicta provincia egriga
ria pervenitur ad orientalem plagam
ad provinciam tenduch. Ubi sunt civitates
multe et castra ubi manere consueve
rat ille rex magnus in orbe nominatus
fama qui dicebatur a latinis presbiter Iohannes.
Modo autem est provincia illa magno kaam
tributaria. Est tamen ibi rex unus de
progenie regis illius qui adhuc presbiter Iohannes
dicitur. Cui nomen est georgius. Dominus ma
gnus kaam post mortem regis illius qui a
chinchis in prelio fuit occisus suas fili
as illi regibus tradidit uxores. Et licet
ibi sint quidam ydolatre et aliqui qui nutum
legem abhominabilis macometi. maior
pars provincie populus fidem christianam tenet.
Et hii christiani in tota provincia dominantur.
Inter illos autem gens quedam est que dicitur argon
qui habent homines pulcriores. et negotiatoribus
sagaciores quam in tota provincia alibi vale
ant reperiri. In illis partibus sunt regiones que
dicuntur gog . et magog. Gog in lingua
sua nominatur lug . Magog . vero mungul.
In hiis locis reperitur lapis laculi. De
quo fit azurrum perhoptimum. Ibi fiunt
cambilotti optimi de camelorum pilis.
In hac provincia fiunt panni de auro et se
rico diversarum manerierum plurimi val
de. Est ibi civitas sindacui ubi fi
unt arma plurima et optima omnium generum
exercitibus necessaria. In montibus pro
vincie huius sunt magne argenti minere.
Ibi enim sunt venatores magni propter multi
tudinem silvestrium bestiarum. Vocatur autem

regio montium vocata. Ultra uero hanc ci
uitatem ad dietas tres inuenitur ciuitas Cia
ganuor in qua est palatium maximum in quo ma
gnus Kaam habitat quando ad illam ciui
tatem accedit. Sepe enim uadit illuc quia iuxta
ciuitatem lacune sunt in quibus aquile et grues
fasiani et perdices sunt. auesque alie
copiose ualde habentur. Ipse autem rex cum gir
falchis et herodiis scilicet falconibus suis in
captura auium delectabiliter recreatur. Sunt
ibi grues manerierum v. Prima ma
neries grues habet alas nigras tales
ut sunt corui. Secunda habet grues maiores
ceteris albas et plenas. penne alarum
plene sunt oculis rotundis et sunt aurei
coloris atque fulgoris ut sunt apud nos
pauonum caude. Oculos habent coloris
uarii albi scilicet nigri et azurri. Tertia
maneries habet grues nostris de Ytalia
similes. Quarta uero habet grues paruas
habentes pennas longas pulcerrimas
rubeo nigroque colore permixtas.
Quinta uero maneries habet grues coloris
grisei que oculos rubeos ac nigros habent
et magne ualde sunt. Iuxta ciuitatem
hanc uallis quedam est in qua in diuersis domun
culis perdices fouentur in copia maxima
que ab hominibus custodiuntur ad hoc ministerium
deputatis ut earum habeat copiam rex
quandocumque ad supradictam uenerit ciuita
tem. De ciuitate Ciandu et nemo
re regali quod est iuxta eam et de quibus
dam uestiuitatibus tartarorum et ma
gicis illusionibus. lxvi.

Post recessum a ciuitate
Cianganuor ad tres dietas
ad aquilonem reperitur ciuitas. Ciandu
quam hedificauit magnus Kaam. Cu
blai in qua est marmoreum palatium
maximum ac pulcerrimum. Cuius aule
et camere auro ornate sunt et mira
uarietate depicte. Iuxta palati
um est nemus regale muris undique
circumdatum habentibus in giro miliaria xv. In
quo nemore sunt fontes et flumina

et prata multa. Ibi ceruorum. damule et ca
preoli sunt girfalchis et falconibus regis
in cibum quando ibi in sua mutatione fuerint.
Nam quandoque sunt ibi in mutatione illa simul
girfalchi ducenti et amplius. Et rex
singulis septimanis eos per se uisitat.
Sepe autem uenatur ibi rex et super equum
suum in quo sedet post se defert domesti
cum leopardum quem ad ceruum uel damulam
prouocat. Captamque ab eo bestiam gir
falchis tradi mandat et huiusmodi sepe
in tali solatio delectatur. In medio
autem nemoris habet rex magnus domum
unam pulcerrimam de arundinibus compositam
intus et foris totaliter deauratam pic
turis uariis adornatam que picture
sic sunt diligenter [illegible]
nullatenus deleri possit a pluuia.
Est autem domus composita tanta artis
industria ut leuari et deponi compositione ua
leat et dissolui sine aliquo detrimen
to. Cum autem erigitur et componitur ad modum
tentoriorum ducentis et amplius funibus se
ricis sustentatur. Arundines uero ex qui
bus hec domus fit in longitudine habent pas
sus xv. et in grossitie ultra palmos
tres. De his fiunt columpne. trabes
et clausure. De super quibus arundini
bus regitur tota domus. Diuiduntur que
arundines iuxta nodos et pars illa per
medium scinditur et de scissura quilibet re
gule due fiunt que super domum composite
domum a pluuia protegunt et aqua emit
titur exterius. Magnus Kaam tribus
anni mensibus locum illum inhabitat. Scilicet iu
nio. iulio. et augusto. quia ibi est aeris
temperies magna estusque caret ardo
ribus. His quidem mensibus domus erecta con
manet ceteris uero deposita et conuolu
tas seruatur. Die autem xxviii. augu
sti magnus Kaam de ciuitate Ci
andu discedens ad locum alium profi
ciscitur ut diis suis solempne sacrifi
cium immolet. putans exhinc optinere

ab ipis ut ipe uocês. Alij aĩalia cũc
ta 7 cetã q̃ possidet ↄsuet. Ht at rex
armẽta magna equoꝝ alboꝝ ĩ qbꝫ ht
equas albas ultra .x. milia. Ipã at
festiuitatis die equaꝝ lac ĩ copia o
mariã ĩ uasis honorabilibꝫ s̃uat. 7 ip̃
rex maibꝫ ꝓpriis multũ lactis huc
illucq̃ꝫ diffudit ꝑ suoꝝ honoꝛe deoꝝ.
Dicũt qꝫ magi q̃ dij lac bibũt ef
fusũ. 7 ꝑ h' sacrificiũ cũcta qꝫ ad eũ
ptinẽt ↄs̃uãt 7 auget. Post sacrifici
um nephandũ bibit rex de lacte e
quaꝝ albaꝝ. Nulliqꝫ alti illa die
de lacte illo ꝑmittit̃ bibe ñ hnis
q de ꝓgenie ei' s̃t 7 uni regiõis illi
pplõ q dr̃ horiach. Cui fuit hoc ꝑ
uilegiũ a chinchis Kaam magno
ↄcessũ ĩ honoꝛe uictorie cui dã mag
q̃ ppls ille obtinuit ꝑ honoꝛe chin
chis. Hic ḡ ritus die .xxviij. aug
ti solẽpnit ĩ ꝑpetuũ obs̃uat. Equa
illi albi cũ equabꝫ albis ĩ tãta reu
entia hñt a pplo ut qñ ꝑ cãpestrã
trãseũt. ubi eoꝝ sũt pascua nullu
ꝯ ĩde fatiẽs trãsire ꝑsumat. donẽ
ꝯ armẽta trãsierit. In hac ꝓui
tia comedũt hõĩs carnes q sũt cũ
stiaa publica ĩ t'fcĩ. Eoꝝ at q ex
ĩfirmitate decedũt carnes edere
nolũt. Ht magn' Kaam mag
q diũa arte faciũt ĩ aere tenebra
apparẽ. sup palatiũ at regis lux
ẽ. Faciũt 7 sepe dũ rex sedꝫ ad mẽ
sã ut sciphi ei' aurei arte demõ
demisa q ĩ medio aule ẽ eleuẽt 7
nullo coopãte hoĩe an ipꝫ ĩ eius
mensa ponãt. Dñt at hec se fa
cere posse ex uirtute s̃citatis coꝝ.
Dũ uõ hij magi festa suis y
dolis faciũt recipiũt a rege ari
etes hñtes capita magna. lig̃
q̃ aloe 7 thus. ut diis hodoꝛifẽ
rũ sacrificiũ offerãt. 7 coctas cã
nes offerũt ydolis cũ cãtu 7 leti

tia maxĩ. Aquã uõ decoctiõis car
niũ. cũ ipã diffũdũt dij qꝫ assũt
deoꝝ suoꝝ clemẽtiã ĩclinari ut eis
fertilitatẽ ꝓbere dignẽt. De mo
nachis q̃buisdã ydolatris. lxviij.

In regiõe illa multi sũt mona
chi ydoloꝝ cultui deputati.
Est at monasteriũ magnũ ualde.
q ꝑ sui magnitudie uidet ẽẽ q̃dã ci
uitas ꝑua. ĩ quo sũt circit' duo
milia monachoꝝ fictiũ ydolis.
q ꝑt laicoꝝ ↄsuetudiẽꝫ capita bar
bas q̃ radũt 7 religiosioribꝫ uesti
bꝫ ĩ duũt. Hij ĩ suoꝝ festiuitati
bus ydoloꝝ faciũt cãtus maxios
7 accẽdũt ĩ teplo suo ꝑphano lũi
naria multa. Sũt 7 alibi ĩ regi
one ipã monachi alij ꝑt illos mul
ti 7 uarij ydolatre. quoꝝ q̃dã mul
tas hñt uxoes. Quidã caste uiuũt
ꝑ suoꝝ honoꝛe deoꝝ. uitã asꝑimã
ꝑ uãt ñ comedũt ñ furfur. aqua
mixtũ multũ q ieiunãt. Vestiũt
qꝫ pãnis rudissimus 7 asꝑimus.
coloĩs 7 sup durissima strumiã dor
miũt. Alij uõ monachi ydolatre
q laxiores obs̃uãtias tenẽt. Hos
monachos ydolatras sic dure ui
uẽtes hereticos reputãt dicẽtes
eos sꝫ formã debitã nõ colere deos
suos.

Explicit liber primus.

Capitula secundi Libri.

De potẽtia 7 magñficẽtia. Cublai
regis maxĩ tartaroꝝ. .j. cãm.
Qualr nayam ↄt cublai regẽꝫ
p̃e suꝑ sit insurgere. .ij.
Qualr Cublai rex adobuiadũ
illi p̃parauit se. .iij.
Qualr pugnauert simul 7 quõ
de uictus est nayam. .iiij.
De morte nayam. .v.
Qualr Cublai rex silẽtiũ uide
is 7 sarracenis ĩposuit q saluti

fere civitates vexillo rex illas persumpsit. vi
Qualiter remunerat magnus kaam milites suos qui victoriam optinent. vii.
De forma cublai regis et de uxoribus et filiis et ancillis eius. viii.
De mirabili palatio eius quod est in Cambalu. et miro loci illius amenitate. viiii.
Descriptio civitatis Canbalu. x.
De suburbiis et mercatoribus maxime civitatis Canbalu. xi.
Qualiter persona magni kaam magnifice custoditur. xii.
De magnificentia conviviorum eius. xiii.
De festo magno natalis regis et de magnificentia vestium militum curie eius. xiiii.
De festo alio maximo quod fit in kalendis februarii. xv.
De animalibus silvestribus et aucupatoribus certo anni tempore mittuntur ad curiam magni regis. xvi.
De leonibus et leopardis. linceis et aquilis ad venandum custodibus assuetis. xvii.
De magnifica venatione regis ad bestias. xviii.
De aucupio eius seu venatione eius ad aves. xviiii
De mirabilibus tentoriis eius. xx.
De moneta magni kaam et inextimabili copia divitiarum eius. xxi.
De xii. prefectis provinciarum et officio ac palacio eorum. xxii.
De cursoribus magni kaam et multitudine et ordine mansionum pro ipsorum receptione. xxiii.
De providentia regis obviandi sterilitatis et carestie temporibus et de pietate eius ad subditos et egentes. xxiiii.
De potione que loco vini fit in provincia Cathan. xxv.
De lapidibus qui ardent ut ligna. xxvi.
De flumine magno pulisanghinz et pulcerrimo ponte eius. xxvii.
Brevis quedam descriptio partis unius provincie Chathay. xxviii.
De regno Tainfu. xxviiii.
De castro Caicui et qualiter rex eius captus proditorie fuit et obligatus ostensus suo regi qui dicitur presbiter Iohannes. xxx.
De flumine magno Caromoram et commoda adiacente regione. xxxi.
De civitate Cigianfu. xxxii.
De provincia Chunchim. xxxiii.
De provincia Acbalech magi. xxxiiii.
De provincia Sindynfa. xxxv.
De provincia Thebeth. xxxvi.
De regione alia provincie Thebeth et quadam turpi consuetudine eius. xxxvii.
De provincia Caidu. xxxviii.
De provincia Caraiam. xxxviiii.
De regione quadam provincie Caraiam in qua colubri magni sunt. xl.
De provincia Ardandan. xli.
De prelio magno quod fuit inter tartaros et regem Mien. et victoria tartarorum. xlii.
De regione quadam silvestri et provincia Mien. xliii
De civitate Mien et sepulcro pulcerrimo regis eius. xliiii.
De provincia Bangala. xlv.
De provincia Cangigu. xlvi.
De provincia Amu. xlvii.
De provincia Tolomau. xlviii.
De provincia Cingui. xlviiii.
De civitatibus. Cincasu. Ciangli. et Ciangli. l.
De civitatibus Cardinfu et Sinigmatu. li
De flumine magno. Carmoram et de civitatibus Coigan et Cangui. lii.
De nobilissima provincia Mangi et de pietate et iustitia regis eius. liii.
Qualiter baian princeps exercitus magni kaam devicit provinciam Mangi et eam suo domino subiugavit. liiii.
De civitate Coiganguy. lv.
De civitatibus Panchi et Cayn. lvi.
De civitatibus Tigui et Yangui. lvii.
Qualiter civitas Siansu cum machinis capta fuit. lviii.
De civitate Singui et flumine maximo. Quian et inestimabili multitudine navium. lix.
De civitate Caigui. lx.

De ciuitate Cingiangfu . LXI .
De ciuitate Chinchingui a qua
ciues eius occisi sunt quia occiderunt tar
taros exercitum dormientem . LXII .
De nobili ciuitate Singui . LXIII .
De nobilissima et mirabili ciuitate Quin
sai . LXIIII .
De prouentibus quos recepit magnus
kaam de quinsai et de prouincia magi . LXV .
De ciuitate tampingui et aliis ci
uitatibus plurimis . LXVI .
De regno fugiu . LXVII .
De ciuitatibus quinfu et tinguie . LXVIII .
De ciuitate fugiu . LXVIIII .
De ciuitate Caiten et nobilissimo
portu eius et de ciuitate tingui . LXX .

Expliciunt capitula secundi libri .

Incipit Liber secundus

De potentia et magnificentia Cublai
regis maximi tartarorum . I . Capitulum .

In libro hoc secundo continentia monstrare
curabo magnificentiam cublai regis
magni tartarorum qui usque ad tempora compila
tionis huius libri regnare dignoscitur .
Cuius potentia maior esse apparet in diuitiis
dominatione terrarum et presidentia militum
diuitiis populorum quam cuiuscumque regis uel prin
cipis cunctis retro temporibus referatur .
sicut manifeste in capitulis sequentibus appa
rebit . Est autem hic cublai kaam . id est
dominantium dominus de progenie . Chinchis
regis . et est sextus kaam . ut ex
supradictis apparet . Cepit autem re
gnare anno domini . M . CC . LVI .
et sapientia ac probitate sua regnum
optinuit . Nam quidam ex fratribus et consan
guineis eius ipsum ne regnaret cona
ti sunt impedire . Sibi tamen de iure re
gni successio debebatur . Est autem in ar
mis strenuus . uirtute robustus .
consilio pollens et in exercitu ac populi gub
natione prouidus et discretus . Nam an
tequam regnum et coronam acciperet sepe e
grediebatur ad bella . et in omnibus probiter
se gerebat . Ex quo autem regnum optinuit
non nisi semel processit ad pugnam sed fi
lios suos ad talia dirigit uel baro
nes . Qualiter nayam contra Cublai
regem presumpsit insurgere . II .

Causa autem hec est propter quam semel ex quo
regnauit est egressus ad pugnam .
Anno domini . M . CC . LXXXVI . patru
us suus quidam nomine . Nayam . etatis
annorum . XXX . qui multis regionibus et
populis preerat . Cogitauit iuuenili
uanitate commotus contra dominum suum .
Cublai insurgere subito cum exercitu magno .
Ad hoc autem regem induxit regem quendam nomine
Caidu . qui nepos erat cublai regis .
sed ipsum exosum habebat . Qui rebelli
omnem consensum adhibens promisit se personaliter
iturum cum illo cum centum milibus
militum et dixerunt ut in uno eodem die plani
tiem cum suis exercitibus conducerent ut si
mul post modum subito terras regis in
uaderent . Nayam autem congregatis
quadringentis milibus militum ad
designatum peruenit locum et ibi caidu
regis prestolabatur aduentum .

Qualiter Cublai rex adobuiandum
inimicis se preparauit . III .

Hec cuncta cum audiuit rex cublai . quod prefati fuerunt
ordinata et in nullo sibi huiusmodi con
spirationem perterritus iurauit numquam se
coronam regiam delaturum nisi de illorum
se proditione et audacia uindicaret . Infra xxii . dies (marginal: bz … et)
diebus . CCC . LX . milia equitum et peditum
tum . C . milia . de hiis qui in ciuitate erant
ciuitati Cambalu . congregauit (marginal correction) . Causa autem hec fuit .
quare maiorem non conuocauit exercitum . quia
subito uoluit in hostes ex improuiso irruere .
Ne si diutius fuisset in congregatione ampli
oris exercitus immoratus ad nayam
notitiam peruenisset . et ex hoc aut retro
redusset omnino . aut ad tutiora loca suum
exercitum transtulisset . Ideo quia noluit ex
ercitus suos qui ad expugnandas diuersas
prouintias miserat reuocare . Nam cum

possz militu͂ 7 peditu͂ multitudine͂
i paucis me͂sibz ɔgregare q᷑ p᷑stu
pore ge͂tis i numere. q̄ı icredible
uideret᷑. Intim at͂ ma͂dauit rex
uias o͂s ta͂ta diligētia custodiri.
ut nayam ꝑparatōez 7 aduētu͂ ipi᷒
oīo p᷑sentire no͂ possz. Cu͂cti eīz
eu͂tes 7 redeu͂tes a regis custodi
bz tenebāt᷑. ꝓpᷓ nayam de ei᷒ accessu
p᷑sci᷒ ee͂ no͂ potuit. Consulit at͂ rex
cublai astrologos suos sr̄ exitu
ıue sue. Qui o͂s de co͂i iudicio re
sponderūt q᷑ honorablr̄ de hostib᷒
triu͂pharet. ¶ Qualr̄ pugnauerūt
simul 7 quō deuictus nayam. iiij.

Ergo ɔgregato cublai exercitu
suo castra mouit. cu͂ dieb᷒
xx. ꝑuenit ad planitie͂ ubi nayam
cu͂ caydu regis expectabat exercitu͂.
Nocte at͂ iux͂ colle͂ q͂dam quieuit ex
citus. ꝓp᷑s uo͂ nayam diffusus
p planitie͂ erat i ermis solatus
uacans 7 neq͂ q͂ uicinu͂ e͂ p᷑ielz p᷑
uidebat. Mane fc͂o cublai rex o
ascendit i colle͂ cu͂ctosq͂ sui exerci
tus milites distrusit. i xij. acie᷒
ita ut q͂libz. xxx. milia militu͂
ɔtineret. pedites uo͂ iux͂ milite᷒
tali ordine collocauit. ut i q͂libz
aciebz duo pedites tenētes lan
ceas hic i de ad uni᷒ militis la
tera ponerent᷑ donec peditu͂ nu͂s
ɔpleret᷑. Rex at͂ i mirabili castro
erat q͂ ab elefantis. iiij. portabāt
ubi erat suu͂ regale uexillu͂. Cu͂
uidissz at͂ exercitus nayaz isignia
7 exercitu͂ cublai uehemēt᷑ expa
uit. Nō enī q͂ uenerat exercitus ei
ꝑdidit. Nayaz uo͂ q͂ sibi tētorio cu͂ ɔ
cubina q͂ secu͂ duxerat dormie
bat excitatus a suis no͂ modicu͂
timuit. Nichilo᷒ tam͂ q͂to potuit
du͂ descenderet illi ipe suas acie᷒
ordinauit. Rex at͂ cublai i exerci
tu. Exercitus nayaz disposuit acies.
Est at͂ ɔsuetudo oı̄ tartaroꝝ tubis
p᷑mitus clangere 7 tangere cu͂cta exer
tus i strume͂ta. ac alta uoce ca͂tare. et
post modu͂ ad sonitu͂ nactaru͂ p᷑n
cipis ~~pncipis~~ ichoare bellu͂. Ter
minatis utriusq͂ exercitus ca͂tilenis.
regis cublai naccari sonuerūt. 7
tu͂c ptes ɔ se i uice͂ irruētes plu͂
ɔmiserūt. Erat at͂ i aere sagittaꝝ
ta͂ iextimabilis multitudo ut im
bres potius q͂ sagitte descēde͂ uider͂
tur. Quibz effusis cu͂ gladijs 7 la͂
ceis 7 clauis pugnare ceperūt. Erat
at͂ nayaz ꝓfessione q͂de͂ xp̄ian᷒. sz no͂
opu͂ fidi imitator. 7 i suo p᷑ncipa
li uexillo crucis deferebat signu͂.
multosq͂ xp̄ianos secu͂ hebat. Ab ic
usq͂ ad meridie͂ ɔmissu͂ e͂ bellu͂ ~~crude~~
~~liter~~. 7 multi ex utroq͂ exercitu ꝑierūt.
Tande͂ deficiēte ac t͂ga uertēte ꝓp᷑o
nayaz. Cublai rex uictor extitit.
7 i fuga ipa multitudo innumabilis e͂
occisa. Nayam capt᷒ e͂ 7 regi oblat᷒.

¶ De morte nayam. v.

Rex at͂ cublai p᷑cep᷑ ut ɔfestim
occideret᷑ nayam q͂ sui dn̄i ꝓdi
tor 7 rebellis. Sz q͂ de ꝓgenie ei᷒ erat.
Noluit ut sanguis stirpis sue regie
funderet᷑ neq͂ ta͂ sanguine͂ regiu͂
biberet aut sol ul᷑ aer q͂ q͂ d regali
ꝓsapia mala morte uideret occidi.
Fecit eu͂ i tapeto iuolui 7 i uolutu͂
ligari. Ligatu͂ q͂ ta͂ diu. hinc illuc
q͂ deduci. 7 agitari donec se cluso
pectus alitu necaret᷑. Mortuo a͂
naya cu͂cti barones ei᷒ 7 p᷑pli q͂ po
tuerūt euadere it quos q͂ fuerūt xp̄iani
plurimi regis cublay dn̄io se totalr̄
subdiderūt. ¶ Quatuor q͂ ꝓuintias
te͂ optinuit rex quaꝝ ista st͂ no͂ia.
Furiortia. Cauli. Barscol. et sin
chintingui. ¶ Qualr̄ cublai rex
salētiu͂ iudeis 7 sarracenis i posuit

no. h᷑ de uexillo crucis
ma
no. qua le morte

q salutifere crucis uexillo exprimere

Iudei uero et saraceni. prohibet .vi.

In qua exercitu cublai fuerant. ex
ut xanis qui nayam uenerant re
probare qr xpc sicut cum cruce na
yam iuuerat in uexillo et sius au
xiliari non potuit. et sic cotidie xpianos
uenientes irridere preter. xanis tedium i
ferebant. xani uero qui ad regis cublai
obedientiam uenerant ei super hac molestia
querimoniam obtulerunt. Qui uideos
et saracenos cum xanis aduocatis pri
mis ait. et deus uester et eius crux noluit naya
ferre presidium. Nolite erubescere. qui
deus bonus in iustitie et iniquitati patrocina
ri non debet. nayam domini sui proditor ex
titit et iniuste rebellis et deum uestrum in sua
malitia auxilio implorabat. Deus autem uester
qui bonus est noluit ei fauere criminibus. Pro
quo iudeis et saracenis et ceteris omnibus
mando ut nullus de hac re deum uestrum
uel crucem eius amplius blasphemare pre
sumat. Sicque factum est ut illi deinceps
ab huiusmodi exprobatione cessarent. Cu
blai autem ad ciuitatem suam canbalu cum
gaudio est reuersus. Nec amplius cum exercitu
est egressus contra hostes. Sed filios uel ba
rones quoscumque necesse fuit cum exercitibus
mittit. Qualiter remunerat
magnus kaam milites suos
quando uictoriam optinent. .vii.

Perfectos autem suorum exercituum qui
pro uictoriam in bellis obtinent ho
norat hoc modo. Cui quando preerat centum
militibus. mille militibus preficit. et
sic gradatim reliquos promouet. Do
nat quoque eis aurea et argentea uasa
atque tabulas. priuilegium et gratiarum au
reas uel argenteas quod uel precas con
cedat gratie in sculptura impressa table
continentes. Nam ex uno latere littere h
modi tenoris sunt. Per dei magni ui
tutem et pro gratiam magnam quam uestram
in patrem contulit nomen magni
kaam benedictum sit. Ex alio uero latere
insculta est ymago leonis cum sole et lu
na uel ymago girfalcon. aut anima
lium diuersorum. Quicumque enim habet tabulam
cum leone et sole et luna. quando procedit
in publicum. defert palium super eum in ar
gumentum auctoritatis magne.
Qui autem girfalcon habet ymaginem
potest secum de loco ad locum ducere um
usum cuiuscumque principis uel regis i
in militiam. Sicque optimo ordine cuncta
sunt in quibus habentibus tabulas debeat o
bediri. Siquis autem non audiret sed noluntatem
tem habentis tabulas obediret putat se
eius requirit autem ut. tanquam rebellis magni
kaam morte moreretur. De forma
cublai regis. et de moribus filius
Rex magni. et ancillis eius .viii.

Reublai pulcre est ualde statura co
mediocris nec pinguis nimium. nec
macilentus. faciem habet rubicundam
et candidam oculos magnos. nasum
pulcerrimum. atque per singula sui corporis
membra proportionis optime. Habet autem uxores
iiii. quas legiptimas reputat. Primo
genitus eius ex prima ei debet in regno suc
cedere. Ancillis habet. iiii. curiam per se
regalem habet in palatio proprio. Habet eiusque una
quaeque earum ancillas trecentas electas.
militos que ministros ennucos aliosque
familiares adeo ut in iam libet ipsarum
familia sit uiri et mulieres decem .x.
milia. Insuper habet rex concubinas
multas. Est enim inter tartaros natio
quedam que dicitur. ungrac. Mulieres habens
ualde decoras et moribus optimis
ad hornatas de quibus tenet electas
in palatio suo uero centum quae sunt sub
cura nobilium matronarum que circa ipsas
custodiam curam adhibent diligentem.
Et ut diligentissime uideant si infir
mitatem aut maculam habent. Que autem
corpori huius defectum caret pro rege seruant
Sex autem ex ipsis certis diebus ac noctibus

no. h. u. mulibus cublai et maxima eius familia.

pro. no. h. de concubinis

regis camere custodiam habent quando
ingreditur rex ad quietem et quando surgit ei
assistunt et in eius cubiculo dormiunt.
Quarta vero die sex alie primis succe
dunt et tribus diebus ac noctibus in illo minist
erio occupantur et sic alternatim de sex in
tertium diem sex alie precedentibus sex suc
cedunt donec centenarius earum numerus
compleatur. De .iiii. prefatis uxoribus
habet rex filios .xxii. primus autem primogenitus
vocatus est chinchin qui succedere in impe
rium debuerat sique primo mortuus est
patri. Filio eius temur nomine debetur suc
cessio quia filii primogeniti est. Est autem temur
probus et strenuus et prudens valde
pluresque iam in bellis victorias ob
tinuit. De ancillis vero habet cublai
rex filios .xxv. probos valde quorum
magni barones sunt. De mirabili
palatio eius quod est in cambalu civitate [illegible]
Tribus anni mensibus. [illegible] .viiii.
.s. decembri. Ianuario. et februa
rio. cublai rex in regali civitate cam
balu continue immoratur in qua est hunc modum
regale palatium. Spatium totius palatii am
bitus continet miliaria .iiii. ita ut
quadratura quelibet unum miliare con
tineat. Est autem murus palatii val
de grossus habens altitudinis pas
sus .x. cuius tota exterior facies un
dique colore albo et rubeo est depicta.
In unoquoque autem muri angulo palatium
unum pulcrum et magnum est et similiter in me
dio cuiuslibet faciei murorum principa
lium unum palatium est. Sunt quoque in hunc
modum in circuitu palatia .viii. In his
servantur arma et vasa bellica .s. arcus
sagitte. pharetre. calcaria. selle.
frena. lancee. clave funiculi arcu
um et cetera oportuna pro bellis. In uno
autem palatio solummodo unius maneriei
arma servantur. Facies vero palatii
que meridiem respicit habet portas .v.
quarum media maior est et ibi que numquam

nisi pro rege in introitu aperitur. Nulli enim pervia
nisi regi soli pro ingressu. Habet autem duas
minores collaterales portas per quas
cum rege sunt transeunt. Quelibet autem reli
quarum faciei habet unicam in medio por
tam habet per quam cuilibet licet ingressus. In
tra palatia vero spatia que in faciebus muri p[...]
[...] sunt. In distantia quedam alius murus
est ad modum altius quam sit ille. .viii. pala
tia continet in quibus servantur alia vasa et the
saura preciosa et iocalia magni regis.
In spatio autem medio interiori est regale pa
latium in quo moratur rex. Hoc palatium so
lario caret. Pavimentum vero eius exterio
re fundo eminet palmis .x. Tectum eius
altum est valde et optime pictum. parietes
aularum et camerarum auro vel argento sunt te
cti. Ubique sunt picture pulcerrime et histo
rie bellorum depicte. Preter modum autem orna
atque picturis palatium splendidum vald
e est. In aula autem maiori sedet ad mensas
simul circiter sex milia hominum. Intra
muros vero prefatos et inter predicta palatia sunt
viridaria pulcerrima in quibus prata sunt et li
gna fructifera varia et optima. In his
viridariis sunt animalia silvestria multa .s.
cervi albi. animalia in quibus muscatum invenitur
ut in ipso libro dictum est. Capreoli damule.
vari et alia animalia multa valde. Ex par
te aquilonari vero palatii hec lacuna
est in qua pisces nutriuntur multi et optimi qui
aliunde deferuntur illuc. De quibus piscibus
copiam habet rex pro sue libito volunta
tis. In lacunam autem ingreditur fluvius in
cuius introitu et exitu posita sunt ferrea re
tia ne pisces egredi valeant. Ex pa
latio ad leucam unam monticulus quidam est
centum passuum altitudinis in circuitu suo
unum continens miliare arboribus consitus
que folia semper habent virentia. Sicubi etiam audit
rex arborem pulcram esse facit eam ille super
ellefantes cum radicibus deferri et ad
montis ibique plantari iubet. Ideoque ibi
sunt arbores pulcerrime super modum. Totus

autem mons

autem mons amenus est et eo optimus herba
virenti. Et quia ibi virentia sunt omnia in
dicto monte, mons viridis vocatur. In cacumine autem eius
palatium quoddam est pictum colore viridi.
In hoc monticulo magnus kaam sepe delec
tabiliter recreatur. Iuxta palatium predictum fecit rex
cublai aliud palatium illi per omnia simile in
quo habitat filius eius qui post eum regnaturus
est qui curiam regalem tenet magnificam
valde. Habet quia bullas imperiales et imperiale
sigillum non tamen ita integraliter ut kaam.

Descriptio civitatis Cambalu. x.

Civitas cambalu super flumen mag
num est in provincia catay que olim nobilis
fuerat et regalis. Cambalu enim in nostra lin
gua sonat civitas domini. Hanc magnus
kaam ad partem aliam fluminis transtulit.
quia ab astrologis didicerat quod in proximo ipsa
futura rebellis erat. Civitas hec qua
drata est que per miliaria xxiiij in giro prote
ditur. ita ut cuilibet quadrature facies
sex miliaria longitudinis habeat. Muros
de terra habet de albatos extrinsecus. altitu
dinis passuum xx. qui inferius habent lati
tudinis passus x. sed quanto amplius ad supe
riora ascendunt subtiliores sunt adeo ut su
mitas solum in passus tres latitudinis
habeat. Habet autem portas principales xii. in
qualibet scilicet quadratura tres. et super
singulas portas singula palatia sunt.
In omnibus murorum angulis similiter pala
cia sunt. In quibus sunt aule plurime ubi ser
vantur arma custodum civitatis illius.
Habet insuper civitas vicos latos et rec
tos adeo ut ab una porta per vicum rec
titudinis porta alia que per directum oppo
sita videatur. Intra urbem vero multa et
pulcra palatia sunt et alie domus pulcre
multe valde. In medium autem civita
tis palatium magnum est ubi est campana
pergrandis cum qua trina signa quolibet sero fi
unt postquam nulli licet domum egredi usque ad
diem nisi pro infirmis vel parturientis necessitate.
Vadunt autem omnes de nocte per civitatem custodes lu
men deferre. Quelibet vero civita
tis porta noctibus singulis a mille ho
minibus custoditur non quidem propter timorem hostium.
sed latronum. Summum enim studium adhi
bet rex ut arceantur fures.

De suburbiis et mercatoribus magnis civitatis cambalu. xi.

Iuxta civitatem
cambalu sunt suburbia xii. magna
valde ante singulas portas. In quibus m
ercatores et viatores quique recipiuntur. Mul
tus enim populus confluit ad civitatem tam
propter curiam regis quam mercationes innum
eras que deferuntur illuc. In suburbiis habitat co
multitudo maxima populorum. Sunt quoque ibi
palatia tam pulcra et magna ut interio
ra sunt excepto regali palatio. In
hac civitate nullus mortuus sepe
litur. Mortui enim ydolatre cum suburbia comburun
tur. Horum autem corpora que comburi non debent se
peliuntur extra suburbia. Pro multitudine
autem extraneorum qui ad civitatem confluunt sunt
ibi meretrices circiter xx. milia que in suburbi as
bus commorantur. Nam intra muros civitatis
nulla earum habitare permittitur. Ad hanc
urbem mercationes tam multe deferuntur quod
hec totius orbis civitates in quantitate ne
gotiationum excedit. Deferuntur autem
illuc preciosi lapides et margarite et
sericum et aromata in copia maxima de
india. Mangi et cathan et aliis regi
onibus infinitis. Est enim civitas in situ op
timo posita. et ad ipsam de facili concur
sum habent infinite regiones. Est enim imme
diate ubi provinciarum multarum. Diligenti
habita extimatione per negotiatores fit.
Non est in anno dies in qua ultra mille curru
cas deferant negotiatores extranei illuc
non deferant. Fiunt enim ibi de auro et se
rico opera infinita.

Qualiter persona magni kaam magnifice custoditur. xii.

Magnus autem kaam habet
in sua curia stipendiarios equi
tes xii. milia qui vocantur quesitan id est fideles
milites domini. Istis militibus duces

mille. Sunt preterea qui quilibet tribus milibus
presunt. Horum est officium personam magni
kaam custodire nocte ac die, et a
curia regis inpensas recipiunt. Custo
dias autem suas tali conduncunt ordine.
Dux unus cum suis tribus milibus et tribus
diebus et tribus noctibus intra palatium
habitat ad regis custodiam. Alii quiescunt. Post tres dies succedunt
alii tribus diebus suas custodias ser
vaturi, et sic alternatim toto anno cu
stodiunt. Fit autem hec custodia propter regi
lis magnificentie honorem, non autem quia
rex aliquem metuat. Que magni

Sollempnitas. Ficentia conviviorum eius.
Sollempnitas que servatur in conviviis regis tal[is]. xiii.
c. Quando rex magnus propter festum aut causam
aliam vult in aula magna tenere com
muniter curiam tali ordine sedet
ad mensam. Prima namque regis
mensa ceteris eminentior sic loca
ta est ut rex in septentrionali parte aule
sedens faciem ad meridiem teneat.
Ad sinistram autem iuxta eum sedet regina
maior, prima scilicet eius uxor. Ad dexteram
vero eius sedent filii et nepotes et
qui de imperiali eius prosapia sunt. Sed
eorum mense tamen sunt inferius posite
a regali mensa ut eorum capita ad
regis magni pedes attingant.
Reliqui vero barones et milites sunt
in mensis adhuc inferioribus collo
cati. Eodem quoque ordine a sinistris sedent
relique regine et uxores nobilium et
baronum. Quilibet enim princeps vel
baro sui gradus ordinem tenet. Si
militer et uxores eorum. Non enim nobiles
qui in curia comedunt in sollempnitati
bus uxores suas ad convivia ducunt.
Non autem mense taliter disposite sunt
ut magnus kaam de loco suo cunc
tos sibi recumbentes videat. Semper
autem in sollempnitatibus huiusmodi ad con
vivia convenit maxima multitudo.

Extra aulam vero regiam aule alie col
laterales sunt in quibus in sollempnitatibus
regis comedunt quandoque .xl. milia
hominum, quia preter eos qui de curia regis
sunt, multi ex hiis qui feuda tenent
ab eo, et ex tartaris et regionum ioculatores
innumeri, et hii qui iocalia deferunt et res
novas varias et diversas veniunt ad
regis curiam in huiusmodi festis. In
medio vero aule regie vas quoddam
aureum ponitur vino plenum vel precio
sa alia potione, unius vegetis seu do
lii vel currus mensuram capiens.
Iuxta quod sunt hinc inde .iiii. dolia ma
gna de auro purissimo minora
aliquantulum vase illo, in quibus vinum defluit
de vase maiori. De quibus vasis
auriuntur vinum aureos quorum duos po
nuntur in mensis cunctorum discumbentium
in regali convivio, quorum quilibet tante est
magnitudinis ut vinum pro .viii.
vel .x. hominibus capiat. Quilibet enim in
magno aureo scipho bibit habente
pedem et stipitem aureum. Sunt univer
sa vasa hec valoris maximi. Est autem
tanta alia innumerabilis et inextima
bilis multitudo vasorum aureorum
et argenteorum que in curia regis sunt
ut cuncti videntes stupeant et qui non
viderint vix possint narrantibus cre
dere. Servitores vero qui regi ministrant
dum comedunt barones magni
sunt, quorum quilibet os suum et nasum optimum habet
de dillicatissimo panno serico, ne scilicet
mentis flatus cibum vel potum regis
contingere possit. Cum autem rex scyphum
tenet et bibit, cuncti qui tenent instru
menta musica assistentes regi omnia instru
menta tangunt. Omnes quoque barones et ministri
qui in aula serviunt genuflectunt.
De cibis autem qui deferuntur ad mensas
explicare non expedit quoniam unusquisque
cogitare potest quod in tam mag
nifica curia laute et magnifice prebentur.

Terminato prandio surgunt cantatores et omnes qui suaves faciunt melodias et ioculatores ac nigromantici et ibi et solatia magna fiunt coram rege et aliis qui eius curie commederunt.

De festo magno natalis regis et de magnificentia vestium militum. Capitulum xiii.

Mos est omnium tartarorum diem nativitatis domini sui solempniter celebrare. Festum autem nativitatis magni kaam Cublai est die xxviii septembris, quo die maiorem solempnitatem agit quam alio die anni, excepta festivitate kalendarum februarii, qui primus apud eos est in mensibus anni. In festo igitur nativitatis sue rex magnus induitur veste aurea que preciosa est super modum. Habet autem ipsa curia barones et milites numero xii milia qui dicuntur proximi fideles domini. Hos omnes similiter veste secum induit quotiescumque festa celebrat que fiunt in anno xiii, quibus et donat singulis festis preciosas zonas aureas magni valoris et calciamenta de camuto filo consuta argenteo valde subtiliter, ita quod quilibet eorum in hoc regio apparatu rex magnus esse videtur. Quamvis autem vestis regis preciosior sit, vestes illorum militum sic preciose sunt quod vestis cuiuslibet excedit valorem x milium bisanciorum aureorum. Hec igitur indumenta dat annuatim suis baronibus et militibus in universo, vestes preciosas ornatas auro margaritis et lapidibus preciosis cum corrigiis et calciamentis prefatis numero .C. quinquaginta sex milia. Sunt autem vestes militum predictorum eiusdem coloris cuius est vestis magni kaam. In festo autem nativitatis magni kaam omnes reges principes et barones qui eius sunt dicioni subiecti donaria regi mittunt. Qui autem volunt gratias vel officia petere petitiones xii baronibus porrigunt qui sunt ad hoc officium constituti, per quos ad omnia respondetur. Et est notandum quod omnes populi cuiuscumque sint fidei, sive christiani sive iudei, sarraceni, tartari et ceteri pagani deos suos solempniter invocant pro vita et incolumitate et prosperitate magni kaam.

De festo alio maximo quod fit in kalendis februarii. xv.

In die vero kalendarum februarii, die scilicet primo anni secundum tartarorum computationem, magnus kaam et omnes tartari ubicumque sint festum maximum faciunt, ac milites eius nec non et reliqui tartari mares et femine si possunt die illo vestibus albis induuntur. Vocatur quia illius diei solempnitatem festivitatem albi. Dicunt quia veste alba bonum habent fatum, et quod ex hoc ipso anno fortunam bonam habituri sunt. Hac die cuncti terrarum domini et rectores qui prefecturas tenent a rege offerunt illi munera auri et argenti, margaritas et gemmas vel pannos plurimos albi coloris aut equos albos. Unde tunc ei oblati sunt regi equi albi numero centum milia in hoc festo. Alii ceteri tartari hac die sibi invicem, ut ex hoc ipso anno postmodum leti vivant. Hoc igitur festo omnes elefantes regis ducuntur ad curiam qui sunt numero circiter v milia, qui omnes vestiti coopertura pulcerrima et varia, super quam consute sunt de panno ymagines bestiarum et avium. Defert autem quilibet elephas duas maximas ac pulcerrimas capsas in quibus sunt vasa aurea et argentea regis aliaque multa pro festo albo necessaria. Multi quoque cameli cooperti pannis ducuntur illuc, qui multa pro festo necessaria deferunt. Omnia autem animalia honorata coram rege ducuntur, quod videre hoc omnino est admirabile et iocundum. Mane autem scilicet diei festi albi antequam veniant omnes reges, duces, barones, milites, medici, astro

logi p̄fecti q̄ ēt̄ax̄ ⁊ exercitui. Alij
q̄z regis magni officiales ad ma
gnā regis aulā ꝯueniūt. ⁊ q̄ i ea
locari p̄ multitudie nequeūt i aul
collectoralib̄z ꝯgregāt ubi a rege q̄i
trono residet uideri optie possūt.
Sedēt q̄z singli ordie debito iux̄ ꝯ
sui gradus ⁊ offitij dignitate. Tūc
surgēs un̄ i mediū clamat. Inclina
te ⁊ adorate. Stā hac uoce ꝯsurgit
oēs celerit̄ ⁊ genu flectūt ⁊ fronte
ad t̄rā demisso rege. q. dm̄ adorāt.
⁊ hoc. iiij. uicibz faciūt. Adoratiōē
ꝯpleta uadūt oēs suo ordie ad altare
q̄ i aula positū ē sr̄ tabula una ru
bro colore depicta i q̄ sc̄ptū ē nom̄
mag̃ kaam. ⁊ turibulū p̄cimū
ibi p̄patū accipiūt i q̄ redolētia ꝯ
thura sūt. ⁊ ad honorē mag̃ kaā
cū multa reuerentia thurificāt ta
bulā ⁊ ad sua redeūt loca. Hac ne
phanā thurificatiōē ꝯpleta q̄libet
i d̄s regis, ꝯp̄ia exenia offert de q̄bz
sup̄ dc̄m ē. Post hoc mēse pant̄
⁊ fit solēpnissimū p̄adiū cū leticia
mag̃. post p̄adiū at̄ ioculatoēs
solatia magna fiūt. In h̄ mōi
festis leo unus domesticus an̄ re
gē adducit̄ q̄ ad pedes ip̄i māsuet̄
iacet. ut catulus. q. cū p̄ dn̄o reco
gnoscat. De animalib̄z siluestrib̄z q̄
a uenatorib̄z ōi anni t̄pr̄ mittū
tur ad curiaz magni regis. xvj.

Mensib̄z ōbz q̄bz magn̄ kaam.
moraṫ i cabalu. s. decēbri. Ia
nuario. ⁊ februario. exstatu. p̄ lx.
dietas undiq̄z iux̄ p̄uītiā katai.
debēt uenatōēs p̄uītiaz uenatiōi
i tēdē. ⁊ oēs bestiās grādes. s. ceruos.
ursos. capreas. apros ⁊ dāmulas.
⁊ h̄ mōi sius debēt dn̄is p̄sentare.
q̄ tenēt̄ si a curiā regis. xxx. dieti
distāt. aut i fra. abstractis i̅teriori
bz bestiaz mittē magno kaam
i carruca ul naui. Qui nō ult̄. xxx.
dietas remoti sūt a curia solū mō
mittūt coria p̄pata q̄ pro armis
necia sūt. De leonib̄z. Leopardis.
Linceis. ⁊ aquilis ad uenandum
cū hoīb̄us assuetis. xvij.

Habet magnus kaam p̄ sue ue
natōis solatio leopardos multos
domesticos q̄ ad uenatōēz optimi s̄t.
multas q̄z bestias capiūt linces sil̄r
h̄t ad uenādū i dustrios. h̄t ē leo
nes maxiōs ⁊ pulc̄imos. maiōēs
ill̄ q̄ i babilonia sūt q̄ i pilo pelliū
uirgulas h̄nt p̄ lōgū coloris uarij
nigri. s. albi ⁊ rubei. q̄ sil̄r doctisūt
cū h̄ōbz uenari. ⁊ apros. ursos ⁊ cer
uos. capreas onagros. boues q̄z
siluestres cū uenatorib̄z capere.
Qui uoluit uenatores regis leōēs
secū ad uenatōēz ducē duos exeis
i carruca deferūt q̄z q̄libet. cū ē
h̄t canē p̄uulū. Sil̄r mō aq̄las h̄t
rex multas domesticas q̄ adeo sūt
feroces ut lepores capiās. dāmulas
⁊ uulpes capiāt. i t̄ quas plime tā
te audacie sūt ut i ipetu magno.
i lupos i filiat ū abeaz se posse lupi
uirtute defendē q̄n capiāt abeis.
De magnifica uenatiōē regis ad
quā barones magni. bestias. xviij.

Duo kaam q̄ germani sūt q̄z unus
dr̄. baiam. Alter mingan uenationi
regie sūt hoc mō p̄fecti. Quilibet cū
ip̄oz. x. milib̄z hōi p̄ē q̄ canes ma
gnos nutriūt quos mastinos dicun̄.
Hoc noiāt̄ lingua tartarica cinici.
hoc ē magnoz p̄fci. Cū at̄ magnus
kaam uult i uenatōē sua solēpnit̄
delectari. duo p̄fati barōēs ducūt
secū. xx. milia uenatoz cū suis
caib̄z q̄ sūt nūo ultra. v. milia. Cū
at̄ cū rege ad cāpestria p̄uenerūt
ū fi dr̄ uenatio rex magn̄ cū suis
baroib̄z se poūt i medio. Unus aūt

no(ta) d(e) leone do-
mestico.

illorum perfectorum vadit ad regis dexteram
cum suis .x. milibus. Alius vero cum suis
.x. milibus ad sinistram. Universi autem
venatores sic ab aliis discernuntur:
quia .x. milia induti sunt vestibus rube
is. alii vestibus coloris aerei quem vul
garius dicimus colorem celestem. Faciunt
autem aciem longam. et unus iuxta unum
in parva distancia per camporum se latitu
dinem situat. Terram vero habent inde capi
unt in planitie ad unius fere diete men
suram. Canes vero suos secum habent. Sunt
autem in pacto ordine sunt locati. et sic vena
do procedunt. canes quos tenent la
xant ad bestias silvestres quarum ibi
est maxima multitudo. Pauce quidem be
stie manus illorum possunt evadere pre mul
titudine canum et industria venatorum. Et
videre iocundum valde est. hiis qui in
venationibus huiusmodi delectantur.

De aucupio eius seu venatione ipsius ad aves .xix.

Mense marcii discedens Kaaz ma
gnus de cambalu procedit
ad campestria usque ad mare oceanum cum
falconeriis suis. Talis cum solempnitas
in eius delectatione servatur. Ducit secum il
lo falconerios .x. milia qui falcones
peregrinos et sagros habent innumeros. Austo
res vero multos ac girfalcos habebat
etiam quingentos. Hii omnes per regionem hinc
et illinc se diffundunt et cum aves invenerint
quia ibi multitudo est maxima laxant gir
falcos. et austures et falcones in cap
turam. Aves autem que capiuntur pro maiori
parte deferuntur ad regem. Rex autem persona
liter procedit cum illis sedens in pulcerrima
camera ex lignis optimis fabricata que
super .iiii. elephantes est artificiose
composita. foris quidem leonum pellibus coo
perta. intus vero totaliter deaurata. Ibi
tenet pro suo solacio barones aliquos
secum. et .xii. girfalcos electos. Est
autem camera pannis sericis et aureis
cooperta. iuxta elephantes et cameram
deferunt. multi barones et milites
equitant qui non discedunt a rege. Cum cum
videt fasianos vel grues. aut aves
alias inde transire falconeriis qui circa re
gem sunt indicant. Qui statim regi noti
ficant. Ipse autem discoperiri facit cameram.
et girfalcos quos vult dimitti iubet
ad aves et ipse in lecto residens ludum aucu
pii intuetur. Insuper quidem habet rex secum alia .x. — no. h[ic] d[e] numero falconum
milia hominum qui sub nomine venatorie bini
et bini. hinc et illinc per illa campestria dif
funduntur quorum est officium. falcones et austu
res. ac girfalcos quos volent considerare.
et eis si fuerit opus succurrere. Vocantur autem
lingua tartarica toscaor .i. custodes.
Habet vero quilibet eorum pro manibus reclamato
rium et capellum ut aves revocare et tenere
valeant. Nec expedit ut ille qui avem dimi
tit sequatur illam quia hii in circuitu sunt et so
liciti ne ledant aves aut perdant. Cum
eis autem proximiores ei cum necesse fuerit
subvenire tenentur. Quelibet autem avis huius
modi cuiuscumque sit tabulam parvulam argen
team habet ad pedem cum signo domini sui aut
falconerii ut si amissa fuerit domino suo
restitui valeat. Cum autem signum non fuerit
cognitum defertur ad baronem quendam ad hoc
officium constitutum qui dicitur bularguci .i. cu
stos perditarum rerum. Nam ei aves sibi obla
tas servat fideliter donec a suo domino fuerit
repetita quod similiter de equis fit. Si cuicumque
enim equum. avem. aut rem aliam in hac vena
tione perdiderit recurrit ad illum. et sic nihil ibi
potest amitti. Quamdiu autem ille [illegible] tenuit
rei curam de ea optimam habere facit. Si quis
vero inventam rem non statim restituit domino
suo aut officiali pro furto habetur ut fur.
Ille autem locum eminenciorem ad manendum
eligit. suum quoque vexillum ponit in eminenti.
ut invenientes facile possit ab aliis querere
perditam aut assignare aut repetere qui
voluit.

De mirabilibus tentoriis eius .xx.

Post hec in auribus ludendo pergit ad
magnam planitiem que dicitur Cacia

nota hic est numerus falconum

modum. ubi sunt regis curie ten
toria preparata. Sunt autem tentoria hec
ultra .x. milia pulcra valde. Ten
toria autem magni kaam hoc modo sunt.
Est tentorium unum magnum. sub
quo manere possunt milites circa
mille. et portam ad meridiem habet. ubi
sedent milites et barones. Iuxta ipsum ad
occidentalem plagam est tentorium aliud
in quo aula regis magna est ubi con
sistorium eius est quando vult cum aliquibus loqui.
Camera autem huic aule adiuncta est
in parte altera ubi dormit. Quibus
t alie contigue sunt aule et camere. Prenominate
aule predicte. scilicet aula militum et consisto
rium regis ac camera magna. eius
hoc modo sunt. Sustentatur quelibet ipsarum
trium columpnis tribus de lignis aro
maticis que insculpte sunt pulcerrimis
celaturis optime figuratis. Exteri
us cooperte sunt undique pellibus leo
num varii coloris. scilicet nigri et rubei que
colores naturales sunt. Multi enim leones
sic colorati habentur in regionibus illis. Ven
to autem aut pluvia ledi non possunt
tentoria predicta eo quod sunt tam solido corio
cooperta. Interius vero pannus aularum
et camere opertus est pellibus ermelinorum
et cabelinorum que sunt nobilissime pelles.
Tanta enim quantitas pellium cabeli
norum quanta pro integra militis veste
sufficeret ascendit ad valorem duorum
milium bisantiorum aureorum. si de pel
le perfectum est. Si autem de communi ascendit ad
valorem mille bisantiorum. Animalia il
la a quibus hee pelles habentur dicuntur
Rondes. et sunt magnitudinis unius
fame. Sunt autem pelles ille sic ar
tificiose composite et diversis divisi
onibus coordinate ut valde mira
bile et delectabile sit videre. Funes
quibus hec tentoria sustentantur de se
rico sunt. Iuxta predicta tentoria uxorum
filiorum ac ancillarum regis plurima valde.

Sunt et pro girfalcis. austuribus.
falconibus et animalibus quibus cuiuscumque alia
sunt parata tentoria multa valde.
Tanta est tentoriorum hoc modo multi
tudo ut civitas ubi esse videatur
maxima. Undique enim ad hec solatium
maxima confluit multitudo. Sunt quoque
ibi regis medici astrologi locati
et ordinati sicut in magna civitate
cambalu. In hac planitie moratur
rex per totum mensem marcii continua
do supradicta solatia. Multa quoque ania
lia in hiis venationibus capiuntur et infini
te aves. quoniam ex statuto regni in
omnibus provinciis circa provinciam
cathay ad .xx. dietas. Nulli mer
catori artifici vel plani civi aut
rustico venaticos canes aut a
ves venaticas licitum est tenere.
Insuper nulli magno aut parvo
venari licet a principio marcii usque ad men
sem octobris. nec modo aliquo vel in
genio licet eis capere capras. damu
las. cervos. lepores vel huiusmodi sil
vestria. Siquis autem hoc presumeret
puniretur. propter quod sepe lepores. dam
mule. et alia animalia huiusmodi iuxta homines
transeunt et nullus ea capere audet.
Post hec redit rex cum universo co
mitatu suo in civitatem cambalu per
viam unam ad planitiem iverat. aves
et animalia capiendo. Et cum ad civi
tatem pervenerit curiam maximam
et iocundissimam tenet diebus tribus
in suo regali palatio. Deinde qui ad
hec fuerint vocati ad propria revertuntur.

De moneta magni kaam et ex timabili copia divitiarum eius. xxi.

Moneta regalis magni kaam
hoc modo fit. De corticibus
arborum mori accipiunt cortices
medianos qui conficiuntur et solidantur.
Ut folia de papiro. Deinde particu
las magnas et parvas addena

norum similitudines incidunt atque rega
li signo conduntur, cum promuntur eis signa
varia iuxta quod hoc modo pecunie valitu
ra est. Valet autem parvulus denarius
ad valorem unius parvi parvuli turone
sis. Alius maior ad valorem dimidii
veneti grossi. Tercius ascendit ad
venetos duos. Alius ad v. Alius
ad decem. Alius autem ad valorem besantii
aurei. Alius ad valorem duorum besan
tiorum aut trium aut v. aut x. De
hoc genere pecunie facit sibi rex in copia ma
xima in civitate Cambalu. Nulli quoque
sub pena mortis in omnibus regnis
sue ditionis dictis omnibus subditis mone
tam aliam facere aut expendere licitum
est. aut hanc recusare. Nullus quoque de
aliis regnis intrans terram magni Ka
am monetam aliam potest expendere.
Soli autem officiales regis monetam
hanc faciunt de regis mandato. Se
pissime vero negotiatores de aliis
terris et regionibus diversis venientes
Cambalu deferunt aurum argentum mar
garitas et lapides preciosos. Omnia
vero rex per suos officiales ea facit
accipere et de moneta sua solutio
fit. Si negotiatores sunt de exterioribus
nationibus hec non erit moneta ipsam
commutant in mercationes suas et ad suas
deferunt nationes. Propter quod ipsa moneta
a nullis de negotiatoribus recusatur.
In super sepe mandat rex in civita
te Cambalu quod quicumque aurum vel argen
tum habet aut lapides preciosos suis
officialibus quod tocius exhibere studeat
et eis de moneta illa. Verum extima
tionem debitam provideant. Sed absque di
latione et sine eorum detrimento sit.
Sic quidem eorum indempnitati cavetur. Et
rex potest per hunc modum thauros in
finitos et admirabiles multipli
care. De hac pecunia suis exerciti
bus et officialibus stipendia tribuunt

et quecumque pecunia necesse est emitur.
In mensam genere pecunie. Pro nichilo
habetur. et in hunc modum manifeste appa
ret quod magnus Kaam in expensis divi
tiis et thauris universos mundi
principes superare potest. Nam omnes omnia
na eius monetam emere quod ita conti
nue vendit ut in deficient ad omnes quecumque
emere voluit habundantissime diffun
datur.

De xii. prefectis provinciarum et officio ac palatio eorum. xxii.

Habet magnus Kaam barones
xii. qui xxxiiii. provinciis sunt
prefecti quorum est officium eligere duos rec
tores et officiales in provinciis me
moratis quorum civitatibus. Habent
et regis exercitibus de locis ubi ha
bitare annuatim debeant providere. Omnia
que disposuerint regi insinuant cuius sua
auctoritate confirmat que illi diverint sta
tuenda. Vocantur autem sciongi. offici
ales curie maioris. Hii multas
gratias multaque beneficia multis con
ferre possunt propter quod in magno honore
habentur a populis. Horum habitatio in quodam
palatio magno est in civitate Cam
balu. Horum officio deputato vero sunt pre
cis officialibus ac ministris eorum.
Aule et camere pro eorum comodo of
ficiane. Habent autem assessores iudices
et notarios qui consulendo et scribendo
eorum mandatis et officio suffragantur.

De excursionibus magni Kaam et multitudine et ordine mansionum pro eorum receptione. xxiii.

In exitu
civitatis Cambalu sunt undique
vie multe per quas itur ad provincias con
vicinas. In unaquaque autem via regia
ad xxv. miliaria invenitur una man
sio in qua palacia pulcre et plene sunt in re
cipiunt nuntii magni Kaam inde tran
situm facientes. Vocantur mansiones
ille Ianb, id est mansiones equorum. In
illis hospitiis lecti sunt et cuncta que pro

no. h. multitudinem [illegible]

no. h. quod magni Kaam [illegible] per suos officiales

no. h. de assessoribus iudicum et notariis

receptione maior oportuna sit. Sunt enim ibi equi regis .ccc. aut .cccc. qui missis sunt parati. Sic ergo in cunctis provinciis vias regias usque in fines ultimos provinciarum affinium ita quod in unaquaque sunt palatia et hospitia hominis .xxv. milia. Equi autem qui sunt in hiis mansionibus deputati ultra .cc. milia sunt. In multis autem locis silvestribus ubi non est habitatio hominum sunt mansiones hominis quarum una alteri proxima est ad miliaria .xxxv. aut .xl. Hiis autem equis et custodibus ad hec deputatis de annona et expensis omnibus civitates et castra in quorum sunt confinia integraliter providetur. Hiis autem qui sunt in mansionibus cuicumque destinati pro regis curia providet. Igitur nuncii quicumque currunt ad regis imperium ad nova aliqua velociter deferenda currit in die per miliaria .cc. aut .ccc. hoc modo. Duo simul equos currunt qui fortiter sub ventres et capita ligant. Cursum quem continuant quantum equi perdurare possunt. Et cum pervenerunt ad aliquam de mansionibus superdictis equos alios ibi recipiunt fessos quos dimittunt statimque cum equis aliis velociter currunt et sic equos alternant in omni custodia et tota die cursum continuant. Et sic nova ad magnum kaam de remotis partibus velociter deferunt et mandata eius ad remota loca cum magna festinatione portant.

Inter mansiones autem predictas sunt habitationes alie spatio miliariorum trium distantes ab invicem. Ubi sunt domus pauce in quibus cursores pedites immorantur quarum quilibet habet circa renes grossas bullas idest sonaliis sonantibus et cum quamque repletum quas bullas vulgariter sonacula, sed actores crotala, vel sonaculos. Cum enim rex vult litteras mittere per cursorem dant litteras uni ex hiis cursoribus. Qui velociter currit usque ad mansionem proximam ubi sunt cursores alii preparati. Cum autem hii qui in illa custodia sunt venientis cursoris sonitum audiunt. Unus eorum sessum mora preparat, et de manu venientis litteras accipit et a notario loci testimoniale signum in cartula accipit (?) ut primus usque ad alteram mansionem. Sic quoque successores alternant per loca singula usque ad locum quo sunt regis littere deferende. In hunc ergo modum in brevi tempore magnum itineris spatium expediunt. Singulis enim recipit rex ita autem die et nocte nova et recentes fructus dietarum decem. Omnes autem predicti cursores exempti sunt per regem ab omni solutione tributi et insuper a regis curia sui laboris optimam mercedem accipiunt.

De providentia regis ad obviandum sterilitatis et carestie temporibus quod prestatur et ad subditorum regere. xviij.

Singulis annis magnus kaam suos nuncios per provincias sibi subditas dirigit ut inquirant si aliqua regio occasione locustarum aut tamen seu alicuiuscumque sterilitatis aut pestis illo anno perdiderit blada sua. Cum autem de terminato homine de provincia vel civitate aliqua sic fuit in tam (?) illi regioni anni illius tributa remittit. Facit quoque illuc de suis orreis et blada deferri quod necesse est pro victualibus et sementes. Temporibus vero ubertatis magne emit rex copiosissime blada multa que in suis horreis per annos tres aut quatuor servat providens ne putrescant. Sicque de omni blado solicite providet ut regis horrea plena sint ut possit indigentibus sterilitatis tempore providere. Cum autem blada regis in hoc casu vendunt tantum pro de .iiij. mensuris a venientibus recipit quod ab aliis vendentibus de una mensura recipit. Similiter quando epidimia fuerit animalium remittit homini dapna facientibus ipsius anni tributum magnum aut minus (?) eorum fuerit detri

No(ta) numerum hospitiorum et equorum.

No(ta) de custodibus equestribus et pedestribus.

... de postis ... pedestrium.

... de cursoribus ...

nientium. Quilibet qui necesse habet facit de suis
pecudibus et armentis. In principalioribus
viis per provinciam chathay per
dietas ad iacentes fecit rex plantari
arbores in distantia modica ab invicem
ut viatores a recta via errare
non contingat. nam per incertas viae dirigunctur.
Facit et opus aliud laude non modicam
dignum. Notandum est fecit enim famulari
cognoscere in civitate cambalu quibus blada
non colliguntur nec est emere possunt quamvis multum
sunt valde. quibus omnibus blada pro toto anni
tertia de suis horreis annis singulis
dari facit. Panis quoque nulli petenti in
sua curia denegatur. Nec aliquo toto anno
dies est in qua ad petendum panem mares
et femine pauperes ultra .xxx. milia non
accedant. Et quia nulli pauperi negat
panis. magnus kaam. quasi deus a suis
uperibus reputatur.

De potione quae loco vini fit in provincia cathay. xxv.

In provincia cathay loco vini fit
potio optima de riso et diversis aliis
aromatibus quae clara est valde et vinum suum
auctoritate excedit. facitque bibentes ex
ea facilius inebriari quam vinum.

De lapidibus qui ardent ut ligna. xxvi.

Per totam provinciam cathay inveniuntur
quidam lapides nigri qui de montibus
exciduntur. et missi in igne ardent ut ligna.
diuque ignem servant cum accensi fuerint.
Nam si accendantur sero per totam noctem ignem
servabunt. Et quamvis in ipsa provincia ligna
multa sint. multi tamen illi utuntur lapidibus
ut plurimum. quia ligna cariosa sunt.

De flumine magno pulisanchinç. et de pulcerrimo ponte eius. xxvii.

Expeditis hiis quae de provincia cathay
et civitate cambalu atque magni
kaam magnificentia ad presens curavi
describere nunc ad describendas breviter regiones
finitimas accedamus. Secundum quod tamen magnus
rex. marcum paulum ad remotas partes
pro suis ipsius negotiis destinavit. Ego
autem de civitate cambalu iter arripiens in suis
negotiis in itineribus fui. Volo quae in via illa eundo et redeundo
repperi declarabo. Post recessum
a civitate cambalu per miliaria x. quoddam magnum
flumen invenitur quod dicitur pulisachinç. quod
ad mare occeanum terminatur. per hoc flumen
naves multe cum mercationibus magnis
deducuntur. Ibi autem pons marmoreus
pulcerrimus est longitudinis passus
ccc. et latitudinis octo. per quem multi
x. collaterales in simul ire possunt per latitudinem
ipsius. Habet enim pons arcus xxiiii. et totidem
pilas marmoreas. Cortina autem
pontis seu murus in latere talis est. In ponte
tis capite ex latere est columpna una
marmorea habens pro basi leonem unum
marmoreum ultra quam columpnam ad spatium
unius passus alia est columpna alia duos
habens leones marmoreos huius ut prius.
Inter columpnas vero duas cortina marmorea
est coloris grisei et sic procedit
ex ambobus lateribus pontis. a principio ipsius
usque ad finem eius ita quod per hunc modum sunt ibi
leones marmorei bis mille ducenti.
propter quod pons ille sumptuosus est et pulcher supra
modum.

Brevis quaedam descriptio cuiusdam provinciae ... xxviii.

Quando autem ultra pontem ... per terris unius provinciae cathay
procedit per miliaria xxx. invenitur
contine palatia multa et alie domus
pulcre. vinee pulcre et agri fertiles.
Terminatis xxx miliaribus invenitur
civitas geogiu magna et pulcra. ubi
multa sunt monasteria ydolorum. Ubi et
fiunt panni optimi aurei et serici et
sindones optimi. Sunt et ibi privatis
tribus hospitia communia multa. Homines communiter
artifices et negotiatores sunt accuti.
Hanc ad miliare unum vie due sunt quarum
una transit per provinciam cathay. Altera
vero ad sirocum sita ducit ad mare versus
regiones magi. Per provinciam vero cathay
itur ad plagam illam per dietas x. continue
que reperiuntur civitates et castra ubi multi agri
optimi sunt et vindemia pulcra valde.

No. de magno flumine et pulcerrimo ponte.

multiqz negociatores ibi sut et ar
tifices. Homines aut regionis illius dome
stici valde sut et affabiles. De reg-

Post dietas .x. Tainfu. xxviii.
acium giogui invenit regnum tai
fu magnum et pulcrum ubi vinee mul
te sunt. In tota enim provincia cathay
vinum non crescit. Sed de hac regione defer
tur illuc. Ibi mercatores magne fuit.
multiqz artifices ibi sunt. Fiunt quoque in
arma multa pro exercitibus magni
kaam. Inde vero per .vii. dietas ad occi
dentalem plagam invenitur continue re
gionem pulcerrimam. castra multa et
plurimas civitates ubi negotia
tiones sunt maxime. Ultra .vii. dietas
predictas invenitur civitas pianfu gran
dis valde et magna et opulenta ubi est
serici copia maxima. De castro
Caiciu et qualiter rex eius cap
tus proditione fuit et oblatus
hosti suo regi qui dicitur presbiter Johes. xxx.

Ultra siciviu versus pianfu ad dietas
duas est castrum pulcerrimum chi
ciu quod hedificavit quidam darius nomine.
qui hostis fuit regis magni qui presbiter
Johes dicebatur. Propter loci enim fortitudi
nem a rege illo parum impugnari po
terat darius ille rex. Super quo presbiter
Johes vehementissime contristabat quia per
vim illum superare non poterat. In cu
ria autem ipsius inventi sunt iuvenes .vii.
qui ex condicto promiserunt ei ductores
se ad eum captivum regem darium super
dicum. Quibus ipse magna promi
sit si promissa deduceret ad effectum.
Qui ad effectum simulata causa discedentes
ab eo ad darii curiam accesserunt ei
se obsequiis offerentes. Qui eorum ca
liditatem addiscere nesciens illos eos
suscepit obsequium. Per duos autem annos
cordis sui maliciam perficere nequi
verunt. Cum autem rex de ipsis iam valde
confideret quadam die illis assumptis cum pa

ucis aliis extra castrum per modum spatiandi
solatii gratia egreditur. Tunc proditores
illi horam advenisse cernentes ex iniqui
tate malicie evaginatis statim eum gla
diis ipsum ceperunt et captum duxerunt ad
presbiterum Johem ut ei fraudulenter fide
promiserant. Qui letatus est valde. et in
sue magnificentie signum fecit eum ad a
lium custodiam deputari et optime cu
stodiri. Post duos annos quibus cum
pastoribus fuerat iussit eum rex coram
se adduci in regio apparatu. Dixit
que illi. Nunc experimento cognoscere po
tuisti quod tua potentia nichil est quando te
in tuo regno capi feci. et per annos du
os cum pecoribus deputavi. possemque
quando te voluissem occidere. Nullus quoque me de
manu mea posset eripere. Ille autem
homo humiliter est confessus. Tunc rex Johes
ait. Ex quo respectu mei te nichil esse re-
cognoscis. Deinceps nunc volo te amicum
habere. Et pro victoria mihi sufficiat quod te
occidere potuissem. Tradidit que illi eum
ac socios geum ad suum castrum cum ho-
nore duxerunt. Ille autem dominus ipsi presbitero
Johi honorem exhibuit. et in quibuscumque
voluit obedivit. De flumine mag
Caromoran et circum adiacente regione. xxxi.

In progressu autem vie. ultra castrum
Caciciu ad miliaria .xx. inveni
tur flumen caromoram super quo pons nullus
est propter nimiam latitudinem eius. Est enim
valde profundum. protenditur vero usque
ad occeanum. Super flumen hoc sunt multe
civitates et castra. in quibus mercatores sunt
maxime. In regione illa circa flumen
undique crescit zinziberis copia maxima.
Sericum invenitur ibi habundantissime.
Tanta quoque ibi est avium multitudo quod est
admirabile. Ibi enim tres fasiani dan
tur pro minimo uno argenteo quod ad unum
veneti valorem ascendit. Post dietas
duas ultra flumen invenitur nobilis ci
vitas. Cianfu. ubi est sericum in

pia maxima. Fiunt quia ibi panni plce-
rrimi de auro et serico. Omnes autem incole
loci et totius provincie Cathay ydola-
tre sunt. De civitate Quenquianfu. xxvij.
Deinde autem per dietas viij. inve-
niuntur civitates, opida, agri
pulcerrimi et viridiaria multa, et pro-
pterea sericum in maxima copia. Homines autem ydola-
tre sunt. Venationes sunt ibi magne
bestiarum et avium. Post dietas viij.
invenitur civitas grandis que Quianfu
que est regni quod Quianfu caput. Quod
regnum olim fuerat opulentum et no-
bile. Ibi rex est filius magni Kaan nomine
Mangala. Ibi est serici in copia maxima
et omnia que pro victu hominum necessaria sunt.
Fuit quia ibi mercatores maxime. Populus autem
terre ydolatria sunt. Extra civita-
tem Mangala est regale palatium in pla-
nitie habens muros merlatos in giro
quorum circuitus protenditur ad miliaria v.
Intra murum illum flumina, lacus
et fontes sunt. In platea media civitatis
palatium pulcerrimum est totum intus de-
auratum. Circa murum predictum regis
exercitus immoratur qui circa venationes et
capturam avium in regione illa plurimum
delectatur. De provincia Cunchin. xxviij.
Inde vero scilicet a predicto palatio disce-
dentes vadunt per pulcram planitiem
diebus tribus. Ubi sunt plures civitates
et castra et mercationes magne. Sericum
autem habundantissime habent. Tribus vero predictis
diebus itineris terminatis invenitur re-
gio montuosa et in ea montes valles
magne sunt, ubi sunt civitates et castra
multa. Similiter et in montibus civitates
et castra sunt et sunt de provincia Cunchin.
Homines regionis illius ydolatre sunt et
terre cultores. Sunt etiam venatores ma-
gni, pro eo quod in regione illa multa silve-
stra sunt animalia, scilicet leones, ursi, cervi,
damule, capreoli et alie diverse species be-
stiarum. Protenditur autem regio predicta ad xx.

dietas et viatores per montes et valles
et nemora transeunt. Multas autem ci-
vitates et habitationes reperiunt et hospi-
tia optima. De provincia Acbalech
Post xx. dietas, Mangi. xxviiij.
predictas invenitur provincia Acbal-
ech Mangi que est ad occidentalem plagam,
ubi multe sunt civitates et castra. Prin-
cipalior autem civitas regionis dicitur Acba-
lech Mangi que affinis est provincie Mangi.
Hec provincia in primis tribus dietis
planitiem habet, ultra quas postea magni
montes sunt et valles maxime ac ne-
mora multa. Protenditur autem provincia
hec ad dietas xx. Multas civitates
et opida multa habens. Incole regionis
ydolatre. Negotiatores et artifices
sunt cultores terre et optimi venatores.
Ibi etiam sunt leones, ursi, cervi, damu-
le, capreoli et lincei et bestiole ille de
quibus muscatum habetur ut supra dictum
est. In hac provincia crescit zinziber
copia quod defertur ad provinciam Cathay.
Triticum et risum copiosissime habent.
De provincia Sindinfu. xxx.
Terminata via dietarum xx. pre-
dictarum invenitur in planitie provincia
Sindinfu que est similiter affinis Mangi. Cuius
principalior civitas Sindifu. Hec civitas
olim magna et opulentissima fuit. Cuius
circuitus xx. miliaria continebat. Ha-
buit autem quondam regem ditissimum et potentem.
Cui erant filii tres qui post eum succedentes
in regno ipsum trifariam diviserunt in partes
divisam. Partes singulas valla-
verunt muris quas tamen omnes infra proprie conti-
nebat murus. Magnus vero Kaan civitatem
conquisivit et regnum. Per huius civita-
tis medium transit fluvius quidam Quianfu,
qui latus est per dimidium miliare, profundus
est quoque valde et multi in eo capiuntur pi-
sces. Super flumen illud multe civi-
tates et opida sunt. Nam usque ad occe-
anum protenditur per lxxx. dietas

Navium autem cum mercationum transit per eum in-
numera multitudo adeo ut vix credi non
ratibus queat. nisi ipso visu cernat intuitu.
In civitate Sindinfu super ipsum flumen pons
est lapideus longitudo est per dimidium mili-
are. latitudo vero ipsius est passuum viij. Est
autem tectum desuper coopertura lignea nobilis-
sime picta. Que columpnis marmoreis
sustentatur. Super pontem hunc sunt domun-
cule seu stationes lignee multe pro opari-
artium diversarum que eriguntur mane. sero autem
deponuntur et complicantur. Est ibi domus
alia maior ubi manent regie offici-
ales qui pedagia que de [illegible] provenit in
ponte recipiunt. Quod asseritur diebus singulis
vero ferre ad valorem mille bisantium aure-
orum. Ulterius autem procedens per dietas
v. per planitiem inveniuntur castra et vil-
las multas. Ubi fiunt syndones in copia
maxima. Ibi etiam sunt animalia silvestria multa.

De provincia Tebeth. xxxvi.

Pertransitis autem hiis v. dietis in-
venitur provincia Tebeth. Quam magnus
kaan preliando et expugnando devastavit.
Multe enim civitates destructe sunt et
castra eversa. Procedit autem in longum
provincia per dietas xx. Que sic inhabitabi-
lis est redacta ut per xx. dietas via-
tores necessaria victualia secum ferant. Insuper
in qua habitant [illegible] silvestres fere
[illegible] multiplicate sunt in [illegible]
[illegible] est valde [illegible] transitum facere [illegible]
[illegible]. Faciunt enim mercatores et viatores
[illegible]. Regio illa habet
arundines [illegible] una [illegible] longitu-
dinis xv. passus. Grossities vero
trium palmis [illegible] igne. Inter duos
collaterales nodos arundinis trium palmorum
distantia est. Qui ergo nocte volunt quie-
scere viatores de arundinibus illis viridi-
bus fasces magnos componunt quibus ut
ardeant tota nocte ignem subiciunt. et
cum [illegible] fuerit calefacte huius illius
[illegible] torquuntur atque finduntur et sic fortissime
crepitant ut eorum fragor et strepitus cum
amplitudine [illegible] audiatur. Cum autem silvestres
fere audiunt illum terribilem sonitum tanto stu-
pore ac tremore pavescunt. quod confestim fu-
gam arripiunt quousque ad locum perveniant ubi
sonitus ille terribilis audiri non possit. Sic
ergo nocte evadunt mercatores bestias. Nisi
enim quis de tali remedio provideret. Nullus
ibi posset evadere noctibus pre multitudine
bestiarum agrestium. Equi autem qui primo au-
diunt strepitum magno concutiuntur horrore. Si
vero animalia certa viatorum antequam ad hunc stre-
pitum assuescant sic vehementissime timent
quod statim fugam arripiunt. Et pluries modum
multi viatores seu mercatores [illegible]
[illegible] multa iam animalia perdiderunt. Ergo
[illegible] pedes singulis [illegible] diligen-
terque pedibus alligare [illegible]
rumpunt et fugiunt audito fragore arun-
dinum nisi fuerint prius cum [illegible] diligen-
tia alligati.

De regione illa provincie Tebeth et quadam eorum consuetudine. xxxvii.

Post tamen xx. dietarum provincie Tebeth
inveniuntur castra multa et valle ubi
est [illegible]
[illegible] exy [illegible] civitate. Iure
[illegible] illa nullus [illegible] ducere uxorem
virginem. Exigitur quilibet [illegible]
[illegible]. ut prius sit amicis pluribus
cognita. Dicunt enim mulierem aliter non esse aptam
coniugio. Cum ergo mercatores vel quicumque alii
viatores per regionem ipsam transitum facie-
bant [illegible] tabernacula posuerint mulieres illius loci
que filias habent matrimonio copulandas
ducunt eas ad illos. [illegible] xx. vel xxx.
aut xl. [illegible] paucitate vel multitudine
mercatorum rogantes ut quilibet eorum unam
[illegible] accipiat in suo consortio teneat
quam diu ibi habuerit immorare. Illas autem
quas volunt eligunt et secum continue tenent
retinent quousque ibi manserint. Cum vero di-
scedunt nullam eorum secum ducere permitti-
tur. Sed eas [illegible] parentibus suis restitu-

no. h[oc] de maxima preda [illegible]

nota de maximis arundinibus

no. aliam [illegible]

nota [illegible]

no. maxime abusum [illegible]

no. de [illegible]

ter. Quilibet autem puelle que tenuit iocale
aliquod donare tenetur ut sic puella plura
iocalia ostendens signum vel argumentum quod mul
tis pluribus grata extiterit ut sic possit
facilius et nobilius maritari. Cum autem
puelle pro tempore inordinato habitu apparere
voluerint omnia huiusmodi iocalia a amatoribus
data ad collum deferunt ut ostendant quod
amatoribus fuerint grate et quanto plura huiusmodi
signa ad collum habet indicatur melius et fa
cilius maritari. Igitur cum nupte fuerint
viris sunt valde grate nec permittuntur ul
terius viris aliis forensibus seu dome
sticis adherere. Multum quoque cavent vi
ri regionis illius ne in hac re alterutrum
se offendant. Homines regionis habitatores
ydolatre sunt et crudeles. nec item repu
tant peccatum latrocinia exercere. Destruc
tibus autem terre et devenatoribus vivunt. In
hac regione multa sunt animalia que musca
tum faciunt et dicuntur gudderi. Habent autem
incole loci canes venaticos multos qui ista
animalia capiunt. Propter quod de muscato copi
am habent. Induuntur corio et pellibus bestiarum
aut bucharano vel canabino induti.
linguam propriam habent. Similiter et monetam. Et
ad provinciam Tebeth pertinet. Et sunt affines
magne provincie Mangi. Hec enim provincia
Tebeth latissima est et in viii regna di
viditur. multas habet civitates et opida. mon
tuosa est valde. et lacus habet ac flumina in quibus
invenitur aurum quod dicitur de pagliola. Ibi quoque co
rallum pro moneta habent quod caro precio e
mitur eo quod omnes femine regionis corallum
ad colla deferunt. et ydolis similiter
corallum appendunt ad colla. Hoc omnia ad
magnam gloriam reputant. In hac regi
one Tebeth sunt canes maximi velut
asini qui silvestres capiunt bestias.
Alios quoque canes habent venaticos diversa
rum manerierum. Falcones lanerii
sunt et herodii multi et optimi ibi sunt.
In hac provincia crescit in magna cina
momum et alie aromatice species multe

habentur ubi que non deferuntur ad nos nisi nos
partibus vise. Ibi fiunt çambelotti multi alii
que panni de auro et serico. Tota autem provincia
hec magno kaam est subiecta.

De provincia Caindu. xxxviii.

Post provinciam Tebeth invenitur provin
cia Caindu ad occidentem que regem
habet et est subiecta magno kaam. Ibi sunt
civitates multe et castra. Ibi est lacus in quo
margarite sunt in copia tanta quod si ma
gnus kaam eas libere capi et asportari
permitteret valde carum vilesceret precium
pro multitudine nimia. Sed magnus kaam
non permittit ut libere capiantur. Si quis autem
sine regis licentia ad margaritas
piscari presumeret occideretur. In hac pro
vincia sunt in multitudine magna anima
lia gudderi ex quibus muscatum habetur.
Ibi quoque pisces sunt in copia maxima in lacu
scilicet ubi sunt margarite. Ibi quoque leones
multi sunt. ursi. cervi. damule. lincei
capreole magna valde. Ibi sunt vo
lucres multarum specierum habundantissime. Ibi
vinum non crescit. Nam vinee ibi non sunt. Sed de
frumento. riso. et diversis speciebus vinum op
timum faciunt. Ibi sunt garofoli in copia
maxima que colliguntur ex arbusculis habenti
bus ramusculos parvulos florem album
facientes et parvum. Sic garofoli grana.
Ibi quoque gingiber habundat valde. Similiter
et cinamomum aliaeque aromatice species
ibi multe sunt que ad regiones nostras non
deferuntur. In huius provincie montibus in
veniuntur lapides qui turchini dicuntur
pulcre valde et in copia maxima quos sine li
centia magni kaam nulli licitum est ex
cavare. Incole provincie huius sunt ydo
latre. Sunt autem tam asius ydolis de
diti ut credant se eorum gratiam
promereri si uxores proprias et filias suas
extraneis tradant. Nam quando mercatores aliqui
per eos transeunt et ad domum cuiusque divertunt
confestim dominus domus recedens uxorem et fi
lias et mulieres ceteras quas in domo habet

nō. aliam magnam abusionem

nō de muscato

nō de canibus

copia

nō de margaritis

nō de muscato

nō de garofalis

nō de gingibere cinamomo

Nō alia magnam abusione quam faciunt de uxoribus et filiabus ...

mādat ill' ut hospiti ⁊ socus p̄o
pareāt. fc̄o hoc mādato discedit et
pegrinū illū cū socus ī domo ppa.
dimittit ut dnm. Neq; āt redire
p̄sumit. Don̄ ibi ille uoluit ī mo
rari. Pegrinus ḡ ille palliū suū
aut signū aliud an̄ fores domus
appēdit. Cū dn̄s domus redire o
uult putās illū forsitan discessi
sse si sig̃ ei' an̄ ianuā uiderit retro
cedit stati. Vn̄ pegrinus ille duo
bȝ aut t̃bȝ dieb; ibi ī moram pōt.
Hec āt ceca ⁊ detestāda abusio p
totā p̄uīciā gaindu obs̃uat' ab
oībȝ n̄ ullus ē hoc adulteriū co
putat. eo q̄ fatuit̃ p suoꝝ honore
deoꝝ. Cognitaq; q̄ obs̃uāc benigtatez
q̄ p̃ uato' exhibet ad ūs suis t̃reno
rū fructuū obtinē habūdātiam
mereāt'. ¶ Moneta uō ī hc̄ modū
hn̄t. Virgulas aureas sb̄ c̄to pon
dere faciūt q̄ ap̄ciū expēdiūt ⁊ iux̄
pōdus uirgule p̃ciū ē ei. Et hec
ē moneta maioꝝ. Minoꝝ ū tal' ē.
Sal ī caldaria quoquūt. q̄ postea
ī formellas p̄iciūt ubi cō solidat'.
⁊ talē monetā minutā expēdt.
Octo ei' d' ill' denarius p̄uulis sa
gui unū aureū ualent. ¶ Post
hec ī̃ p dietas. x. īueniūt ī una illa
castra ⁊ uici mlt̃i. ubi sūt p̄o co
suetudīes p̄uītie caindu. Ubi ē̃
sūt uenatōes maxie bestiaꝝ ⁊ mō
lucrū. ¶ Terminatis. x. dietis
īueīt' flum̄ q̄ d̃r. brius ubi ter
minat' p̄uītia. Caindu. In hoc
fluīe īueīt' ī copia magna auꝝ
q̄ d̃r pagliola. Sup̃ epidiei ū flu
minis anamoniū copiosissīe ē
scit. Flumē uō ad mare occeanū
ēcurrat'. ¶ De p̄uīcia Carraiā. xxxix.

Post trāsitū p̄dci flumīs sta
tim ītrat' ī p̄uītia Caraiā
q̄ ōtinet regna. vii. Est āt sbiec
ta dn̄o mag' kaā. ū rex ē filius
cublai noīe esentemi. uir p̄ōēs
⁊ strenuus. Potēs ⁊ ditissimus
q optiē ī suo regno s̃uat iustitiā.
Hītatores p̄uīe ydolatre sūt. Pro
cedēdo uō ult' flum̄ p dietas. v. in
ueīūt' ciuitates mlt̃e ⁊ castra.
In ipā āt regiōe nascūt' eq optī.
Ibi ē ligua ppā grauis ⁊ difficil'
ualde. Post. v. dietas p̄fatas in
uēit' p̄ncipalioꝝ regni ciuitas nō̃
Iaci. magna ac noblis. ū negō
tiatōes plīme fiūt. Ibi hītat' ī
x̄ani q dā nestoriani sȝ pauci.
Multi uō d' hīis q macometū
adorāt. Triticū ⁊ risus ī magna
copia hn̄t' ibi. sȝ triticeū pane nō
comedūt. q̄ sani' ibi nō ē hȝ mō
pais. De riso āt pane fatuūt. fa
tuūt ē de diūsis sp̄ebȝ potione q̄
facilius ī ebriari faciat q̄ uinū.
Loco monete expēdūt porcelana'
albas q reperiūt' ī mari. Octoginta
āt de ipis dāt' p uno sagio argē
ti q̄ ad ualorē duoꝝ uenetoꝝ
ascendit. Octo ū sagia argēti asce
dūt ad ualorē uni' sagii aurei.
¶ In hac ciuitate fit de aqua pu
teoꝝ sal ī copia maxīa de quo rex
magnos hȝ ītroitus. In hac re
gione uiri sic stolidi sūt ut nll's
eoꝝ p displicētia hāt. si alt' ad u
xorē ei' accedit dū m̄ illa ōsen
tiat. ¶ In hac regiōe ē lacus hn̄s
ī giro miliaria centū ī q pisces
magni ⁊ opti capiūt. ¶ Hoīes re
giōis hȝ carnes crudas hoc mō
mādūcāt. P eas minutati terit
postea eas ī sapore optimū ōfectū
ex aleis' plimis optimis sp̄ebȝ po
nūt. Postea comedūt sic apd nos
cocte comedūt'. ¶ De regiōe q̄ dr̃

Post discessum. provincie Cara
ciam' Iaci. p. ia ū̃ s̃perie magist. xl.

x. dietas procedit p prouintiã caraiam ad regnum aliud cuius principalior ciuitas dr. Caraiam. ubi rex
ẽ cogatan filius cublai regis. Ibi inueni-
tur multũ auri q̃ dr. de paiola
qd i fluminibz hñt. In aliis aũt lacubus
et i montibz i ueniẽt aurũ qd sit aurũ
de pagiola. Datur eciã d' ipso unũ auri
sagium p sex sagius argẽto. Mone-
tã tñ de porcelanis hñt d' qbz sup-
ius dcm ẽ q̃ d' india deferunt. Hoĩes re-
gionis illi' ydolatre sũt. In hac re-
gione i ueniũt serpẽtes magni ualde
multi ei ex his sũt. x. passuũ lõ-
gitudinis. et i grossitie. x. palmoɀ
in circuitu mensurã ɔtinẽt. et isti ɔ
maiores sũt. Hñt aũt q̃dã illoɀ ma-
gnoɀ serpẽtũ iux̃ capud duo cure-
tia pedibz. sɀ loco pedis hñt unglam
unã ad modũ leonis ungle ul' fal-
conis. Capud ualde magnũ hñt.
Ocli ei' p grandes sũt uelut duo pa-
nes. Os tante magtudĩs hñt qd
unũ hõĩẽ d' facili degluttiret. Dẽtes
hñt maxĩos. Et qz ita terribĩs ẽ serpẽs
ille. Nullus hõ ẽ qui nõ paueãt ap-
propiquare illi. Sɀ ẽt aĩalia q̃qz
agredia timẽt ipm̃. Modus quo
capitur a uenatoribz talis ẽ. Serpẽs
ille de die i cauernis subt'raneis la-
titat ɔpcẽtũ. Noctibz uõ egdit.
et ẽcaut q̃rẽs bestias ad deuorãdũ.
Vadit ad eaɀ cauernas et cubilia.
ubi leões ursi seu aĩalia h' i h'itãt
et comedit bestias magnas et puas.
nã nulla bestia i eo insultũ ei' et fortitudinẽ sustinẽ põt. Post comestionẽ aũt ad cauernã redit p'priam.
Est aũt ibi litorũ sabulosũ. reptãt
fortissĩe se iactãt i sabulũ. et qz sic
ponderosus ẽ et grossus i sablõ fouẽ-
as adeo magnas cũ pectore et uẽ-
tre facit ut uideat' ueges magna
uino plena p sabulũ uolutata.

Venatores g' de die sub sabulo pa-
los multos et fortes huc et illuc
p planitiẽ i fingũt i q̃ɀ sũmita-
tibz sũt gladij de calibe firmiter
i fixi acuti ualde quos postmodũ
opuit sabulo ut a spĩcẽte uideri nõ
possit. Cũ g' nocte ide trãsitũ fac'
sr' sabulũ solito more reptãdo se
iactat et i ferrũ absconditũ et acu-
tũ ꝑ toie p'silies et i pigẽs aut sta-
tĩ morit' aut grauissime uulne-
rat'. Tũc uenatores sr' ueniẽtes
ipm̃ si ad h' uiuit occidũt. et i p'n. ipi'
felle sũt q' p'cio magno uẽdũt eo
q' medicinale ẽ ualde. Siqs morsũ
patit' canis rabidi modicũ d' ipo bi-
bẽs ad pondus. s. uni' denarij pun-
ti statĩ plene libat'. Mulier et i ptꝰ
doloribz ɔstituta modicũ sumẽs
ex eo ɔfestĩ expedit' a ptu. Qui eciã
postrema aliq' patit' si i firmitatis
locũ hoc felle p'ungit i paucis die-
bz p'fecte curat'. Carnes aũt illi' ser-
pentis uẽdũt. qz i cibũ optime
sũt et lib'ẽt ab hoĩbz comedũtur.
In hac p'uĩcia multi eq' et optimi
nascũt' q' a negotiatoribz deferũ-
tur i india. Quibz aũt eqs nodos aut
tres de osse caude ex'ĩt ne equs
currẽs eqtẽ cauda feriat. et ne
caudã huc et illuc q̃ retorqat du-
currit. qm̃ hoc i equo t'pissimũ
reputãt. Eqtes h' p'uĩe strepis
utũt' lõgis ad sellas ut apd' nos
gallici faciũt. In bellis utũt'
coriaceis d' corio bubaloɀ. Vtũt'
ẽt scutis lanceis et balistis et oẽs sa-
gittas quas iaciũt tosicant.
Añ qm̃ cublai magnus kaam
hãc p'uĩtiã obtineret ani h' p'uĩtie
h' moĩ rẽ detestabilẽ faciebãt.
Si ñ ei uir aliqs trãsibat p eos ali-
terius parte decẽtis appãrẽtie et
bonoɀ moɀ q' p'dẽs i ubis et actibz

no. hic d' felle serpentis
no. hic d' optimis equis
duos
no. hic d' sagittis tosi

ueniret si apud eos hospitabatur ipse nocte occidebatur. dicentes quod prudentia. mores gratie et anima eius in domo illa postmodum remanebat. Ubi quamplures ibi homines occisi sunt. Sed magnus Kaam postquam regionem predictam suo dominio subiugauit hanc impietatem et stulticiam de illa prouincia penitus extirpauit.

De prouincia Ardandan. xli.

Cum uero recedit a prouincia Caraiam ad dietas .v. inuenitur prouincia Ardandan que subiecta est magno Kaam. Cuius nobilior urbs dicitur Unciam. In hac prouincia pro moneta datur aurum ad pondus. Uncia enim seu sagium auri commutatur pro .v. unciis seu sagiis argenti. Non enim inuenitur in regionibus illis argentum usque ad dietas multas. Ideo quia conueniunt illuc negotiatores qui cum eis aurum pro argento commutant multumque lucrantur. Porcelanas etiam expendunt que de India deferuntur ut plurimum. Potiones optimas faciunt de riso cum aromatibus delicatis. Homines et mulieres regionis illius dentes cooperitos deferunt subtilibus laminis aureis que sic disposite sunt ut dentibus optime coaptentur. Viri omnes militares sunt armis tantummodo et militie uacantes et uenationi bestiarum et uolucrum. Mulieres curam rei familiaris omnibus gerunt. Habent quoque seruos captiuos qui eorum obsequiis mancipantur. In hac prouincia consuetudo est ut quando mulier peperit et lectum quam cito potest dimittit. et surgens gubernationem domus intendit. Vir autem eius diebus .xl. decumbit in lecto et nati sibi filii curam gerit. Mater autem pueri nullam de illo sollicitudinem habet. nisi quia lac illi prebet. Interim uero amici et consanguinei uirum uisitant decumbentem. Hoc autem ideo faciunt quia mulier filium portando et pariendo est longo tempore grauiter laborauit. propter quod [illegible] indicunt. ut diebus .xl. a filii cura quiescat. Ipsa tamen interim cibum defert ad lectum.

In hac prouincia non sunt alia ydola nisi quod quilibet familia sibi progenitorem adorat eum scilicet a quo alii de familia nati sunt. In locis ualde siluestribus habitant ubi montes sunt magni et nemora magna ualde. Ad montes illos non accedunt homines de regionibus aliis quia uiuere ibi non possent ex ueneni corruptione aeris. Litteris carent. sed contractus suos et obligationes conditiones in tesseris faciunt. quarum medietatem seruat unus. aliam alius. quas postmodum in unum composite in rimatis signis conueniunt.

In hac prouincia et in duabus prenominatis scilicet Caraiam et Catiuiam medici non sunt. sed quando quis infirmatur conuocant suos magos qui ydola colunt quibus infirmus suam infirmitatem exponit. Tunc magi coream ordinant et instrumenta pulsant. et ad ydolorum suorum honorem magnas faciunt cantilenas. Hec autem diu faciunt donec arripiatur a demone unus ex ludentibus in corea. Tunc corea dimissa iacentem arreptitium consulunt quid de causa hoc ille paciatur. et quid pro ipsius liberatione agendum sit. Demon autem per arreptitium dat responsa dicens. Illum ideo infirmari quia illum aut illum deum offendit. Magi autem orant ut deus ille culpam illi remittat. promittentes quod ipse ei de sanguine suo sacrificium offeret. Si uero iudicat demon per signum egritudinis ut ille liberari non possit. ait. Iste tam grauiter deum illum offendit quod per nulla sacrificia placari potest. Si autem iudicat ut possit euadere dicit. Sed ut tot arietes nigra habentes capita illi offerat et tot potiones faciat preciosas et conuocet ad se tot magos et magas totidem per quorum manus sacrificium offerat et sic placabitur ei deus. Tunc consanguinei egroti illi omnia perficiunt que demon fieri iussit. Occidunt quoque arietes et sanguinem eorum in celum iactant. Conuenientes uero magi

Nota maximam fatuitatem. et absurdam abusionem.

cū mulierib; suis faciūt luxaria ma
gna. et domū totā thurificāt et fu
mū de lignis aloe faciūt. et aq̄ decoc
tionis carniū in terrā fūdūt ip̄e et
potiōes q̄ de aromatib; sūt cōfecte. Jm
corea rursū saltāt et cātāt ad illi⁹ ydo
li reuerētiā. Post hoc inq̄rit rursus ab
arreptitio an p hoc sit ydolo satisfactū.
Si nūc demon ut adhuc fiat cōfestū mā
datū ei implet. Qū āt dicit ē satisfac
tū eē plananti et cātātores illi. se
dēt ad mēsā carnes comedūt ymo
latas cū leticia mag'. et bibūt potio
nes q̄ ydolo in sacrificio sūt oblate.
Terminato prādio ad p̄pa remeāt.
Si cōtigat āt diuīa puidētia ut cu
ret eger cuntātes ydolo attribuūt de
moni cui sacrificia sūt oblata. Hac
arte p demones eoꝝ illuditur cecitati.

De p̄lio mag° q̄ fuit int̄ tartaros et
regē mien q̄ deuictꝰ ē a tartaris

Occasiōe regni. rum. xlij.
Ocaciam supius memorati
et regni botiam fuit p̄liū magnū
in regiōe immediate p̄dicta. anno dn̄i
M. CC. lxxxij. Magn⁹ kaam misit
unū de p̄ncipib; suis noīe nescordin.
cū xij. milib; equitū ad custodiā pro
uincie. Caraiam. Erat āt p̄dc̄s nescor
din. uir p̄dens et strenuus. et illi q̄
cū illo erāt milites p̄bi. et fortissi
mi bellatores. Reges āt. Mien. et ban
gala audito eoꝝ aduētu p̄territi sūt
metuētes. ne forte t̄ras eoꝝ uenisset
inuadē. Cōgregātes āt suos exercitus
hūerūt equites et pedites circit'. lx. mi
lia. Elephātes āt cū singulis castri
bellicis circa duo milia. et in quolibet ca
stro erāt uiri bellatores muniti.
xij. ul'. xv. aut. xvj. Uenit āt rex
mien cū p̄dc̄o exercitu usus cuita
tē Uociam in q̄ erat p̄nominat⁹ exercitus
tartaroꝝ. Et erat ibi cū ipo exercitu in
cāpestrib; adductus t̄res. Uersus

uociam. Audiēs āt nescardin ti
muit q̄z pauꝰ hēbat exercitū. p̄reten
dit tn̄ se nichil oīo timē q̄z secū hē
bat uiros fortes et strenuos bellatores.
Et egressus ē obuiā illꝰ ad planitiem
uociaȝ. et ibi castrametatus ē. iux
nemus q̄d erāt magnū in q̄ erāt arbores
maxime. q̄z sciebat q̄ elefantes in ne
mus illud nullatenus igredi poterāt.
Mien āt rex. uenit ut exercitū illū in
uaderet. Tartari uō audacter occurrerūt
illꝰ. Sū ḡ tartaroꝝ equi uiderūt elefā
tes cū castris q̄ erāt in p̄ma acie cō
stitutum tāto fuerūt pauore p̄territi q̄
sessores eoꝝ nulli m̄. ul' igenio potu
erūt eos illꝰ p̄uiōs facere. Qui de
scendentes oēs de equis ligauerūt eos
ad arbores nemoris et pedestres ad
elefantes redierūt. Ceperūt q̄ in eos
sagittas indeficiēter iacere. Hii q̄ āt
q̄ in castris elefantū erāt pugna
bāt cōt' eos. s; tartari fortiores illis
erāt et mag' assueti ad pugnā. Uul
nerauerūt ḡ tartari grauiter cū sa
gittis multitudinē elephantū ip̄
q̄ elephātes sagittaꝝ metu fugā
arripuerūt ingressi q̄ sūt oēs cū impe
tu in nemus p̄ximū. n̄ poterāt ab
ingressu nemoris aliqs rectores p̄o Lin
hiberi. Diuisi āt sūt in nemore ab
alterutrū huc et illuc et ad arbores ne
moris ubi castra eoꝝ lignea cōfrac
ta fuerūt. Nā arbores magne et
dense erāt. Uidētes āt tartari curre
rūt ad equos. Quib; ascensis dimis
sis q̄z elefantis in regis acies irrui
erūt quas nō modicum inuadebāt ti
mor eo q̄ uidebāt elephātū aciem
dissipatā. Fuit āt p̄liū durū ual
de. Cū nō ulti⁹ exercitus sagittas
hēret q̄s iecit arripuerūt oēs
gladios cū quib; durissime pugnaue
rūt. multiq; utrimq; sūt occisi. Tandē
āt rex. Mien. cū suis fugā arripuit.

quos insequentes tartari multos
ex fugientibus occiderunt. Quibus omnino
mortuis vel fugatis redierunt ad
nemus ut caperent elephantes. Sed non
poterant quemquam ex ipsis capere nisi iuvissent
eos quidam ex hostibus qui ceperunt quorum
auxilio centum ducentos habuerunt. Ab
hoc tempore in antea cepit magnus kaam
elephantes habere pro exercitibus suis. quos
prius pro exercitu non habebat. Post hec
devicit magnus kaam terras regis
mien et eas suo domino subiugavit.

De regione quadam silvestri et provincia mien. xliii.

Post recessum
a provincia caraiam invenitur desce
nsus quidam maximus per quem descenditur con
tinue per dietas duas et dimidiam ubi
nulla est habitatio. Sed est ibi spatiosa et
lata planities in qua tribus diebus in eb
domada multi conveniunt ad nundinas
et mercata. Descendunt enim multi de monti
bus magnis regionis illius. et deferunt
aurum quod pro argento commutant. Dant quidem
unam auri unciam pro v. argenteis mul
ti quia negociatores de regionibus illis
illuc conveniunt cum argento. Ad montes
alios fortissimos ubi illi pro securitate
sua habitant. Nullus accedit extraneus
quia loca valde invia sunt. nec etiam sciunt
ab aliis ubi illorum habitatio sit. Post
hec invenitur provincia mien. que affinis
est indie ad meridiem per quam itur dietis xv.
per loca silvestria et nemorosa. ubi mul
ti sunt elephantes et unicornes. alie
que fere agrestes innumere et nulla ibi
habitatio est.

De civitate mien et sepulcro regis eius. xliiii.

Terminatis autem illis dietis xv.
invenitur civitas que dicitur mien. gran
dis et nobilis que caput est regni. et est
magno subiecta kaam habitatores eius
linguam propriam habent. et ydolatre sunt. In
hac civitate fuit rex quidam predives
qui moriens mandavit. ut sepulcrum fieri in hunc
modum. In quolibet capite monumenti fieri
iussit turrim unam marmoream altitu
dinis x. passuum cuius grossities erat
prout altitudinis proportio requirebat. In
cacumine autem rotunda erat. Una ipsarum
turrium auro erat undique cooperta. Cuius
auri grossities erat ad mensuram lati
tudinis unius digiti. Super cacumine vero
turris erant mille campanule auree que
ad ventorum flatum reddebant sonitum. Alia
vero turris eodem modo et forma argento co
operta erat. habens similiter argenteas campa
nulas. Hoc autem sepulcrum fieri iussit pro ho
nore anime sue. et ut eius memoria non
periret. Quadam quidem die inventi sunt in
curia magni kaam ioculatores
et mimi in multitudine maxima quibus adsi
stentibus rex ait illis. Volo ut cum duce
quem preferam vobis et cum alio exercitu quem vobis
adiungam acquiratis michi provinciam mien.
Qui se mandato regis voluntarios
exhibentes iverunt ut iussit in mien pro
vinciam debellantes eam domino subdiderunt.
Sed cum pervenerunt ad memoratum sepul
crum noluerunt eum destruere sine precepto. nisi prius
magni regis requisito consensu. Qui
audiens quod rex ille pro sue hoc anime fecis
set honore mandavit ut sepulcrum illud
nullatenus violaretur. Mos enim est tarta
rorum non devastare ea que pertinent ad de
functos. In hac provincia multi elefan
tes sunt. et boves silvestres magni
et pulcri. cervi. et damule. alia quoque diversa
rum specierum silvestria animalia in multitudine
maxima.

De provincia Bangala. xlv.

Bangala provincia est ad meridiem
in confinio indie quam magnus kaam
nondum subiugaverat. cum ego marchus
in curia eius eram. sed ad debellandum illam suos
exercitus miserat. Ibi autem est rex proprius
et propria lingua. ydolatre sunt omnes de provin
cia. Carnibus vescuntur omnes riso et lacte.
bombicinis autem copia ibi magna
est de quo mercatores ibi maxime fiunt.

No. de commutatione auri pro argento.

No. de solempne sepulcro.

Habūdāt q̄ spica. galāga. Cin cin
bere. gucbaro. ⁊ mltis aromatibus
alius. ¶ Ibi sūt leones magni ualđ.
q̄ i altitudīe. s; ī grossitie elefantibȝ
co equāt̃. ¶ In hac p̄uītia mlti hoīes
uēdūt negotiatoribȝ q̄ plurimū cu
nia fuit q post modū emūt ab aro
nibȝ p diuisas p̄uītias.

¶ De p̄uīntia Caugigu. xlvj.

Post modū rep̄it̃ p̄uītia Caugi
gu ad oriētalē q̄ regē p̄p̄ū et
p̄pā ligua h̃t. p̄pl's ei ydolatra est.
⁊ magno kaā tributarius. h' p̄uītie
rex. uxores h̃t circit̃ trecētas. ¶ In
hac p̄uītia īuenit̃ auri ī copia ma
xīa. ⁊ aromata mlta. s; pauce de
cis mercatores sūt. q2 tamen ipa re
gio nimiū ē remota. Ibi sūt ele
phātes mlti ⁊ uenationes maxīe be
stiarū. Hoīes p̄uītie h' carnibȝ lacte
ac riso uescūt̃. Vineas carēt. s; de
riso ⁊ aromatibȝ delicatas faciūt
potiōes. Viri ⁊ mulieres h' p̄uītie cū
acubȝ pigūt facies. colla. ⁊ man'
⁊ uētres. ac crura. Faciūt q; ibi yma
gines leonū. draconū. ⁊ auiū sub
tilit' ualdeq; ⁊ sic firmāt ī pelle ut
nūq' discedāt. Qr āt plures de hui'
mōi ymaginibȝ h̃t pulcrior reputat̃.

¶ De p̄uīntia Aniu. xlvij.

Aniu uō p̄uītia ē ad oriētalē
plagā q magno kaā sbiecta ē.
Hoīes ydolatre st' ligua p̄pā h̄nt.
Aīaliū greges h̄nt magnos ⁊ uac
caliū copiā. Equos multos h̄nt
optimos q̄s negociatores ī Indiā d'fert.
Bubali ibi sūt mlti. boues ⁊ uac
ce ī copia magna. q2 ibi sūt pas
cua delicata. Viri ⁊ mulieres de
ferūt ad brachia monilia seu bra
chialia aurea ⁊ argētea magni
ualoris. ¶ De p̄uītia Tholomau. xlviij.

Post Aniu ad oriētalē plagā
p dietas. viij. ē p̄uītia
Tholomau. q sbiecta ē dn̄o mag
kaā. ⁊ ligua p̄pā h̃t ⁊ adorat y
dola. Ibi sūt uiri p'c'. plerq; mli
eres. coloris tn̄ bruni. Ciuitates
ibi mlte sūt ⁊ castra mlta. mōtes
⁊ fortes. Viri ī armis strenui sūt
⁊ p'bi. Mortuor' suor' cor' cōburūt.
⁊ ossa lignea capsa reponūt q; ī ex
celsis mōtiū abscondūt ne ab ho
ī ul' a bestia tagi possīt. Auri ibi ē
ī copia magna. porcellanas i. den
de qbȝ dēm ē sup'. loco p'c' mone
te expēdūt. ¶ De p̄uīntia Gigui.

Post recessū a p̄uītia. xlix.
Tholoman īuenit̃ p̄uītia Gin
gui. ad oriētē iux' q'dā fluuīū p
dietas. xij. ubi sūt mlte ciuitates
⁊ castra. post h' īuenit̃ ciuitas Si
uulgu gradis ⁊ nobilis. Regio hec
magno kaā sbiecta ē. ⁊ hoīes re
gionis illi' ydolatre sūt. ¶ In hac re
gione sūt pāni pulcri ualde de cor
ticibȝ arborū qbȝ īduūt̃ estate. Vi
ri strenui sūt ī armis ⁊ fortes.
¶ In hac p̄uītia tanta ē multitudo
leonū q nullus p̄sumit nocte ext' do
mos dormire. q2 leones oēs q's īue
niūt deuorāt. Naues eciā q p fluuiū
ist' trāseūt. p' leonū metū nō ligāt̃
ad ripā s; ī medio fluminis q2 le
ones noctibȝ ingrediūt̃ ī naues ad he
rētes ripe. ⁊ quoscūq; ibi repiūt
deuorāt. ¶ Licet āt huī' regionis le
ones magni ⁊ feroces sīt ualde.
canes tn̄ ibi adeo sūt audaces ⁊ fe
roces ⁊ fortes ut leones p̄sumāt
īuadē. S; tn̄ ut duo canes simul cū
hoīe sīt. Cū eī uir q̄spiā ī eq̄ p̄tā
pošta trāsit leonē occid' ut plurimū
si duo canes magnos secū h̄nt.
Nā cū apparuit ill' leo statī canes
latratu magno currūt post eū. ⁊ ui
cū eq̄ ⁊ arcu sb'seq̄t'. Canes eū leo
nē mordēt ī posterioribȝ coxis aut ca

Marginalia: "no' h' d' ma[...] magnitudine leonū" · "no' d' mul[ier]ib[us]" · "no' h' qualit' [...] ymagines pingunt [...] facies" · "no' h' q' folia [...] p[ro] pecunia expēdūt" · "no' h' d' uestibȝ factis [...] corticibȝ arborū" · "no' h' d' multitudine leonū ⁊ d' canibȝ q' [...] cadunt cū hoīe ad [...]"

uida. leo u͂o statī sentit adeos q̄ ita se
ūtere abillo sentit q̄ eos lede͂ nequit.
Tūc leo p̄segt̄ uiā suā rursū q̄ȝ canes
latrādo ⁊ mordēdo ī secūt̄ eū. Leo g̃
p̄p latratū metuit ne forte canes alij
ul̄ hoīes p̄ueniāt adeū. Jō q̄ diuitit
siū cēsū tm̄. Cū at̄ uidet arborē gros
sā. posteriora sua ad stipitē arboris
appodiat ne ī mordeṙi possit acanib̄ȝ.
⁊ faciē suā ad canes dirigit. Uir at̄
q̄ ī eq̄ ē cū arcu suo sagittare nōces
sat p̄p q̄ sepe ↄtingit q̄ leo g̃uit uul
nerat̄. Intm̄ eī ī t̄eo ad canes q̄ uir
pōt libere sagittare. Sic g̃ pōt occi
di. ¶ Prouintia h̄ abūdat ī serico.
⁊ deferūt̄ m̄catores maxīe p̄ flumiū
memoratū. ¶ De ciuitatib̄ȝ Cacau
fu. Caugiu. ⁊ Ciangli. L.

Post discessū a p̄uitia. Cangiu
p dietas. iiij. īueniūt ciuitates
plures. ⁊ mlta castra. post dietas
illas. iiij. ē nobilis ciuitas. Cacan
fu q̄ ptinet ad p̄uītiā cathay. ⁊ est
ad meridiē u͂o ē serici copia. Ubi pā
ni p̄āni mlti de auro ⁊ serico fiūt
⁊ sindones de serico ī copia maxīa
¶ Abhac ciuitate it̄ ad meridiē die
tis t̄bȝ īueīt ciuitas canglu gran
dis ualde q̄ et̄ ē d̄ p̄uītia cathay. ubi
fit sal ī copia maxīa. Est eī ibi t̄ra
salsissīa deq̄ mōticlos faciūt. sup
q̄s aq̄ p̄iciūt. postea colligūt aquā
q̄ exit p t̄ d̄ subpede mōticli q̄ā ī ma
gnā ponētes caldariā ad ignē dīu
bullire faciūt. postea ↄgelat̄ in sal
minutū ⁊ albū. ¶ Ult̄ u͂o ciuitatē
canglu ad. v. dietas ē ciuitas ciā
gli p cui͂ mediū trāsit flum̄ mag̃
p q̄ naues mlte cū magnis m̄cati
oīb̄ȝ deducūt̄. ¶ De ciuitatib̄ȝ Taci
fu et singuimatu. Lj.

Ult̄ ciuitatē ciangli p dietas
vj. u͂sus meridiē ē ciuitas ma
gna tadinfu q̄ regē acten͂ h̄ūc ↄsue

ueuit an̄q̄ subiceret̄ mag͂ kaā. h̄t et̄
subsuo iure ciuitates. xl. ī q̄bȝ oīb̄ȝ
uiridaria mlta sūt. ⁊ ē fructuū ⁊ se
rici copia. ¶ Rursū ad meridiē ad
dietas tres ē ciuitas nobilis singui
matu ad cui͂ decet̄ a ↄ̄rio fluminis
magn̄ q̄ abīcol ī duas ptes diuisu͂
ē quar̄ una ad oriētē uad͂ u͂sus mā
gi. Alia u͂o ad occidētē u͂sus cathay. p
hos fluuios naues mediocres īnu
mere trāseūt cū m̄catoribȝ ī finitis
¶ Asinguimatu u͂o p gredit̄ ad meridiē
p dietas. xvj. ↄtinue reperiūt ciui͂tes
⁊ opida ī q̄bȝ magne fiūt m̄cationes.
Ges at̄ h̄itatores ydolatre sūt. ⁊ tota
regio subiecta est magno kaam.
¶ De flumine magno Caromoraz
et ciuitatibus Coigani. ⁊ Caigui. Lij.

Prefatis g̃ dietis. xvj. t̄minā
tis ī ueīt̄ flum̄ magnū Caro
morā q̄ de t̄ris regis uli͂ q̄ dr̄ p̄sbi
iohes fluit. hēt at̄ uni͂ miliari spa
ciū ī latitudie sua. p̄fūditas sua
tāta ē ut naues magne cū honib̄ȝ
suis lite trāseāt. pisces u͂o ī eo ī
copia maxīa capiūt̄. ¶ In hoc flu
mine iux͂ mare occeanū ad dietā
unā sūt naues. nūo cīrc. xv. mi
liā quas tenet ibi magnus kaā
ut paratu sit cū nec͂e fuerit suos ex
citus deferre ad insulas maris. Sūt
at̄ adeo magne ut q̄libet ear̄ portet
eq̄s. xv. ad regionē remotā cū equi
tibȝ ⁊ necio uictu p eq̄tibȝ ⁊ eq̄s. ac
nautis q̄ sūt ī naui q̄libet nūo. xx.
Ubi at̄ ↄuāt naues ille ī flumine — fuit
due ciui͂tes q̄r͂ una q̄ē magna posi
ta ē sup trepidinē fluminis. alia
p̄ua ex p̄te illa fluminis ē. Una ear̄
dr̄. Coigangui. Alia Caigui. ¶ Flu
mine p̄dc̄o trāsito statī īgressus p
ī nobilissīmā p̄uitiā magi. cui͂ ma
gnificētia admirabilis ī seq̄ntib̄ȝ ca
pitulis describet̄. ¶ De nobilissima

Provincia mangi. Et quod rex pie et iuste erat. liii.

In provincia mangi fuit rex
qui dicebatur facfur potens et dives
valde. non inveniebatur tunc eius princeps ali-
quis eo maior preter magnum kaam. Reg-
io autem eius fortissima erat et inexpugnabilis pu-
tabatur nec quisquam ipsam invadere presumebat. Prop-
ter quod rex et populus regni armorum atque bellorum
exercitium non habebat. Universe quippe regni eius civitates
profundis foveis et aqua plenis vallate erant.
Quarum latitudo erat quantum iacere potest arcus.
Carebat equis quia neminem metuebat. Non
enim intendebat rex nisi ut deliciose viveret.
In curia sua domicellos et domicellas
habebat circa mille quos honorabiliter induebat.
Pacem et iustitiam et misericordiam diligebat. Nam
in toto regno eius pax magna diligebatur.
Nam in toto regno eius pax maxima erat.
Nullus quidem proximum offendere presumebat
quia rex omnibus servabat iustitiam. Sepe artifi-
ces stationes noctibus dimittebant apertas.
et non erat qui eas presumeret ingredi et inferre.
Viatores omnes nocte ac die per totum regnum
securi et inoffensi libere ambulabant. Erat
etiam rex pius et misericors ad pauperes.
et quos necessitate aut penuria paciente
singulis annis recolligi faciebat pu-
eros abiectos a matribus circa xx. mi-
lia quos suis sumptibus nutriri optime faci-
ebat. In regione eius illa mulieres pau-
peres proprios natos abiciunt ut ab aliis
colligantur si eos ipse nutrire non possunt.
Illos autem pueros quos rex colligi facie-
bat divitibus regni commendabat qui ca-
rebant filiis ut eos sibi in filios adop-
tarent. Aut postquam creverant pueros cum
illos abiectis puellis coniugio sociabat
et eis sufficientes redditus providebat.

Qualiter bayan princeps exercitus
magni kaam devicit provinciam man-
gi et eam suo dominio subiugavit. liiii.

Anno domini m. cc. lxviii. magnus
kaam cublai regnum mangi
hec in suo subiugavit imperio. Misit
enim illuc unum ex principibus suis nomine ba-
ian. Chinsan. quod in nostra lingua sonat
bayan. Centum oculi. quia bayan centum oculos
habens. cum maximo exercitu equitum et peditum
deputavit ut provinciam mangi debella-
ret. Qui cum ad prefatam provinciam pervenisset.
per habitatores [civitatis] quandam quae dicitur Coigangui. ad suum
regem obediendum requisivit. Quibus recusanti-
bus obedire. Ille nullo insultu facto in eos
processit ad aliam civitatem. quae similiter obedire
contempsit. Tunc processit ad tertiam. Deinde
ad quartam. postea ad quintam. A quibus omni-
bus simile responsum accepit. Non timebat autem
post se civitates dimittere hostium. et adul-
teriora procedere quia exercitus eius magnus
erat et optimus. habebat enim secum viros
strenuissimos bellatores. et magnus
kaam exercitum alium grandem mittebat post
illum. Sexta ergo civitate aggressus est in forti-
tudine magna. et vi obtinuit eam. et sic per ordinem
omnes civitates xii. brevi tempore debellavit.
Tunc contremuerunt corda virorum mangi.
Et bayan ad regalem et maximam civitatem
quinsay accessit. ubi iuxta eam fuit exer-
citum ordinans. Rex autem mangi qui ibi suam
tenebat curiam. auditis prosperitatibus et for-
titudine tartarorum vehementer expavit.
Et ascendens in navem cum comitatu maximo.
ad quasdam inexpugnabiles se transtulit insu-
las habens secum naves circa mille. Ci-
vitatem quinsay regine custodiendam dere-
liquit cum exercitu maximo. Regina vero pru-
denter se gerens in omnibus ad defensionem terre
cum suis baronibus intendebat sollicite.
Cum audivisset quod princeps exercitus tartarorum
vocabatur bayan chinsan. id est centum
oculi defecit pre timore eius. quoniam a suis
astrologis et magis audierat quod civitatem
quinsay a nullo unquam expugnari posset nisi
ab eo qui centum oculos haberet. et quia impossibile
videbatur omnibus ut quisquam homo esset unquam qui cen-
tum oculos habiturus. Ideo neminem formi-
dabat. Princeps ergo exercitus tartarorum
bayan adveniens eius cognomine cognito

regnum et civitates illi libero optulit. Quo audito cives omnes regni magni ad magnum
Kaam mandata venerunt, excepta
civitate Saianfu, que per triennium obedire contempsit. Regina vero ivit ad curiam magni
Kaam, a quo fuit mari cum honore suscepta. Rex non facfur uir eius
qui ad insulas fugerat, inde in omni vita
sua discedere non licuit, ibique mortuus
est. ¶ De civitate coiganguy. lv.

Civitas prima que occurrit in tercium
tibus in provinciam magni dicitur Coim
ganguy, que magna est et nobilis et magnarum opum. Ubi sunt naves in multitudine
magna. Est enim super flumen caromoram.
Fit autem ibi sal in tanta copia ut civitatibus
xl sufficiat, de quo rex magnus Kaam
magnos proventus recipit. Sunt
etiam et de mercatoribus civitatis et porte.
Habitatores universi civitatis huius et tocius
provincie magni. Ydolatre sunt et combu
runt corpora mortuorum. ¶ De civitatibus

Ad terminum diete. Pachi et chayn. lvi.
Avm (?) versus sirocum ultra civitatem
Coiganguy invenitur civitas Panchi,
grandis ac nobilis, in qua mercatores maxime sunt. Et est ibi serica ac victualium
copia magna. Ibi et in toto regno
illa expenditur moneta curie magni
Kaam. Via autem que iter a civitate Coiganguy ad hanc civitatem Panchi tota
est plenis lapidibus strata. A dextris
vero et a sinistris aqua est magna. Aliud
autem ingressus vel accessus non patet in provinciam magni preterquam per viam hanc.
¶ Ad terminum vero diete alterius
est civitas nobilis Caim. Ubi pisces
habentur in copia maxima. Ibi etiam sunt venatores magne bestiarum et volucrum.
Fasianorum autem in tanta copia sunt, ut pro
tanto argenti pondere quod unum venetus
valet dantur tres optimi fasiani.

Post hec iter. ¶ De civitate Tin
per dietam unam. guy. lvii.

et pulcra invenitur ville et opida cultu
ra terrarum. In fine vero diete habetur civitas Tinguy, que grandis quidem non est, sed victualium habet copiam maximam. Habet etiam naves multas valde. Est enim iuxta occeanum ad dietas tres, et in toto illo spacio saline multe sunt. In ipso salinarum
spacio est civitas una magna que dicitur ×
Cinguy. ¶ Post recessum a civitate Tinguy
ad plagam sirocham iter per dietam unam per
pulcerrimam regionem, et terminata dieta
invenitur civitas nobilis Iangui, sub
cuius iurisdictione sunt civitates viginti
vii magnarum mercatorum. Ego autem Marchus annis tribus continuis de mandato magni
Kaam huius civitatis illa officium prefectu
re. ¶ Qualiter civitas Sianfu cum ma
chinis capta fuit. lviii.

Ad occidentalem plagam est regio una in provincia
que dicitur Naingui, opulenta et pulcra
valde, in qua multi panni fiunt de auro et
serico. Ubi etiam bladi et omnium victualium
copia est. Ibi invenitur civitas Sianfu,
que civitates xii sub suo dominio continet.
Hec civitas annis tribus in rebellione perstitit, ita quod debellari non potuit ab exercitu tartarorum. Cum devicta fuit provincia magni. Non enim locum exercitus
potuit vere apte aquilonari. Nam undique ex
partibus reliquis lacune profunde erant,
per quas naves ad eam ingredi et ab ea egredi
poterant, et sic victualibus non poterat habere
defectum. Quo audito Rex Kaam turbatus
super modum est. Contigit autem eo tempore dominum
Nicholaum patrem meum et dominum Matheum fratrem eius et me Marchum cum illis
in regis curia esse. Accedentes igitur simul
ad regem optulimus nos facturos machinas cum quibus civitas caperetur.
Non enim erat usus machinarum in regionibus illis. Habebam autem nobiscum fabros
lignarios christianos qui fecerunt tres machinas optimas quarum quelibet trecentarum
librarum lapidem iaciebat. Quas na

no. hic de officio prefecture marchi.

no. hic de pulcerrima via et longa per unam dietam.

no. hic de magna copia fasianorum.

no. de navigio fluminis navigio nimis navium.

no. hic de machinis.

uibz i positas misit rex ad exitatiu
sunt. Cu at an cuiu flanfu erex
te sunt lapis primo q machina in
ciuitate emissus fr domu una
ciuitatis cecidit. magnaq3 pars
domus 9fracta e. Q ui uidentes
tartari qi exercitu erat obstupue
runt ualde. Hy uo qi ciuitate erat
nimio terrore 9cussi metuentes ne
ciuitas tota destrueret a machinis
q ipi os occiderent aut tartaris aut sb
domor ruina pirent statim ad mag
kaam mandatu uenerunt. De ci
uitate singui q flumine mario qui
est in estimabili multitudine nauiu. lix.

Post recessum a ciuitate flanfu ad
miliari. xv. p sine obuiu leuitur
ciuitas singui no mltu grandis.
sed naues ht i mltitudine maxima.
Est ei posita sr flumen maius qd i orbe
sit q di Quian. qd latitudine habz
miliaria. x. alicubi. viij. Alicubi
uo. xij. et ht longitudinis ulte dieta
centu. In hoc flumine plures uo o
naues sunt qz sint ci mare. Loi mari
i fluminibz cunctis. plures qm mercatores
preciose deferunt p eu qz p os terras et
marinas Ioibz suis nauibz deferen
t. Ego ei marchus uidi cum essem
singui naues ciuitatis ipi ccccc. v.
milia q p hoc flumen nauigabant.
Singule uo ciuitates q flumini ipi ^sup
posite sunt plures naues ht qz habeat
ciuitas singui q maiores sunt. Sup
flumen illud sunt ciuitates ducente ul
ctra. Transit ei flumen p terminos pro
uinciar. xvj. Singule at naues ma
gne regionu illar uno sunt solario
co operte. Nec ht nauis n maluz
unu puelo. pondus uo nauis asce
dit ut plurim ad numerus pondus. iiij.
milium cantaror accipiendo cantariu
iuxta modu nauiu uenetor. Sic
q e nauiu pondus it. iiij. q xij.

milia cantaror it p stultos nuos. nec
ad decedo. q diminuendo iuxta magnit.
nauis. Canapinis funibz no uti
tur n p malo q uelo ei. s piloreas
faciunt de arundinibz magnis de qbz
sup dictu e necto q hnt passus. xv.
longitudinis. Cu hius piloreis naue
quinq3 p flumen trahunt. Scindunt at
arundines q scissuras ligant simul.
q hoc mo funes longos faciunt ualde.
Na aliq piloree hnt longitudinez
passuum. ccc. q fortiores sunt funibz
canapinis. De ciuitate Caigui. lx.

Caigui at e ciuitas parua super
ime moratu flumen ad plaga
sirochi. h a nis singulis fit maxi
collecto bladi q risi ut inde post mo
du ad magni kaa curia deferunt
ad ciuitate canbalu. Transeunt ei
de loco isto ad cathai p flumina q
lacunas. Magn ei kaam fi fecit
canalia magna q multa i locis plu
rimis ut possit naues de loco h ab
uno flumine transire ad aliud q per
uenire ad pruincia cathay. p terra q in
pot de magni ad cathay. Curia at
magni kaam p maiori pte suffi
cientia bladi ht exea qd colligit
i portu ciuitatis. Caigui. Can
ciuitatem caigui i sula una e i me
dio fluminis i q e monasteriu mona
chor seruientiu ydolis. i ydola mi
ta sunt. Manent q3 i monasterio ipo
monachi ydolatre. cc. ul circa q e
monasteriu illud caput regula mo
nasterior multor ydolis seruientiu.
De ciuitate Cingiafu. lxj.

Cingianfu ciuitas e i magi
q i mlta opa de auro q serico
fiunt. Ibi sunt ecclesie xanor nestori
nor quas hedificauit marsarchis ue
storinus q magno kaam i illa ci
uitate p sulatu obtinuit. Anno
do. m. cc. lxxviij.

De ciuitate cangigu et qualiter ciues ei
occisi fuerunt omnes qui occiderunt tartaros exercitus

Post recessum a ciuitate cugui. lvij.

A ciuitate angianfu itur per dietas
tres per stinchu. in quarum in ueniuntur ciui-
tates et opida magna mercatorum et artium.
In ulterius autem ad dictas tres est ciuitas
chingingui nobilis ualde et grandis
non est ibi uictualium habundantia magna.
Quando bayan princeps exercitus magni kaan
mitteret exercitus suos ad debel
landum et subiugandum ciuitates magni misit
ad ciuitatem istam chingingui quosdam
milites qui dicebantur alani. Cum autem ciuitatem
fortissime impugnarent. hij qui in ciuitate
erant impugnationum uirtute deuicti se ipsos et ciuitatem
eis libere tradiderunt. Exercitus igitur exercitus
pacifice ingressus est ciuitatem. nec in ne offen
derent ulterius eorum ad magnum kaan manda
ta libere uenire decreuerunt. Inuenerunt igitur
predicti alani quod in eadem ciuitate uinum
optimum ibi in copia magna. de quo tam copi
ose biberunt quod omnes inebriati sunt. Sero autem
uino grauati tanto sunt sopno oppressi
quod dormierunt omnes insimul et nullam fecerunt
custodiam. Quod uidentes ciues qui illos cum
pace susceperant et inuenientes illos dormi
entes. omnes totaliter occiderunt. ita ut nullus
omnino ex eis euaderet. Baian uero hoc au
diens misit contra eos exercitum maximum cum
uiolentia captam fecerunt ut ciues omnes
in uindictam predictorum qui infidelitatis illi
gladius necarentur. Et ita ut iussit
factum est. De nobili ciuitate Singui. lviij.

Singui autem est nobilissima ciuitas
cum circuitu continet in mensura mili
aria .lx. Ibi est maxima populi multitudo. Sic
et est magna prouintia populosa quod si po
pulus terre in armis strenuus esset
totum alium mundum conquereret quiete de
buisset. Sunt mercatores et artifices multi
sunt ibi. multi etiam medici et phylosophi
inter eos sunt. In hac ciuitate sunt pontes la
pidei circa sex milia. tante altitudinis.

ut sub uno quoque ipsorum galea transire li
bere ualeat. atque sub multis pontium pre-
dictorum simul due possint galee. In mon-
tibus ciuitatis huius est sanitatis roboratum. Ibi
et zinziber in tanta copia crescit quod pro
uno argenteo ueneto habentur. lxx.
libre zinziberis recentis et optimi. Hec
ciuitas sub iuris dictione sua habet. xvi.
ciuitates. magnas ualde mercatio
num et artium. Ciues singui uestibus
sericis ut plurimum induuntur. Reque mul
ti ibi panni de serico fiunt. Dicitur autem
ciuitas singui .i. ciuitas terre. Alia
uero ciuitas maxima dicitur quinsai .i. ciui-
tas celi. Et hec obtinuerunt nomina ciuitates
ille que in conuentis partibus sunt nobilissime
ciuitates. De nobilissima et mira
bili ciuitate Quinsai. lxviij.

Post recessum a ciuitate singui
itur per dietas .v. et inueniuntur in uia
ciuitates plures magne et negoti
ationes maxime fiunt. Post modum per
uenitur ad nobilissimam ciuitatem quinsai
que in nostra lingua sonat ciuitas celi quia
maior ciuitas orbis est. et est prouintia prin
cipalior. Ego marchus fui in hac
ciuitate et curiose et diligenter conditi
ones ipsius perscrutatus sum. quas summa
tim ut repperi breuiter enarrabo. Huius
ciuitatis circuitus continet in giro mi
liaria centum aut circa. Habet uero pontes
lapideos. xij. milia. tante altitu
dinis ut nauis magna sub eis ut pli
mum transire possit. Est autem ciuitas
in lacunis sicut ciuitas uenetiarum. et
si careret pontibus de ciuitate ad unum p
tem aditus non patet. et ob hoc oportet ut i
bi sint tot milia pontium. In hac ciuitate
sunt artes. xij. et per qualibet ipsarum sunt in
ciuitate xij. milia stationum in quibus ipsarum
artium artifices operantur. Quelibet autem
statio operarios habet inter magistros et
ministros. x. aut. xv. sicut. xx. et sunt.
v. et aliquibus. xl. Tanta est in artificum

comunicationum in nimia multitudine quibus
qui non viderunt incredibile penitus videretur.
Homines civitatis huius delicate se nutriunt. Divites
quoque principales in stationibus artium honorabili-
ter valde vivunt et ipsi et ipsorum uxores
eorum manibus propriis opera non faciunt, sed multos
alios operari. Statutum quoque eis statuto consue-
tum est ibi ut quilibet in domo propria teneat
stationem et artem sicut fecerunt antecessores eius.
Sed si dives est non cogitur propriis manibus
operari. In hac civitate sunt mulieres
formose valde et comuniter sunt mollitiis deli-
cate enutrite. Versus meridiem est in ipsa
civitate lacus magnus qui .xxx. miliaria
in giro continet. In hac circuitu super lacum sunt
multa palacia et multe domus magnatum
nobilium, que sunt intus et extrinsecus mirabi-
liter ornate. Sunt etiam ibi ecclesie ydolorum.
In medio lacus illius due parve insule
sunt, in quarum qualibet ipsarum est palatium nobile et
pulcrum valde. Ubi sunt preparata quasi
omnia necessaria pro nuptiis vel solempni convivio.
Si quis ergo vult in solempni loco tenere con-
vivium accedit illuc vel pro convivio vel
nuptias cum honore tenere. In civitate
quinsai multe et plurime domus sunt. Sunt
et prope eas parve lapidee turres pro com-
muni usu contrate, ut cum fortuitus ignis ac-
cenderit possint vicini res suas ad presi-
tas turres nec obvium deferre. Et quia
in civitate multe domus lignee sunt se-
pe in civitate ignis accendit. In hac ci-
vitate adorant ydola. comedunt car-
nes equorum et canum et animalium omnium. Et carte pecu-
nie ibi moneta currunt magni kaam.
In hac civitate custodia maxima fit ex
mandato magni kaam. Ne civitas rebel-
lare presumat aut ibi furta vel ho-
micidia fiant. In quolibet eius ponte civitatis
de die et de nocte .x. custodes sunt.
In hac civitate mons unus est super quem est turris
quam super turrim tabule sunt pro allis. Cum
autem ignis in urbe accendit sic custodes tur-
ris hoc videre possunt cum ligno malleo per-
cuciunt tabulas ut horum sonitus eorum
quasi per totam civitatem audiatur, et concurrunt
homines ad auxilium conferendum. Similiter quoque fit
si per quamlibet causam commotio vel tumultus in
civitate fiat. Omnes vie civitatis sunt strate la-
pidibus ita quod tota munda est valde. In
hac civitate sunt therme calide tam multa plures
valde et magne, in quibus sepe homines balne-
antur. Multum enim student munditie corporis.
Ultra civitatem quinsai ad miliaria
xxv. ad plagam orientalem est occeanum
mare et ibi super mare est civitas cam-
fu. Ubi portus est optimus ad quem conveniunt
naves in multitudine magna de india et
de regionibus aliis. A civitate autem usque ad ma-
re est fluvius magnus per quem naves ad
civitatem veniunt, qui fluvius transit per plu-
rimas alias regiones. Provinciam man-
gi divisit magnus kaam in regna novem,
dans regem proprium unicuique regno, in ex-
sue beneplacitum voluntatis. Sunt autem
omnes hij reges potentes valde. Et sunt sub-
diti magno kaam. Horum omnes annis
singulis de omnibus regni suorum proventibus et
expensis et de suo regimine magni kaam
officialibus reddere rationem. Unus autem
illorum regum in civitate quinsai continue
moratur qui sub dicione sua centum .xl.
civitates habet. Provincia enim mangi habet in nu-
mero mille cc civitates et in singulis
ipsarum per magnum kaam positi sunt custodes
ne forte rebellare presumant. Hominum
custodum multitudo est innumerabilis et stu-
penda. Non sunt tamen omnes tartari. Sed sunt de di-
versis civitatibus et stipendiarii magni
kaam. In hac civitate quinsai et in tota pro-
vincia mangi consuetudo est et statutum ut
puer nascitur parentes eius scribi faciunt
diem et horam nativitatis eius et sub quo pla-
neta natus est. In negotiis eius et itineribus
et factis suis requirunt astrologorum iudi-
cia. Iter facere volunt sine ortus dierum
et hora. Cum in hac provincia moritur quis
canapinis saccis eius consanguinei in-

duntur et mortuorum cadavera cum cantu
magno. et ymaginibus servorum. ancil
larum. equorum. et denariorum comburuntur quod de
papiro sunt. Credunt enim quod in vita alia
talia habeant obtinebit defunctus qualia
in similitudine sunt combusta. Post hec cum le
titia magna tanguntur musica instru
menta dicentes quod dii sui cum tali eos honore
susceperunt cum quali corpora comburuntur. In
hac civitate quinsai est palatium mira
bile valde in quo fuerat quondam rex mangi te
nebat curiam. Per locus magnus circuman
tis est muris per quadrum altitudinis ma
gne et in gyro continet miliaria .x. Inter
quos muros sunt viridaria plena val
de cum fructibus delicatis. Ibi sunt fon
tes et lacune in quibus multi et optimi
pisces habentur. In medio autem interioris
spatii palatium pulcherrimum est et maius
quod in mundo sit. Habet enim aulas .xx. eius
dem magnitudinis omnes in quarum qualibet simul
comederent .x. milia hominum in multa com
moditate. et debita congruitate cunc
tis discumbentibus collocatis. Sunt autem
aule picte et deaurate pulcherrimo opere.
In ipso enim palatio sunt camare mille
aut circa. In civitate quinsai sunt ig
nes vulgare italicum seu fuochi tot
numero quod ad centum seraglia tomani as
cendunt in computatione summaria. Toma
nus vero .x. milia continet. Sunt ergo tot
in universo fuochi ut eorum numerus ad mil
le milia et sexcenta milia familiarum
ascendat. Palacia in hac civitate mul
ta sunt et pulchra valde. In tota autem hac
civitate una sola ecclesia christianorum nesto
rinorum est. In civitate ista et tota provin
cia mangi omnis ut quilibet pater familias sup
er hostium domus sue scribi faciat nomen
suum. uxoris sue. et nomina omnium de familia
sua. et numerum equorum suorum. Cum autem quis de
familia moritur vel domicilium mutat.
oportet ut deleatur nomen discedentis aut
mortui. et scribatur ibi nomen cuiuscumque

de novo nascentis vel ad familiam ad
ditur. Et in hunc modum sciri de facili pot
est numerus hominum qui civitati sunt. Stabu
larii seu hospitii receptores scri
bunt in hostiis quarum nomina omnium
quos in suis hospitiis receperunt. et quo
mense. et quo die in eorum hospitio sunt ingressi.

De proventibus quos recipit magnus kaam de quinsai et provincia mangi. lxv.

Nunc dicendum est de proventu et red
ditibus quos recipit magnus kaam
de civitate quinsai et de tota provincia man
gi. Singulis annis recipit magnus
kaam de sale qui fit in civitate quinsai
et terminis eius tomanos aureos .lxxx.
Quilibet autem tomanus ascendit ad oc
toginta milia sagiorum aureorum. Ascen
dit ergo in summa octoginta tomani au
rei ad quinque milia milium et sexcenta
milia sagiorum auri in pondere quasi florenorum.
De rebus aliis et mercationibus sine sale
continua maxima in computationibus recipit.
In hac provincia plus nascitur de zucharo
quam in reliqua tota mundi provincia.
Est et ibi copia maxima aromatum
et omnium herbarum specierum. De aromatibus
quibuscumque recipit magnus kaam de
centum mensuris tres et dimidiam. Sic
et de omnibus mercationibus que fiunt recipit de
mensuris centum tres et dimidiam. De vi
no autem quod fit de riso et speciebus diversis. et
de carbone magnos proventus reci
pit. De .xii. artibus que in quinsai fi
unt et in tota provincia magnos reddi
tus habet. De serico vero cuius est in mangi
copia maxima recipit de centum men
suris .x. mensuras quando vendit .x. pro cen
tenario cum libet. Ego marchus
audivi computari summam redditum
quos magnus kaam recipit in regno quin
sai quod est nona pars provincie mangi.
inventum fuit quod ascendit annuatim pro
ventus eius preter salem ad .xv. milia mi
lium. et sex centa milia sagiorum auri.

no. quod qualiter (?) [illegible] mortuorum.

Ad. de maiori palatio [illegible]

no. [illegible]

Ad. [illegible]

[illegible] palatium [illegible]

no. [illegible]

no. [illegible]

De civitate Tanpingui. lxvi.

Progrediendo autem ulterius a civitate Quinsai per sirochum continue inveniuntur per dietam unam iardina plurima et optimi cultus terrarum. Post dietam vero invenitur civitas Tanpigui que magna, nobilis et pulcra est valde. Ultra civitatem Tanpigui ad tres dietas alias per sirochum inveniuntur civitates et castra que tantam contiguitatem et continuationem habent ut videatur esse itinerantibus per civitatem unicam transitum facere. Ibi est omnium victualium copia magna. Ibi sunt arundines grossiores que in tota illa provincia habentur. Habent enim latitudinis palmos iiii et longitudinis passus xv. Ultra duas dietas est civitas Gengui grandis et pulcra. Post modum itur dietas iiii per sirochum et inveniuntur continue civitates et castra. In regione hac multi leones sunt feroces et magni. In hac regione et in provincia Mangi non sunt arietes, sed boves, capre, yrci et sues. Ibi sunt in copia maxima. Post illas iiii dietas invenitur civitas Ciangiam grandis que in monte sita est et montem in duas partes flumen dividit, quod postmodum ad oppositas plagas tendit. Rursum iter per dietas tres et invenitur civitas Cugui que ultima est in dominio civitatis Quinsai.

De regno Fugui. lxvii.

Cum discedit a civitate Cugui, statim introitur ad regnum Fugui, quod est versus sirochum dietis vi per montes et valles et inveniuntur ibi civitates multe et castra et est ibi omnium victualium copia. Et ibi sunt venatores magne bestiarum et volucrum. Leones plurimi ibi sunt. Ibi crescit zinziber in copia maxima. Nam pro tanta argenti quantitate quanta unus venetus grossus habet valorem, lxxx libre zinziberis. Ibi etiam est flos quidam qui assimilatur croco et tamen altius [illegible] sed eiusdem valoris est cum est crocus. In hac regione comedunt homines avide valde carnes humanas, dummodo homines illi morte propria non decesserint, et has carnes optimas reputant. Cum ad bella procedunt quilibet se in fronte cum ferro calido signum imprimit. Nullus eorum eque vadit preter dominum exercitus. Lanceis utuntur et ensibus et crudelissimi homines sunt super modum. Cum occidunt in bellis homines sanguinem eorum bibunt et carnes manducant.

De civitatibus Quelinfu et Unguen. lxviii.

In medietate autem predictarum vi dietarum est civitas Quelinfu magna valde et nobilis que super flumen unum tres habet lapideos pontes marmoreis desuper columpnis ornatos. Qui pontes habent latitudinis octo passus et miliare unum longitudinis habent. Ibi est sericum et zinziber et galanga in copia maxima. Viri et mulieres civitatis huius pulcri sunt valde. Ibi sunt galline que pennis carent, sed pilos habent ut catte, et sunt omnes nigri coloris. Ova optima faciunt sicut cetere galline nostre. Propter multitudinem leonum qui sunt ibi periculosum est valde inde transitum facere. Ultra vero vi dietas predictas ad miliaria xv est civitas Unguen ubi est zuccarum in copia magna et inde defertur ad civitatem Cambalu pro curia magni Kaam.

De civitate Fugui. lxix.

Progrediendo vero ulterius ad alia miliaria xv invenitur civitas Fugui que caput est in regno Conchi, quod est unum de novem regnis Mangi. In hac urbe moratur exercitus magnus magni Kaam pro custodia provincie, ut si forte civitas aliqua presumeret rebellare. Per huius civitatis medium transit flumen quod miliare

nō. h̄is d' co[illegible]

nō. crudelissimos

nō. mirabiles gallinas.

vnū ilatitu. ne hīt. In hac ciuitate na
ues multe sūt q̄ p̄ hūc flumen naui
gāt. Ibi ē çucharī icopia maxīa ē.
Negotiatores q̄ ibi sūt maxī de mar
garitis ⁊ lapidibz p̄ciosis q̄ de india
deferunt. Est aūt hec ciuitas uicina
mari occeano. ⁊ oī uictualiū copia hēt.

Decivitate çaiten ⁊ noblissimo portu eius et de ciuitate tingui. lxx.

Post trāsitū flumīs memora
ti iē p dietas. v. p̄ sinechiū ī
ueniūt ī uia ciuitates optīe castra
multa ⁊ uille. hīc ē oī uictualiū copia.
hēt q̄ regio mōtes ⁊ nemora iqbz i
ueniūt arbores multe ex qbz colligit
Chuphara. Post dietas aūt. v. in
uenit ciuitas çaiten q̄ gradis ē ual
de ⁊ hēt noblissimū portū ad q̄ nau
de india cū mercatoribz ueniūt ī multitui ne
maxī. Nā pro una q̄ cū pipe uadit
ī alexandriā ut deferat inde post mo
dū ad x̄anoꝝ t̄ras. ad portū hūc ꝯ
ueniūt cētū. Est eī portus ille unū
ex duobz maiorībz q̄ ī mūdo sit p
multitu ne ⁊ magnitu ne mercationū
q̄ deferūt ad ipz. Hēt aūt magn
kaā de portu illo p̄uētus maxīos.
Nā quelibet eī nauis soluit ꝺ mercati
onibz suis oībz. de centenario q̄libet
mēsas. x. Nauis ū recip̄ a mercatori
bz p naulo suo de mercationibz sbtilibz
mēsas. xxx. p centenario. De pipe
uō. xliiii. recipit p centenario. De li
gno aloe ⁊ sandalis ⁊ de grossis merca
tionibz reliqs accip̄ p centenario. xl.
Itaq̄ negociatores soluūt ī uniuso
computato tributo regis. ⁊ naulo na
uis medietatē oīm mercationū suaꝝ
quas defert ad portū supius memo
ratū. In hac ciuitate oīm uictuali
ū copia magna ē. In hac regiōe
ē ciuitas tingui ubi scutelle pulc
rime fiūt ꝺ t̄ra q̄ dr̄ porcellana. In
hac regiōe q̄ una ē de noue ptibz ma
gi ē ligua ppa. De hoc regno hēt
magnus kaā. ꝯ magnos p̄uēt
aut maiores sicuti de regno quisai.
De aliis aūt regnis magi amitto
scribē gr̄a breuitatis q̄m nimia
eēt huī libri p̄lixitas si debere sin
gula describē regna eī. Ille aūt mem
sire ad idiā ū ego marchus fui di
utius i moratus ꝺ q̄ sūt ⁊ admi
rabilia describenda.

Explicit liber secundus.

Capitula libri tercij.

De scripto nauiū idie p̄mū capl̄.
De insula çipangu. ii.
Qualr magnus kaam misit
exercitū suū ut sibi ꝯquireret īsulam
çipangu. iii.
Qualr fracte sūt naues tartaroꝝ ⁊ quō modo
multi de exercitu euaserūt. iiii.
Qualr tartari sagacit̄ redierūt
çipangu ⁊ cauit ꝯ p̄ncipalioꝝ ciuit. v.
Qualr fuerit obsessi tartari ī ci
uitate q̄ ceperāt reddiderūt. vi.
De ydolatria ⁊ crudelitate uiroꝝ çipagu. vii.
De multitudiē īsulaꝝ regiōis illi
et earum fructibus. viii.
De prouīcia çiamba. viiii.
De insula magna Jaua. x.
De prouīcia locac. xi.
De insula pentam. xii.
De insula q̄ dr̄ Jaua minor. xiii.
De Regno ferlech. xiiii.
De regno basman. xv.
De Regno samara. xvi.
De Regno dragoian. xvii.
De Regno Lambri. xviii.
De Regno fausur. xix.
De insula necuram. xx.
De insula Anguman. xxi.
De insula magna seilam. xxii.
De Regno maabar q̄ ē idia maior. xxiii.
De Regno uar ⁊ erroribz ⁊ ydola
tria icolarum eius. xxiiii.
De diuisis ꝯsuetudibz regiōis illi. xxv.

nō. de m. portu
portu.

l ꝺ magno tribu
merchandīa.

De aliis condictionibus et nouitatibus
patrie eiusdem. xxvi.
De ciuitate ubi corpus beati thome apostoli
requiescit et de miraculis que ibi fiunt ob ipsum.
De ydolatria pagana. [Ita ipsi. xxvii.]
nostri regni ipsius. xxviii.
De regno mutfili et qualiter in eo
inueniuntur ibi adamantes. xxix.
De regno Lac. xxx.
De regno Coilum. xxxi.
De prouincia Comari. xxxii.
De regno Eli. xxxiii.
De regno melibar. xxxiiii.
De regno Gozurath. xxxv.
De regnis Tana. Cambaeth. et res
De duabus insulis in quarum [... macoia. xxxvi.]
vna habitant uiri sine mulieribus et in
alia femine sine uiris. xxxvii.
De insula scotra. xxxviii. [xxxix.]
De insula mayi. madagastar.
De cursibus maris que dicitur. Ruc. xl.
De insula Cangibar. xli.
De multitudine insularum indie. xlii.
De prouincia abasie. xliii.
De quodam episcopo xpistiano quem soldanus aden
circumcidi fecit in iniuriam fidei xpistiane
et regis abasie et de uindicta magna per
hoc scelere facta. xliiii. [xlv.]
De diuersitate bestiarum prouincie abasie
De prouincia Aden. xlvi.
De regione quadam ubi tartari in
aquilonari plaga. xlvii.
De regione alia ad quam propter lutum et
glacies difficilis est accessus. xlviii.
De regione tenebrarum. xlix.
De prouincia Ruchenorum. L.

Incipit liber tercius
Descriptio nauium indie.

Pars tercia nostri libri descriptionem
indie continet. Sed ipsum incipie
mus a nauibus. Naues magne qui
bus per mare in indie nauigatur hu
mo[d]i sunt. Ut plurimum de abietibus fiunt.
Habet quelibet nauis solarium unum quod apud nos
coopertura uocatur super quod sunt communiter ca
merule seu celle numero. xl. quarum quelibet o
unum comode recipit mercatorem. Habet
quelibet nauis ad plus tres seu gubernacula
unicum quod temon dicitur in uulgari. ma
los autem. iiii. habet. et uela. iiii. Sed duo
extremales pro uotis sic dispositi sunt ut
de facili leuari ualeant et deponi. Due
autem tabule insimul conclauate et firma
te sunt et sic tabula super tabulam appli
cata nauis undique duplicata est.
Ferreis clauis firmatur nauis.
Sunt quoque tabule nauis intus et foris stu
pa compacte. Hec est intus et foris calca
trata que nostro uulgari nalitata. Pi
ce uero sunt limite non sunt quia in regionibus
illis pice caret. Leniunt autem canabum o
minutatim incisum cum oleo quodam arborum
et cum calce insimul miscent. et hac mixture
sunt liniunt naues. Est autem unctio illa te
nax ualde et pilloso [?] unctio optima.
Nauis quelibet magna ducentis aut
centum marinariis indiget. Portat autem
nauis communiter sex milia sportas piperis.
Nauis ~~remos~~ magnos habet. et sepe
ducitur remigando. Remus autem quilibet
indiget marinariis. Habet insuper na
uis magna duas barchas magnas
quarum una est alia maior. Sed quelibet ipsarum
ponderis mille sportarum piperis defert
et in suo obsequio et gubernatione requirit ma
rinarios. xl. que sepe nauem magnam
suis alligatam barchis remigando
detrahunt. Cum remis quando ducitur bar
che quando fuerit oportunum. Habet insuper
nauis magna nauiculas quas batellos
dicimus numero. x. propter piscationem et an
choras et alia multa nauis seruicia.
Sed hee nauicle deferuntur a dextris
nauis magne lateri colligate. Et
quando opus est mittuntur in aquam. Barche sibi
habent batellos. Cum nauis magna
uiam magnam per mare fecit. uel per an
num integrum nauigauit. et ut refici

ciaſ. seu reperi. Sed sup pores navi
tabulas sup ponatur terra cũ ciq̃.
ɂ calcẽ navis ɂ ungit apud eos
sunt. Quod q̃ alius navib; fit donec na
vis ad ultimũ sex tabulis sit ve
stita sit.

¶ De insula çipangu. ij.

Nunc ad scribendũ regiões indie ac
cedamus. ɂ īcipiã ab insula
çipangu. Çipangu īsula ẽ ad orientẽ
in alto mari distans a littore mãgi
per miliaria mille quinquagĩta. ɂ ẽ ma
gna valde habitatores eius albi sũt ɂ
statura decentis. ydolatre sũt. ɂ re
gẽ hñt. Sed nulli alteri tributarij
sũt. Ibi ẽ auri ī copia maxima. Sed rex
nõ de facili eũ ex īsulã asportari p
mittit. Propter q̃ mercatores pauci vadũt
illuc. Ducũt de regiõib; alijs. Rex
īsule palatiũ magnũ hẽt auro op
timo sic tectũ. sic apud nos ecclie co
operiũtur plũbo. Fenestre palatij au
ro ornate sũt. ɂ pavimẽtũ aularũ
atq̃ camerarũ aureis tabulis ẽ opertũ.
que quidẽ auree tabule duorũ digitorũ
mẽsurã ī grossitie continẽt. Ibi sũt
margarite ī copia maxima que rotũ
de ɂ grosse sũt rubei q; coloris. que
margaritas albas precio ac valore
excedũt. Multi etiã sũt ibi lapides
preciosi. Propter q̃ īsula çipangu opulen
tissimã valde est.

¶ Qualiter magnus Kaan misit exercitũ suũ ut sibi subigeret īsulam çipangu. iij.

Magnus kaam cublai audiens
narrãtib; de divitijs çipã
gu. direxit illuc duos de baroni
bus suis cũ exercitu maximo ut in
sulã çipangu ei dñio subiugaret.
Unus autẽ eorũ dicebatur abataz. et
alius vonsachinum. Qui a portu
çaiton ɂ quinsai cũ multis navibus
ɂ magno equitũ ɂ peditũ apparatu
iter arripientes pervenerũt illuc. ɂ de
scendentes ī terrã multa depopulati villas
ɂ castris que erãt ī planicie invenerũt.
Orta ẽ autẽ īter eos invidia. Propter quam
alterius noluerunt consilio condescendere.
Ideo quia eis prospere nõ successit. Nam neq̃
urbem aliquã nec castrũ debellare
prevaluerũt nisi unũ castrũ solũ mo
do quod prelio ceperunt. Et quibus qui in castro
erãt nunq̃ se eis tradere voluerũt.
de mãdato ipsorũ baronũ decapita
ti sũt oẽs. Preter octo viros qui ī eo ī
venti sũt quorũ quilib; preciosũ lapidẽ
consutũ hẽbant ī brachio īter carnẽ
ɂ cutẽ de q̃ nullus autẽ potuit scire.
Erãt autẽ hui9 lapides diabolica nephã
dis ī cantatorib; dedicati ad effectũ
huiusmodi. ut s. q̃ tale fert se lapidẽ de
ferret ferro occidi aut vulnera
ri nõ posset. Cũ igit ferrebãt gladijs
ledi eos nõ poterant. Quo cognito
mãdaverũt eos ligneo fuste macta
ri. ɂ sic statim mortui sũt. ɂ barones
supradictos lapides acceperunt.

¶ Qualiter cõstructe sũt naves tartarorũ ɂ quomodo multi de exercitu evaserũt. iiij.

Accidit autẽ quadã die ut in illam
valida tempestas insurgeret. et
tartarorũ naves a vi ventorũ
ad portus ripã q̃ quaterentur.
Consulentib; autẽ marinarijs ut
naves elongarent a terra. Omnes qui de
exercitu intraverũt ad naves. procella
vero fortius insurgente naves multe
constructe sũt ɂ qui erãt ī navib; ad ī
sulã iuxta çipangu ad miliaria
iiij. Cũ lignorũ fragmentis aut
natãdo pervenerũt. Plures autẽ ex
navib; que potuerũt evadere ad p̃priã
redierunt. Qui autẽ ī eo homines per
venerũt ad īsulã. fuerũt circit. xxx.
milia. Sed quia naves perdiderãt. et
multitudinẽ sociorũ. ɂ quod ī ınam erat
īsule çipangu hũano eis deficiẽ
te p̃sidio morti se viros extimabãt.
In īsula tñ aliq̃ p̃venerãt habitatõ

nulla erat. Qualiter tartari sa
gaciter redierunt cipangu et ciuita
tem principaliorem insule ceperunt. v.
Manens autem tempestate cessante in
ri insule magne cipangu cum
multis nauibus et exercitu magno
uenerunt ad illos uolentes occidere
quos uidebant argumentis et armis
destitutos et cum relictis ad litora
nauibus descendissent in terra. tartari
sagaciter illos elongauerunt a litore
et per uiam aliam diuertentes. Subito ue
nerunt ad litus et eos ascenderunt in naues.
Possessionem nauibus in insula dimit
tentes. Iuerunt autem ad insulam cipan
gu. et uexillis hostium acceptis quos
in nauibus inuenerunt uenerunt ad ciuitatem
que in insula principalior est. Qui autem in ci
uitate remanserant ut uiderunt sue gen
tis uexilla putantes suos redire
uictores eis obuiam exierunt. Ingres
si autem ciuitatem inuenientes paucis
secum retentis mulieribus ceteros qui
ibi remanserant expulerunt.
Qualiter obsessi fuerunt tartari et
ciuitatem quam ceperant reddiderunt. vi.
Rex uero cipangu hiis auditis
uelociter aliis insule nauibus
paratis cum exercitu suo nauigauit
cipangu et obsedit ciuitatem quam ob
tinuerant tartari. Tanta autem dili
gentia omnes introitus et exitus ciuitatis
custodiri fecit quod nullus usque ad
eos ingredi de exterioribus potuit seu in
exire. Sic quoque mensibus. vii. inclusi
et obsessi fuerunt ab exercitu magno.
quod magno kaam de statu suo non
potuerunt per nuntium aliquod intima
re. Videntes autem se presidium astus non
habere non posse. saluis personis omnium
ciuitatem illam regi cipangu libere
tradiderunt et post modum ad propria re
dierunt. Hoc autem fuit anno domini M.
CC. lxxix. De ydolatria et
crudelitate uirorum cipangu. vii.
In hac insula cipangu et in regio
nibus illis ydolatria multa sunt.
Capud bouis habentia quedam autem porci.
alia uero arietis. sine canis aut
aliorum animalium diuersorum. Quedam eciam ydo
la ibi sunt habentia facies. iiii. in capi
te uno. Alia sunt que tria capita habent
unum. s. super collum. et duo alia super hu
meros hinc et inde. Quedam autem. iiii. ma
nus habent. alia. xx. alia centum. et
alia ultra centum. Illud autem ydolum quod
plures manus habuerit a pluribus
putatur esse uirtutis. Cum autem ab incolis
cipangu. hoc eciam uel racio queritur nichil
aliud respondere sciunt. nisi quod sic ab
eorum est parentibus consuetum. et tale ab illis tra
diciones habent. uolunt quod imitari de
bere quod imitati sunt patres. Habi
tatores quoque insule cipangu quando hostem
extraneum capiunt si captiuus pecuniam pro
redempcione dimittunt illum recepta
pecunia. Si autem precepcione sua peruni
habere non potest occidunt illum et coctum
comedunt et ad hoc inuitant conuiui i
uitant consanguineos et amicos qui
carnes illas libentissime comedunt.
dicentes humanas carnes ceteris
carnibus meliores esse. De multitu
dine insularum regionis illius et earum fructibus. viii.
Mare illud ubi est insula cipangu
occeanum est. et dicitur marecim.
Hoc est mare magni qui magni ter
ra est in litoribus eius. In hoc mari
ubi est cipangu sunt insule alie plurime
que cum diligentia computate a marina
riis et expertis regionis illius inuente
sunt. vii. milia quadringente. xlviii.
quarum maior pars ab hominibus habitatur.
In omnibus insulis predictis omnes arbo
res hodorifere sunt. Neque ibi uir
gulta crescunt que non sint hodorifera et
utilia ualde. Ibi sunt aromata
infinita. Ibi piper albissimum est ut

no. hic de qualitatibus ydolorum.

No. maxima crudelitatem.

No. magnam insularum

rex. De nigro quoque ibi copia maxima est.
Negociatores tamen parum aliarum raro
accedunt illuc quoniam naves de magno cu
tes illuc per annum continuum sunt in ma
ri. quia in yeme vadunt. et estate rede
unt. Duo soli venti in mari illo regnant.
Unus in yeme. alius in estate. Est
autem hec regio multum distans ab aliis par
tibus indie. De hac regione. quia ibi non
fui narrare contempno. Revertamur igitur
ad portum caytem. ut inde ad regiones
alias procedamus. ¶ De provincia ci

Post recessum a portu. amba .viiij.
caiten. navigando per garbinum
per mille et quinquaginta miliaria pervenitur
ad provinciam ciamba que magna est val
de et multarum opum. Hec provincia linguam
propriam habet et sectatur ydolatriam. ¶ Anno
domini .M. CC. lxviij. misit magnus
kaam unum ex principibus nomine soga
tu cum exercitu magno. ut ei dominio il
lam provinciam subiugaret. Invenit ei ci
vitates tam fortes. et tam fortissima castra
eius quod rex cum toto exercitu castrum capere potuit.
Sed quia regionis villas et arbores de
vastabat permisit rex ciamba an
nuatim magno kaam tributa persol
vere sicut volebat in pace dimittere.
Concordia facta discessit exercitus et rex
annis singulis elephantes pulcrimos
xx. ad regem mittit. ¶ Ego marchus
in hac provincia fui et regem antiquum in
veni habentem uxorum multitudinem magnam
ex quibus filios mares et feminas habebat
numero. CCC. xxvi. quorum centum quinquagin
ta iam poterant arma deferre. ¶ In
hac regione multi elephantes sunt. et
ligni aloe ibi est copia maxima. Sunt
et nemora magna de lignis ebani.
¶ De insula magna Jana. x.

Dimissa provincia ciamba navi
gatur inter meridiem et sirocchum per
miliaria mille quingenta. et pervenitur
ad insulam magnam. Jana que circuitum
suo habet trium milium miliariorum et eo amplius.
In hac insula rex est qui nemini tributarius
est. Ibi est piperis nucum muscatarum. Spi
ce. galangue. et ceterorum aromatum copia
maxima. Negotiatores multi illuc con
fluunt quia lucra magna percipiunt. Ha
bitatores insule ydolatre sunt. Ma
gnus kaam nundum eam potuit op
tinere ¶ De provincia boeach. xj.

Dimissa insula Jana. itur inter me
ridiem et garbinum per miliaria
septingenta. et pervenitur ad insulas duas
que dicuntur sondur. et condur. ultra quas
ad quingenta miliaria est provincia boeach
que grandis est et ditissima valde. Nego
tium proprium et linguam propriam habens. nulla tri
buta reddens nisi proprio regi. Est enim forti
valde et a nemine potest invadi. Inco
le provincie ydolatre sunt ¶ In hac pro
vincia crescunt ursi qui domestici sunt
et magni ut leones qui valde boni sunt.
Ibi aurum invenitur in copia. et sunt ibi ele
phantes multi. Est ibi porcellana
que pro moneta expenditur de qua dictum est
supra. Ad hanc provinciam pauci de aliis
regionibus confluunt quia regio non bene do
mestica est. ¶ De insula pentam. xij.

Post discessum a boeach. naviga
tur per miliaria quingenta versus me
ridiem et invenitur insula pentam que etiam
regio silvestris est valde. Ibi sunt ne
mora arborum odoris magni et magne
utilitatis. ¶ Inter provinciam locach.
et pentam per miliaria .lx. non inve
nitur altitudo maris ultra passus
iiij. propter quod oportet nautas elevare gub
nacula seu temones. Postea pervenitur
ad regnum maleuir. Sunt aroma
ta multa. in copia maxima. Est etiam
ibi proprium ydioma. ¶ De insula que
dicitur Jana minor. xiij.

Item insula. dicitur Jana minor. xiiij.
A pentam per sirocchum post mi
liaria centum invenitur insula que dicitur Jana
minor. que in suo ambitu continet mi

Nota magnum numerum filiorum unius viri.

Nota quod porcellana pro moneta

luaria duo milia. Ibi sunt octo regna
cum singulis regibus et est ibi lingua propria.
et sunt omnes habitatores insule ydolatrie sec-
tatores. Ibi est omnium aromatum copia.
Sunt quoque ibi aromata multa que similia nec
numquam vidimus citra mare. Hec insu-
la in tantum est ad meridiem posita quod de ipsa
insula polus articus videri non potest.
stella scilicet illa que vulgariter dicitur tramonta-
na. Ego autem Marchus fui in sex re-
gnis huius insule. scilicet in regnis Ferlech.
Basman. Samarara. Dragoiam. Lam-
bri et Fansur. In aliis autem duobus non
fui. Post hec dicam de regno Ferlech.

De regno Ferlech. xiiii.

Ob causam sarracenorum negotiatorum
qui ad regnum Ferlech confluit
multitudo. habitatores regni illius qui
habitant in regione maritima acceperunt
legem abhominabilis Macometi. Qui autem
in montibus habitant lege nulla tenentur. sed bestia-
liter vivunt. Primam rem cui occursum ma-
ne habent quamdiu consequuntur pro deo adorant. Car-
nes animalium mundorum et immundorum et etiam hominum
carnes manducant.

De regno Basman. xv.

Regnum vero Basman lin-
guam propriam habet. Homines ibi valde
bestiales sunt. Dicunt se esse subiectos ma-
gno kaam. sed tributa non solvunt. Quan-
doque mittunt ei iocalia rerum silvestrium.
Ibi sunt elephantes in multitudine ma-
gna. Ibi sunt unicornes magni valde
qui parum minores sunt elephantis. Uni-
cornis ei pilum habet bubali. pedem habet
ad similitudinem elefantis. Caput habet ut
aper quod semper habet incurvatum ad terram. In lu-
to libenter moratur ut sus. Et est animal turpe
valde. In frontis medio cornu unicum
habet grossum valde ac nigrum. Linguam spi-
nosam habet. spinis magnis et grossis
repletam. Cum lingua sua homines et animalia
valde ledit. In hoc regno simie
multe sunt diversarum manerierum. Quarum
quedam parvule sunt habentes facies hominis
similes et ceteris membris corpore. Et multum
hominibus similant. Venatores eas capiunt.
et depilant pilos eius in modo in barba dimit-
tentes et illas alius ad similitudinem hominis.
Post hec eas in formulis eas mortuas
ponunt. et in speciebus conficiunt ne marce-
scant. Deinde eas desiccant. et negotia-
toribus vendunt qui eas per diversas mundi
partes deferunt. Fatuitas quidem multos credere
quod sint homines ita parvi. In hoc etiam regno
multi inveniuntur astures nigri per quos
optime capiunt.

De regno Samara. xvi.

Post regnum Basman invenitur re-
gnum Samara in eadem insula.
In quo regno ego Marchus habui in simul
cum sociis immorationis quinque mensium navi-
gationi aptum tempus habere non potuimus.
Descendimus ei in terram ubi castra li-
gnea cum propugnaculis fecimus in quibus
maiori parte temporis morabamur. bes-
tialem illius provincie populum metuentes qui
libentissime comedunt carnes humanas.
In hoc regno non apparet polus
articus quem vulgariter dicitur tramontana.
nec etiam ibi apparet stelle que vulgus nominat
currum magnum. Habitatores regni huius
ydolatre sunt et valde in suis moribus be-
stiales et valde silvestres. Pisces
optimi ibi habentur in copia maxima. Tri-
ticum ibi non crescit. sed de riso panes con-
ficiunt. Vineas non habent. sed vinum hoc
modo faciunt. Sunt ibi arbores multe
parve que assimilantur palmis. quarum singule ra-
mos. iiii. habent ut plurimum. Certo autem
tempore ramos incidunt. et ad singulos ramos
ligant urceos singulos in quibus fluentem
arboris humorem colligunt. Sic colligitur
aqua vitis. In tanta autem copia ille liquor
habundat quod in die et nocte replet ur-
ceus qui ad ramum est alligatus. Postea
rursum evacuantes urceos reponunt
ad ramos et sic diebus pluribus hec innocia
durat. Demum ad petere arboris aquam
effundunt. Cum iam arbor guttas emittit

tere desinit. et post modicam horam
rursum humor fluere incipit. si non est
tanti valoris ut prior. Hoc liquore
pro vino utuntur cuius copiam habent ma-
gnam. et est valde grati saporis. Co-
lor habet album vel rubeum ad similitudinem
vini. In hac regione sunt nuces
indice in copia maxima que magne et
optime sunt. Habitatores huius provincie omnibus
indifferenter carnibus utuntur etiam immundis.

De regno dragoian. xvii.

Regnum vero dragoian ubi colunt
ydola regem proprium et linguam pro-
priam habet. ubi homines sunt valde silve-
stres. Est ibi consuetudo talis. Cum
quis graviter infirmatur. consangui-
nei eius magos et incantatores ad il-
lum adducunt investigatores an ille va-
leat liberari. Illi autem magi secundum respon-
sa demonum sibi facta de illius convalescen-
tia vel morte respondent. Si dicunt in-
firmum liberari non posse. convocantur hu-
iusmodi qui sciunt faciliter et leniter infirmos
occidere. et os infirmi concludunt ita ut
facilius alitum perdat. Quo mortuo
carnes eius incidunt et coquunt. et congre-
gati in unum omnes consanguinei eius carnes
illas cum medullis comedunt. Dicunt
enim quod si carnes ille putrescerent con-
verterentur in vermes. et illi fame post
modum morerentur. Anima defuncti illius
exinde penas gravissimas pateretur.
Ossa autem in cavernis montium sepe-
liunt ne possint ab homine vel bestia tan-
gi. Cum homines regionis illius aliquem
capiunt de partibus alienis. si se precio non
potest redimere occidunt et comedunt.

De regno Lambri. xviii.

Aliud regnum insule prefate dicitur
Lambri ubi sunt multa aroma-
ta valde. Ibi crescunt berzi in copia
maxima quos postquam creverunt trans-
plantant. et tribus annis in terra dimit-
tunt. postea eos cum radicibus evel-
lunt. De illis berzis ego Marchus
modicum venetias detuli et seminari fe-
ci. sed quia regio ista calidissima regio est
non potuerunt nasci. Regni huius
incole ydolatre sunt. In hac re-
gione quoddam est valde stupendum. Sunt
ibi multi qui caudas habent ut canes
longitudinis palmi unius. Hii homines
non sunt in civitatibus. sed in montibus
habitant. Ibi etiam sunt unicornes multi
et alia animalia multa valde.

De regno Fansur. xviiii.

Sextum vero illius insule regnum Fan-
sur dicitur. ubi nascitur camphora
melior quam alibi valeat reperiri. que
equali pondere pro auro commutatur. Panem
de riso faciunt. et tritico carent. Lac-
te habundant quo vescuntur ut plurimum.
Vinum de arboribus habent de quibus supe-
rius dictum est in regno Samara. In hac
regione sunt arbores multe grossi-
tudinis magne que habent subtilissimum
corticem. Sub cortice vero farina que-
dam est optima valde de qua delicata ciba-
ria parantur. de quibus comedi pluries
ego Marchus. In aliis duobus regnis
insule non fui. ideo de eis nichil ad-
recitabo.

De insula Necuran. xx.

Post recessum ab insula Iaua.
ex parte regni lambri percurritur
per mare ad centum quinquaginta milia-
ria. et inveniuntur insule due. scilicet Necu-
ran. et Angaman. Populus insule Ne-
curan regem non habet. bestiales valde
et nimium. Habitatores insule ma-
res et femine nudi vadunt. et in nul-
la parte corporis teguntur. et ydolatre sunt.
Nemora ibi sunt arborum sandalorum
rubeorum et nucum indie. et garofilorum.
Habent etiam copiam berzi et diversorum
aromatum.

De insula Angaman. xxi.

Alia insula est que dicitur Angaman.
magna est cuius populus ydola-
tre sunt. et bestiales valde nimium.

No. maxima fatuitate et crudelitate ymo plures.

No. stupendum.

No. de vino arborum.

No. de farina.

No. de hominibus qualiter vadunt nudi.

Homines eciam silvestres ac crudelissimi sunt. Riso lacte et carnibus vescuntur. Nullam carnem abhominantur in cibum. humanas quoque carnes comedunt. Homines ibi deformes sunt valde. Nam capud quasi caninum habent. dentes et oculos caninis similes. Aromatum copia in ea est. Sunt quoque ibi fructus varii et diversi a nostratibus fructibus valde dissimiles.

De insula maxima Seilani. xvii.

Post recessum ab insula Angaman per miliaria mille versus garbinum invenitur insula Seilam que una est de melioribus insulis mundi. habens in circuitu miliaria duo milia quadringenta. Fuit tamen aliquando maior. quia sicut in illis partibus est fama communis gentium comprehendebat aliquando miliaria tria milia sexcenta. Sed ventus vehemens a regione transmontane sic fortiter in annis multis insulam tenuit impetu maris ut multis exinanitis montibus in mare cadentibus multum ex insule territorio perderet. et occuparent maria loca terre. Insula hec regem ditissimum habet. qui nulli tributarius est. Homines insule ydolatre sunt et omnes nudi ambulant mares et femine. sed quilibet verecunda operit panno uno. Nullum bladum habent excepto riso. et lacte vivunt. Habundantiam habent seminum sosimani de quibus oleum faciunt. hertios habent meliores mundi. Vinum quod habent de arboribus de quibus dictum est in regno Samara. In hac insula inveniuntur lapides preciosi qui dicuntur rubini. quos regiones alie non habent. Multi quoque saphiri et topacii et ametisti ibi sunt. multique alii lapides preciosi. Rex insule huius pulcriorem rubinum habet quam umquam in hoc mundo visus fuit. Habet enim unius palmi longitudinem et grossitiem ad mensuram grossitiei brachii hominis. Est quoque splendidus supra modum. omni macula carens. adeo ut ignis ardens esse videatur. Magnus Kaam Cublai nuncios suos direxit ad illum rogans ut prefatum lapidem illi donaret et ipse donaret valorem unius civitatis. Qui respondit quod quia lapis ille suorum fuerat antecessorum nulli eum umquam homini daret. Huius homines insule bellicosi non sunt. sed viles valde. Quando autem bella cum aliquibus habent de aliis partibus stipendiarios advocant. et specialiter Sarracenos.

De regno Maabar que est India maior. xviii.

Ultra insulam Seilam ad miliaria .lx. invenitur provincia Maabar que maior India nuncupatur. Non est autem insula sed terra firma. In hac provincia v. reges sunt. Provincia hec ditissima et nobilissima supra modum. In primo huius provincie regno nomine Var. Rex est nomine Senderba in quo regno sunt margarite in multitudine maxima. In mari enim huius provincie est maris brachium seu sinus inter firmam terram et insulam quandam. ubi non est aquarum profunditas ultra .x. vel .xii. passus et alicubi ultra duos. Ubi inveniuntur margarite predicte. Mercatores enim diversas societates adinvicem faciunt. et naves multas habent parvas et magnas. Homines quoque conducunt qui descendunt ad profundum aquarum et capiunt marina conchilia in quibus sunt margarite. Quando autem piscatores hii sustinere amplius non possunt ad superiora transcendunt in mare et sic peragunt tota die. Sunt autem in sinu illo maris pisces grandes qui occiderent homines piscatores descendentes in mare. sed per negotiatores huiusmodi illi periculo providetur. Conducunt negotiatores magos quos dicunt abraiamin. qui incantationibus suis et diabolica arte cogunt et stupefaciunt pisces illos ita ut neminem ledere possint. Et quia hii

No. de yndia maiori. in qua sunt [illegible]

No. quomodo inveniuntur margarite.

No. quomodo piscatores [illegible] ne homines ledant

piscatorum de die quia non de nocte fit. Magi illi eciam incantaciones faciunt quas sero per noctem dissolvunt. Timent enim ne quis furtive sine negociatorum licencia descendat in mare ut accipiat margaritas. Fures autem metuentes pisces in mare descendere non attemptant. Rarus aliquis invenitur qui sciat has incantaciones facere nisi illi abraiamin qui a negociatoribus sunt conducti. Hec autem piscatio in mari illo fit per totum mensem aprilis usque ad medium mensis madii. Et tunc de margaritis illis habetur infinita multitudo quas negociatores post modum diffundunt per orbem. Negociatores qui piscationes hanc emunt a rege decimam solummodo partem regi tribuunt de omnibus margaritis. Incantatoribus autem qui pisces stupefaciunt dant de omnibus xx partem. Piscatoribus quoque optime providetur. A medio vero madii ulterius margarite non reperiuntur ibidem. Sed in loco alio qui ab isto per ccc miliaria distat habentur margarite in mari per totum mensem septembris usque ad medium mensem octubris. Totus huius provincie populus omni tempore nudus incedit. Panno tamen uno verenda operiunt. Rex quoque regni huius nudus valde vadit ut alii. Sed ad collum defert torquem aureum saphiris smaragdis et rubinis aliisque preciosis lapidibus undique coopertum. Qui torques est precii maximi supra modum. Similiter quoque ad collum eius corda de serico pendet. In qua sunt c. iiii. lapides preciosi et margarite valde grossissime et rubini. Oportet enim eum singulis diebus c. iiii. oraciones dicere de mane ad deorum suorum reverenciam et de sero similiter totidem. Defert quoque rex tria aurea frisia ad singula brachia et ad crura que omnia sunt preciosis lapidibus cooperta. Ad digitos quoque pedum et manuum defert rex lapides preciosos. Valent enim unam optimam civitatem preciosi lapides quos rex ille sic secum continue defert. De margaritis enim que capiuntur rex pro se meliores et grossiores

accipit. Insuper rex prefatus quingentas uxores habet, quarum unam ex fratribus suis uxorem abstulit. Sed ille iram ipsius metuens dissimulavit iniuriam.

De regno Var et erroribus et ydolatria incolarum eius. capitulum xxiiii.

Habitatores regni Var omnes ydolatre sunt. Multique ex eis boves adorant dicentes bovem rem esse sanctissimam. Nullus autem boves occidunt. Cum autem moriuntur boves adipe eorum accipiunt et eo domos suas perungunt. Inter hos autem ydolatras genus aliud sunt alterius secte qui dicuntur Govi qui boves quidem non occidunt, sed si per se morte decedunt aut ab aliis occiduntur bene comedunt carnes eorum. Fertur in regione illa quod illi qui sunt de illa progenie qui occiderunt beatum Thomam apostolum. Nullus quippe ex eis ingredi potest ecclesiam ubi est corpus eius. Decem enim homines unum ex illis in terminum tenere non possent in illam ecclesiam. In hac provincia multi magi sunt auguriis incantacionibus et divinacionibus intendentes. In hac regione sunt multa monasteria ydolorum ubi multa ydola sunt. Multi autem ydolis illis ad quorum pluriorem reverenciam habent filias suas offerunt. Puelle tamen habitant in domibus parentum. Cum autem monachi ydolorum volunt festa solempnia facere convocant puellas ydolis illis oblatas. Que venientes choreas ante ydola faciunt et cantus magnos. Sepe autem prefate puelle cibaria ferunt secum in mensa ante ydolum preparant et tamdiu sic cum adornata ante eum dimittunt donec magnus princeps morose possit prandere. Interim autem ante ydolum cantant atque tripudiant. Credunt ut tamdiu deus ille in eo carnium comedat. Post hec comedunt ad mensam prefatam cum reverencia magna. Hiis omnibus terminatis ad proprias domos redeunt. Hunc ritum faciunt puelle dedicate ydolis donec fuerint maritate. In hac regione quando rex moritur et cadaver eius comburitur, ex amore regis milites qui continue assistebant regi

Nota de hiis qui nudi incedunt [illegible] rex.

Nota quomodo multas orationes [illegible] dicat.

Nota magnum numerum uxorum.

Nota [illegible] boves [illegible].

Nota [illegible] sancti Thome.

Nota [illegible] [illegible] quando rex moritur [illegible].

egrotabat sepius se nunquam cum illo in igne pro-
hibuit. Ardent autem cum corpore regis putantes
se ex hoc in vita alia eius socios esse. Unde
posse servari a societate eius. Cum autem aliquis
moritur ibidem multe eorum uxoribus cum
eis sponte in ignem prosiliunt ut cum illo arde-
ant. Quando eorum cadavera fuerint comburenda.
ut sit in vita alia uxores eorum. Que autem
hoc faciunt multum apud omnes commendantur.
In hac regione consuetudo talis est. Cum quis
exigente iusticia occidi debet per iudicium re-
gis. petit pro gratia ut ad honorem alicuius
ydoli se ipsum possit occidere. Hac sibi conces-
sa licentia congregantur ad illum omnes consangui-
nei eius. et ad collum eius cultellos acutis-
simos .x. aut .xii. ponunt. ipsum quasi sedentem
in cathedra per civitatem deferentes alta voce
clamantes. Iste probus homo pro tali dei reve-
rentia vult occidere se ipsum. Cum ad locum per-
venerint ubi fit iusticia publica ille cultel-
lum in manum accipiens alta voce clamat.
Ego me ipsum occido pro tali dei amore.
Quo dicto se ipsum graviter vulnerat. et acci-
piens ferrum aliud sic quod vulnus infigat.
et sic multiplicat vulnera. ad omne vulnus
mutando cultellum. donec ex vulneribus
moriatur. Consanguinei autem corpus eius
comburunt cum leticia maxima. Homines re-
gionis huius nullam luxurie speciem putant esse
peccatum. De diversis consuetudinibus re-
gionis illius. xxv.

Huius regionis re-
x et ceteri omnes pro magnificentia in terra se-
dent. Et si ab exteris arguuntur eo quod non
honorabilius sedent. ita respondent. De
terra nati sumus et in terram sumus denuo re-
versuri. quo terram volumus honorare. Nec
eam debet despicere. Pro armis parum va-
lent aut nichil. Cum non habent ad bella procedere.
Armis aut vestibus non utuntur. sed secum
solum deferunt scuta et lanceas. Nullum
animal occidunt. sed cum volunt carnes co-
medere faciunt ut animalia per homines regio-
nis alterius occidi. Viri omnes et femine bis
in die corpora sua lavant. Quicumque autem facere

omitteret apud eos sic hereticus haberetur.
In hoc regno iusticia magna fit de
homicidis. et furibus. Vinum in hoc non usi
sunt. et quia apud eos vinum bibisse de-
prehenditur. infamis est et a causa qualibet a testi-
monio repelleretur. Similiter in testes non recipiunt
in iudiciis eos qui in mari in navibus se com-
mittunt. quia dicunt eos esse homines desperatos.
De aliis condicionibus et novitatibus pro-
vincie eiusdem. xxvi.

In hoc Regno non
nascuntur equi immo rex Maabar et alii.
iiii. reges provincie Maabar annis
singulis multa consumunt in equis precia.
Emunt enim .v. prefati reges singulis
annis ultra .x. milia equorum. In regioni-
bus Curmos. et Chisi. et Durfar. et Ser.
et Eden. equi optimi sunt et multi. et inde ad
reges Maabar a negociatoribus defe-
runtur. Dictant autem ex hoc mercatores. quia
equum dant ut plurimum pro precio quingentorum
argenti qui ad centum marcharum argenti va-
lorem ascendunt. In ipso autem anno fere omnes
equi moriuntur. Ibi enim diu vivere nequeunt.
et ab hoc annis singulis renovantur. Illi autem
marescalcos equorum. aut nullos. aut
paucissimos habent et ne de aliis regioni-
bus vadant illuc pro negociatores quam pluri-
mi procurant. Ipsi autem Indi per se ipsos nesci-
unt equorum curam habere. Aer autem ille equis val-
de contrarius est. Si equus magnus ibi concipit de
dextrario magno et parit. Hic homini
equum parvulum et valoris nullius. Habent
enim pedes omnes retortos ita ut pro equitatu-
ra ydoneus esse non possit. In hac pro-
vincia dant equis in cibum carnes cocte
cum riso. et multa in cocta cibaria mini-
strant eis. Nullum bladum ibi nascitur
preter risum. Ibi est intensissimus calor et ideo
nudi vadunt. Pluviam nunquam habent nisi
Iunio. Iulio. et Augusto. Et nisi esset
pluvia tunc in sinu pro calore quam aeri refri-
gerium tribuit nullus ibi vivere possit pre ca-
loris angustia. In hac regione sunt aves
omnes nostris avibus valde dissimiles preter quam.

Nota quare prohibetur vinum et ne pro mare.

nota hic quod fugitivi non recipiuntur testes.

nota hic magnum precium equorum.

nota de aliis equis.

nota hic de pluvia.

viii

ilia nris filis e. Ibi st austures
nigri ut corui nris maiores q
alies opti capiut. Ibi st uespili
ones grandes ut austures.

De ciuitate ubi corpus beati Thome apli requiescit et de miraculis que ibi fiunt

In prouincia predicta ipius. xxvii.

Maabar. s. Indie est corpus beati thome
apli. qui in ipa puincia martiriu pro xpo
suscepit. Est aut corpus illud in sua eccia
in ciuitate parua ad q pauci conueniunt
mercatores pro eo q non est pro negotiatori
bus apta. Ibi sunt xpiani multi q
sarraceni de regionibus illis frequentant apli
limina. et valde ipm aplm reuerentur. Dicunt
q eu magnu fuisse prophetam. et uo
cant eu auarian id est homine sanctum. X
piani aut q apli corpus uisitant accipiunt
de terra ubi apls fuit occisus q rubea
est et secum deferunt reuerenter. Sepe aut cu
ipa miracula multa fiunt. Ipam enim di
stemperatam in aqua aut alio liquore dant
q infirmi bibunt. et ex hoc multi ab
illis et magnis infirmitatibus liberan
tur. Anno dni. m. cc. lxxxviii.
princeps quidam magnus terre illius collegit
messis de riso copiam magnam. Et
cu domos ad reponendum ipm non haberet
ad suum beneplacitum aptas domos omnes
eccie beati thome apli occupauit ibi
risum recondens inuitis custodibus loci
q eum humiliter precabantur. ne peregrinorum
receptacula occuparet q beati apli
limina uisitabant. Nocte aut ei beatus
apls in uisu apparuit tenens in manu
fuscinulam ferream. Quam suppo gutturi
dormientis apponens ait. Nisi domos
meas quas iniuriose tua temeri
tas occupauit. statim euacues cu
de morte mala peribis. Euigilans
ille statim q ei apls in uisu iusserat
adimpleuit. Omnes aut deo et beato thome
gras egerunt. de uisione apli ea confestim
ti. Ille eis publice retulit omnibus uisionem.

Multa alia miracula fiunt ibi crebe
rrime ad iuuocatione beati apli et huo
re fidei xpiane.

De ydolatria in gentes regni illius. xxviii.

In prouincia maabar omnes habita
tores loci illius uiri et mulieres
nigri sunt. Sed arte sua addunt ex in
gredione magna ppter decorem. Vngunt
eni omnes puulos ter in ebdomada oleo
de sosima et ex hoc fiunt nigrimi
ualde. Eu aut pulcriorem reputant
q nigrior est fuit. ydolatre qui et eos
sunt deorum suorum ymagines nigrimas
faciunt dicentes deos nigros esse q
omnes sanctos. Dyaboles aut pingunt albos dicentes
omnes demones albos esse. Eu aut hij q
bouem adorant ad bella procedunt quilibet
secum defert de pilo bouis siluestris.
Milites pilos bouis ligant ad suos
crines equorum. et pedites ad capillos
proprios uel ad scuta. Credunt ei boue
siluestrum tante sanctitatis esse. q quicumque
fert se de pilis eius huiuit in omni periculo tu
tus erit. Ob hoc go caro siluestrium
bouum magni sunt precij apud illos.

De regno mutfili et qualiter adamantes inueniunt ibi. xxix.

Vltra regnum maabar eundo per
tra quod dicitur tramontana. pmili
aria mille incipit regnum mutfili.
q nemini tributarium est. Habitatores eius
lacte. carnibus. et riso uescuntur. et
ydolatre sunt. In quibusdam huius regni mon
tibus inueniuntur preciosi lapides adaman
tes. Post pluuias uadunt homines ad
riuos per quos aque descendunt a montibus.
et deficientes in riuulis aque inter arenas
rimantes et multos inueniunt adamantes.

Sub estate in estu maximo homi
nes sunt in montibus. Montes illos magno
ascendunt nisu cum maxima pena ppter estum
maximum qui ibi est. Est enim periculosum
ualde illuc ascendere ppter serpentes ma
gnos quorum ibi est maxima multitudo.

Ibi sunt certa montes quorum valles
ita undique in meatibus rupibus circum
cluse quod illic per homines accessus esse non
potest. In illis vallibus sunt multi lapides
preciosi adamantes. Item in montibus
illis multe aquile albe sunt que morantur
ibidem que vescuntur serpentibus supradictis. Homines
ergo qui volunt adamantes habere de valli
bus. Multa de rupibus carnium fru
stra in valles proiciunt que ut plurimum
super adamantes cadunt. Aquile autem in
tendentes in vallibus carnes descendunt
ad eas et aut ibi eas comedunt aut
ad rupes deferunt comedendas. Homines autem
observant aquilas si videant eas cum car
nibus ad montes ascendere currunt illuc
si loco adiri potest. Et expulsis aquilis
carnes accipiunt in quibus sepe inveniunt
adamantes qui carnibus adheserunt. Si
vero carnes in valle comedunt vadunt
postmodum homines ad loca ubi aquile noc
tibus dormiunt et qui comedendo carne
deglutiunt adamantes carnibus ad
herentes inveniunt eos in stercoribus aquilarum.
Hec non habent adamantes in montibus
illis in copia maxima. Alia autem in uni
verso mundo inveniri non possunt. Reges
et barones regionis illius adamantes
pulcriores emunt per se. Ceteri vero per
hec a negociatoribus diffunduntur. In
hac regione fit bucharanum subtilior
et pulcrior quod in mundo fiat. In pro
vincia hac sunt maiores arietes qui
sunt in mundo. Victualium omnium copia est
maxima et alia. De regno Lac. xxx.

Rursum cum discedit a provincia
maabar a loco ubi est corpus beati
thome apostoli iter per ventum occidentale
invenit provincia que dicitur lac. Ubi habitant
abraiamini qui super modum mendacium
non oderunt. Pro nulla enim re mendacium
non loquerentur. Sunt et casti valde. Nam
unusquisque eorum uxore propria contenta
est. Alienas tangere vel furari omnino ca

vent. Hii non carnes comedunt nullum
animal occidunt. Ydolatre sunt in augu
ria sectantur. Quando volunt res aliquas eme
re prius umbram propriam in sole considerant et secundum
suum erroris regulas in illa negotia
tione procedunt. In cibo parci sunt valde
et magnas abstinentias faciunt.
Sani sunt supra modum. Sepe utuntur
herba quadam in cibum que miro modo ad di
gestionem confert. Numquam per flobotomiam
a sanguine minuuntur. Sunt inter eos
religiosi quidam ydolatre in regione
illa qui pro reverentia ydolorum suorum
vitam asperimam faciunt. Nudi tota
liter vadunt nec se in aliqua parte corporis tegunt
dicentes se de nuditate non erube
scere quia carent omni peccato. Bovem adorant
et quilibet ipsorum bovicullum cupreum in fronte
alligatum defert. Et omnes se perungunt cum
reverentia maxima unctione quadam
facta de pulveribus ossium bovis. Scutel
lis vel incisoriis non utuntur dum comedunt
sed omnes cibos suos super arentia folia po
nunt que sunt de pomis que de paradiso
dicuntur. Aut super alia folia magna
sicca. Super folia viridia non manducant
nec fructus virides aut her
bas virides comedunt quia dicunt omnes her
bas viridia animata esse. Ideo ea occidere
nolunt timentes gravem de peccato committe
re in occisione ipsorum. Neque enim occidere cum
animal aliquid parvum vel magnum presumunt
occidere. Nullo modo quod sua lege peccatum
committunt. Super nudam terram dormiunt.
et comburunt corpora mortuorum.

De regno Coilum. xxxi.

Per plagam aliam cum discedit
a regno maabar versus gar
binum ad miliaria quingenta inve
nitur regnum Coilum. Ubi sunt christiani
multi et iudei atque ydolatre. Ibi est
lingua propria. Et rex coilum nulli tri
butarius est. In hoc regno crescit
berci grandes ut lumini valde

Nota de nuditate.

Nota fatuitate quod ... folia ... animata.

boni. piper ibi est in copia maxima.
nam nemora et campestria plena sunt
pipere. arbuscula tamen eius que piper nascitur
domestica est. Colligitur autem piper in ma
dio. iunio et iulio. ¶ Ibi etiam est endica
optima qua tinctores utuntur copia maxima.
fit enim de herba. Herbam illam colligunt.
et in vasis magnis cum aqua ponunt.
et sic tamdiu dimittunt donec herba op
time maceretur. Post hec ipsam ponunt
ad solem qui in regione fervent[is]sime calefa
cit et per calorem maximum bullit herba et
coagulatur in unum. Post modum mate
riam illam sic in minutias dividunt
sicut defertur ad nos. ¶ In regione illa
penosum est vivere propter calorem nimium qui
ibi est. Si enim ovum ibi in flumine poneretur mo
ra modica coqueretur optime. ¶ In hac re
gione propter mercationes multas negocia
tores confluunt. de mercationibus diversis
propter lucrum maximum quod est ibi. ¶ In hac pro
vincia animalia multa sunt cunctis aliarum
regionum animantibus dissimilia. Ibi sunt
leones nigri totaliter absque omni alio co
lore. Ibi sunt papagalli. Seu epima
chi albi ut nix. pedes tamen rubeos ha
bent et rostra. Sunt et ibi alii papagal
li diversarum manierum pulcriores illis que citra
mare deferuntur ad nos. Ibi sunt galli
ne omnino nostris dissimiles. Quia licet illa regio
dissimilia regionibus aliis. aves. bestias
et aromata. Et hoc est quia calida est super
modum. bladum nullum habent excepto ri
so. Vinum de zucharo faciunt. De victu
alibus ceteris ibi est copia maxima. Astro
logi et medici multi sunt ibi. Nudi pene
ambulant mares et femine et omnes ni
gri sunt. Verecunda tamen plerumque panno operi
unt. Omnes communiter luxuriosi sunt. Consan
guineas tercii gradus accipiunt.
Similiter et novercas post mortem patrum.
et defunctis fratribus suis cognatas re
lictas in uxores accipiunt. Et hoc per
totam Indiam observatur. ¶ De provincia

Ca. Comari. xxxii.

Comari regio quedam est in India unde
videri potest polus articus
id est stella que dicitur tramontana. Nam ab in
sula Java. usque ad locum istum videri
omnino non potest. Si quis autem non intrat in ma
ri usque Comari ad .xxx. miliaria
inde videbit polum prefatum et videtur
esse supra illud ad unius cubiti mensuram.
¶ Ista regio est valde silvestris et habet
animalia multum dissimilia aliis. et specialiter
simias. Sunt enim ibi simie multe habentes
tes effigiem hominum. Ibi sunt Catti qui
dicuntur pauli valde dissimiles et diversi ab
aliis. Ibi sunt leones. bestie. leopar
di in copia maxima. ¶ De regno

Post recessum. Eli. xxxiii.
a Comari versus occidentalem
plagam per miliaria .ccc. invenitur
regnum. Eli. quod habet regem proprium.
ac proprium ydioma. Incole regionis si
mulacra venerantur. Rex ditissimus
est magnos thesauros habens potens autem
non est in multitudine aut fortitudine gen
tis. Regio tamen adeo fortis est quod ab ho
stibus invadi non potest. In hac regione
est piperis. Zinciberis. et aliarum nobilium
aromatum copia magna. Si quando na
vis aliqua inde transitum faciens propter iniqui
tam tempestatem maris ut quandoque alia con
tingit ad aliquod litus provincie pervenit. Si ca
sualiter et non ex intentione propria declinat ad
illos. Viri provincie illius quidquid in navi reperi
unt accipiunt violenter et dicunt. Vos voleba
tis ad aliam insulam sive patriam cum mercati
onibus ire. sed deus noster et fortuna nostra que
optima est vos in partes duxit ad nos.
Et ideo nos accipimus quod deus noster
et fortuna nostra misit nobis. Hoc ma
lum in tota provincia fit. ¶ In hac regi
one multi leones sunt. et alie bestie
plurime agrestes fere. ¶ De regno

Post hec per. Melibar. xxxiiii.
pervenitur ad regnum. Melibar. quod

ī india maiori ē ad occidētalē plagā
q̄ h̄t regē ꝓpriū ydioma. Nulli q̄ al
teri tributariū ē. ꝑsōs regni adorāt si
mulacra. ¶In hoc regno uidet̄ polus
articus .s. tramōtana sup̄ mare per
brachia duo. ¶In hoc reg° ꝯ in regno
goçurath q̄ ē iuxª eū sūt pirate mul
ti ualde. Singulis aūt ānis de duob3 reg̃
p̄fatis egrediūt̄ ī mare naues piratix̄
ult̄ centū. ⁊ naues oēs mercator̄ trāseū
tiū capiūt ⁊ pdāt̄. Ducūt secū ī mare
uxores ⁊ filios magnos ⁊ puos ⁊ to
ta estate ī mari sūt. Faciūt aūt ī ma
ri marinas scalas ne naues tran
seūtiū mari eor̄ possīt effuge. Sca
le uō marine hec m̄ fiūt. ꝑ trāsuūsū
maris regiōis illi° nauis una pira
tar̄ elōgat̄ ab alia ꝑ v. miliaria. b. Ita
q̄ .xx. naues. c. miliaria de maris
spatio capiūt. Sū aūt pirate h̄ nauī
uidēt nauē aliq̄ trāseūtē. sū ig̃ fu
mo uł signo alio sinis collateralib3 ānuūt.
⁊ illi sibi ꝓximos collateralib3 ānuūt.
Et sic oēs sciūt q̄ necīri ⁊ pdāt̄ cūcta
q̄ reꝑiūt ī nauib3. atq; ī h̄c modū nul
lus eor̄ mari pot̄ euade. Hōi aūt q̄
capiūt ī ꝑsonis nō ledūt s3 naues ⁊ ōīa
ī ea bōa eor̄ accipiētes ip̄os uacuos ī
litore ponūt dicētes. Ite ⁊ rursus ꝓ
curate ditari forsitā adhuc cū reb3
aliis ꝑ nos trāsitū facietis. ⁊ ad nos
o lucri fuit⁹ deferetis. ¶In
hac regiōe ē mirabilis habūdātia pipi
ris. zīgiberis ⁊ curbitor̄ ⁊ nucū īdie. Ibi
fit plūimus ⁊ optī bucharan°. Sed ci
uitatib3 hor̄ reg̃ nō scribo q3 liber n̄r
nimiū ꝓcederetur in longum.

¶De regno Goçurath. xxxv.

Aliud reg° īueniē reg̃ melabar
dr̄ Goçurath. et ē rex ꝓprius ⁊
ꝓpriū ydioma. Est aūt reg° hoc ꝯ pla
gā occidētalē ī minori īdia. ¶In hoc
regno apparet polus articus sup̄
ad altitudinē sex brachior̄. ¶In hoc
reg° sūt pirate maiores q̄ī mūdo sīt.
Qn̄ ip̄i ī mari capiūt mercatores dāt
eis tamarīdos cū aq̄ maris. ꝑ q̄ mercā
tores fluxū uētris statim paciūtur.
Hoc aūt io faciūt q̄ mercatores uidētes alī
ꝗ piratas ꝯsueuerāt margaritas
⁊ p̄ciosos lapides deglutire. ꝑ hūc q̄
modū pirate ōīa h̄nt. ⁊ illi nich̄ ōīo ab
scōde possūt. ¶In hac regiōe ē copia
endici pipis ⁊ gīgibis. Sūt ēt ibi arbo
res de q̄b3 bābaciū seu bōbicinē colli
gūt ī copia mag̃. ¶Arbor aūt q̄ ꝓduc̄
bābacinā ascendit ī altiū crīt ad alti
tudinē sex passuū. ⁊ annis .xx. fruc
tificat. Post ānos .xx. ad nichilum
ual3 ult̄. Bambaciū aūt q̄ ī arbore ꝓ
ducit̄ usq; ad ānos .xij. ual3 ꝓ tela q̄
filari pt̄. A duodecī uō ānis sup̄ ual3
ꝓ cultis aut ꝓ pe fili. ¶In hoc reg
copia mag̃ ē opti corii q̄ ibi nobilisse
ꝯficit̄ ⁊ ꝑ... ¶De regnis Tana. Ca
bacht. Semenach. et res magoria. xxxvj.

Post h̄ ꝑuenit̄ ꝑ mare ad regna.
Tana. Cambaeth. Semenath.
⁊ resmagoriā. ad occidētalē plagā in
q̄b3 reg̃ mercatores maxīe sūt. Vnūq
q3 .iiij. regn̄ regē ꝓpriū h̄t ⁊ ꝓpriū yd
ioma. Et sūt ī india maiori. Nō sūt ī
q3 ībi n̄re ī dicamus d̄ scribēda. Sed maiori
q̄ īdiā nō scripsi. nō d̄ t̄ris ⁊ reg̃ q̄ mari
adiacēt. uł d̄ īsul q̄ b° q̄ ī illo mari
sūt. q3 t̄ris describe q̄ ī india sūt ī sin
t̄ra laboriosū eēt ualde ⁊ gaudēt lib
n̄r ꝓlixitas nimia. ¶De duab3 insu
lis ī q̄ȝ ī una h̄itāt uiri sine mu
lieribus. ⁊ in alia femine sine
uiris. xxxvij.

Vlt̄ regnū resma. ꝯ
ꝑ ꝯtā adq̄ngēta miliaria ī alto
mari uersus meridiē sūt due īsule ad .xxx.
miliaria ꝯ inuicē. In una morātur
uiri sine mulierib3 ⁊ uocat̄ līgua eor̄
īsula masculina. Et ī alia uō sūt fe
me sine uiris ⁊ uocat̄ īsula feminina.
In q̄bus duas h̄itāt unū ad inuicē

sunt. et sunt christiani. Mulieres nunquam va-
dunt ad insulam virorum. Viri autem vadunt
ad insulam feminarum. et cum eis tribus con-
tinuis mensibus in morantur. habitat autem quilibet
in domo sua cum uxore propria. postmodum
ad masculinam insulam revertuntur, ubi alio
anni tempore manent continue. Mulieres
filios masculinos secum tenent usque
ad .xiiii. annos. postea mittuntur
ad patres. Mulieres filios nutriunt.
et quorundam fructuum sue insule curam habent.
Viri autem de victu se et filiis ac uxoribus
provident. Piscatores optimi sunt et capi-
unt pisces infinitos quos recentes et sic-
cos negotiatoribus vendunt et hinc ma-
gna de suis piscibus faciunt. et piscium co-
piam magnam habent. Lacte. carnibus.
piscibus. et riso vescuntur. In hoc mari
est ambre copia magna. quia ibi ce-
te multa et grandia capiuntur. Viri insu-
le huius regem non habent. sed episcopum suum pro
domino recognoscunt. Sunt enim subiecti archi-
episcopo de scotra et habent proprium ydioma.

De insula scotra. xxxviii

Insula vero scotra invenitur ad meri-
diem post miliaria quingenta.
post recessum a duabus insulis supradictis.
Habitatores insule christiani sunt et archiepiscopum
habent. In hac insula est copia magna
ambre. et fiunt ibi de bambacio pulcherrimi
panni. Mercatores multi ibi sunt. et
specialiter piscium. Carnibus. piscibus. lac-
te. et riso vescuntur habitatores insule.
bladum non habent aliud preter risum. Omnes autem
nudi ambulant. Ad hanc insulam multi
pirate deferunt ea que predantur in mari. et
ibi vendunt. Illi autem ea libenter emunt
quia sunt ydolatris et saracenis. et non
christianis ablata. In hac insula multi
incantatores sunt inter christianos. Si navis
aliqua ab insula scotra discederet quam
ipsi incantatores revocare vellent quamvis
navis velo pleno cum prospero vento
erat. faciunt arte dyabolica. cum incantationi-
bus suis oppositum nam ventum insurgere
faciunt contrarium et eam redire retrorsum.

De insula magna madeigascar. xxxviiii.

Cum autem discedit ab insula scotra
versus meridiem post miliaria
mille invenitur madeigascar que est una
de maioribus et ditioribus insulis que in
mundo sunt. Continet enim ambitus eius
in giro miliaria .iiii. milia. Habita-
tores insule saraceni sunt habentes le-
gem abhominabilis machometi. Regem
non habent. sed .iiii. senioribus totius insule
regimen est commissum. In hac insula plu-
res elephantes sunt quam in regione alia
reperiantur orbe terrarum. In universo enim
mundo non est tanta negociatio dentium
elefantium sicut ibi. et in insula que dicitur cu-
giber. In hac insula non comeduntur
carnes alie nisi camelorum quia in-
veniunt quod sunt ceteris carnibus saniores.
Fit autem ibi camelorum tanta in navalia mul-
titudo quod videtur incredibile pre stupore co-
multitudinis inaudiente nisi proprio cernatur intu-
itu. In hac enim insula sunt multa nemora
sandalorum rubeorum de quibus ibi sunt arbo-
res magne ex quibus negociationes magne
fiunt. Ibi etiam est ambre copia magna. quia in
mari illo capodoclie et cete grandia
capiuntur sepe ex quibus ambra colligitur.
Ibi sunt leopardi et leuncie in copia ma-
gna. et leones magni valde. Sunt
ibi. Cervi. damule. Capre. in multi-
tudine magna. et venatores magni
bestiarum et volucrum. Aves autem regio-
nis illius nostris avibus dissimiles valde
sunt. Sunt enim ibi aves multarum specierum
que omnino in nostris regionibus non habemus.
Ad hanc insulam propter mercationes magnas
conveniunt naves multe. Ad alias vero
insulas ultra istam ad meridiem prius
accessus navium est sed ad insulam. Can-
gibar propter fluvium velocissimum aque maris.
Naves enim velociter currunt illuc. sed cum
difficultate nimia revertuntur. Cuius

ei naue que de regione maabar ad hanc
insulam madeigascar venit in xx. diebus
vix de madeigascar potest tribus mensibus
redire in maabar eo quod maris illius
fluxus vehementer semper ad meridiem est
nec umquam ad partem aliam retrorsum con
vertitur fluxus ille.

De auibus ma ximis que dicuntur ruc. xl.

In insulis autem illis
ad quas naues uix ire tutissime
uadunt propter maris velocissimum cursum.
sui fluxum apparet certo anni tempore una
mirabilis species auium que dicitur Ruc.
Assimilatur enim aquile in effigie corporis sed
mire magnitudinis sunt. Asserunt enim qui vi
derunt eas quod penne ale unius xii. pas
suum longitudinem habent. Grossities
autem pennarum et corporis animalis secundum proportionem
debitam tante pennarum longitudini cor
respondet. Est autem auis illa tante vir
tutis et fortitudinis quod una ex huius
modi auibus absque alterius auis auxilio
elephantem capit et in altum aerem ele
uat et ibi dimittit ut cadat et confrin
gatur. Postmodum super eius cadauer
descendit et deuorat carnes eius. Ego
autem marchus qui hec audiui primo
narrari putaui ut aues ille essent
grifes de quibus fertur quod partim auium,
et partim similitudinem habent bestiarum. Sed
hii qui aues illas viderant constantissi
me asserebant quod non habent in parte aliqua
similitudinem bestie. sed solummodo duos
pedes habent ut aues. ¶ Magnus
kaam cublai ad insulas illas misit
nuntios suos ut quendam eius nuntium qui ibi
captiuus fuerat facerent relaxari.
Insuper quod illi imposuit ut ei referre sci
rent in suo reditu de conditionibus et mi
rabilius regionis illius. Qui redeuntes
captiuum qui aufugerat reduxerant et de ce
tera que de illis referebant. Dixerunt ibi a
pros esse magnos ut bubulos. et quod
ibi erant giraffe et onagri in copia
maxima. et alia animantia multa quorum
species in nostris regionibus non habemus.

De insula çangibar. xli.

Inuenitur autem postmodum insula
çangibar que in giro capit mi
liaria duo milia. Ibi est rex proprius
et singularis lingua. Homines insule habita
tores ydolatre sunt. Sunt quidem corpore
grossi. sed altitudo corporis grossitiei pare
proportione sua non respondet. Nam protende
rent in altum ut grossitudo requi
reret absque dubio uiderentur esse gi
gantes. fortes tamen sunt ualde. Nam
unus illorum tantum onus defert quantum sub
stinere posset. iiii. uiri de alia re
gione. Unus autem ex illis per. v. ex nostris
cibis albuum sumit. Homines nigri sunt et
nudi incedunt. sed uerenda operiunt.
Capillorum tam densam crispitudinem
habent quod cum aqua uix possint extendi. Os
habent magnum et nares sursum versus
supinus euolutas. Aures grandes
et oculos habent orribiles. Mulieres ue
ro sunt deformes ualde os mag
num habentes. Nares grossas et oculos pro
mittentes. Manus uero grossiores habent
in duplo quam habeant aliarum gentium
mulieres. ¶ Populus hic carnibus.
lacte. riso. et dactilis uescitur. Vineis
caret. sed potionem pro potu cum opti.
faciunt de riso. çuchuro et delicatis
aliis speciebus. Mercatores ibi sunt co
mercie. et specialiter de albra et dentibus ele
phantum. Ibi enim elephantes multi sunt
et cete grandia in mari illius insule ca
piuntur. ¶ Viri insule huius fortes ualde
sunt ac bellicosi. et mortem modicum
timere uidentur. Equos non habent sed cum
elephantis et camelis ad bella proce
dunt. Faciunt super elephantes lignea
castra tante magnitudinis ut super unum
ex castris stent uiri muniti ad pre
lium. xvi. uel. xx. Cum lanceis. gla
diis. et lapidibus pugnant qui in
castris sunt assidibus cooperta. Cum g

debet ad bella pergere super elefantes portant
illa castra portare que supra predixi ut an
daciores fiat ex hoc potu. In hac insula
sunt leones multi qui leonibus aliarum regionum
sunt valde dissimiles. Sunt ibi et leopar
di et leuntie in multitudine magna. Similiter et le
stie omnes insule huius sunt dissimiles bestiis que
habent in regionibus aliis. Ibi sunt ueru
ctes albi. caput nigrum habentes et tales
sunt omnes qui habent in insula. Ibi sunt gi
raffe multe collum longum habentes pedibus
tibiis. Anteriora uero crura longa habent. po
steriora autem crura breuia sunt. Capita
habent parua et colorem varie varium. albis
et rubeis rosas. seu rotulas per totum
corpus distinctus undique et diffusus. Ani
malia quidem mansueta sunt giraffe per dece
et nemini ledunt. De multitudine

insularum Indie. xlii.

Licet multa de India scripserim. non tamen scripsi nisi de
principalioribus insulis. Ille autem que omni
si describe describas insule sunt subiecte.
Est autem tanta multitudo insularum Indie
quod puniuerit homines non possit earum condic
tionem recitare. Sicut eam asserunt marina
rii et peritiores magni regionum illarum.
et sicut habetur ex scriptura et nota compassi
in mari Indie. In ipso mari Indie sunt
insule numero .xii. milia septingente. Et
insulas ut aiunt habitatas et non habita
tas uniuersaliter computando. De prouin

ciis Abascie. xliii.

De summariis principalioribus insulis et re
gionibus maioris Indie que protendit usque prouin
tia Maabar. usque ad regnum Resmaco
ran et minoris Indie cuius terminus sunt
a regno Ciamba usque ad regnum Mutfi
li. Nunc de regionibus principalibus me
die seu mediane Indie breuiter dice
ram, que specialiter nomine dicitur Abascia. Abascia
est prouintia maxima que in .vii. regna diuiditur.
Ubi sunt reges .vii. quorum unus ceteris
preminet et est rex. Alii uero .vi. Indias
diuisi sunt partes. Tres quidem ex ipsis Saraceni

sunt. Tres uero alii Saraceni. Tamen huius prouincie
signum aureum habent in fronte et crucis mo
dum quod eis quando baptizant imprimitur.
Saraceni uero huius prouintie signum a fronte
habent usque ad nasi medium. Sunt in ipsa pro
uintia iudei multi qui cum igito ferro signi
et cauterati sunt. in utraque maxilla.
Rex autem maior in utraque prouintia habitat.
Saraceni uero in extremis regni prouin
tie habitant uersus prouintiam Aden. In
prouintia Aden predicauit beatus Thomas
apostolus ubi multos populos conuertit ad deum. Postmodum
modum se transtulit ad regnum Maabar.
Ubi post multorum conuersiones fuit marti
rio coronatus. Ubi eius corpus sanctissimum
requiescit sicut supius dictum est.

De quodam episcopo christiano quem soldanus
Aden circumcidi fecit in iniuriam fidei christi
ane. et regis Abascie. et de uindicta
magna pro hoc scelere facta. xliiii.

Anno domini .m. cc. lxxx. viii.
Rex principalior huius prouintie Aba
scie uoluit Ierusalem sepulcrum domini
uisitare. Eumque propositum sue deuotionis
suis baronibus declarasset dissuasum
illi ab omnibus extitit ne personaliter illuc iret.
Metuebant enim ne forte sinistrum ei ali
quid in uia accideret que erat per terras Sara
cenorum infidelium transitus. Consuluerunt
ergo ut episcopum quendam sanctum regionis illius ad
sepulcrum domini uenerabilem destinaret per quem
illuc sue deuotionis dona transmitteret.
Quorum consilio acquiescens cum oblatione sollempni
prefatum illuc direxit episcopum. Cum autem rediens
per terram transiret regis Aden cuius incole
Saraceni sunt summe christianos exosos habent.
Rex Aden prefatum cepit episcopum audiens
ipsum christianum esse et nuntium regis prouintie
Abascie. Cumque esse regis fuisset conspectui
presentatus. cum minatur episcopo fuit
rex durissime ualde nisi abnegato christi
nomine legem susciperet Macometi. Episcopus
uero constanti animo in fide domini perseuerans clara
uoce sponte se obtulit moriturum ante

no. quot insule in Indie sunt in uniuerso habitate et non habitate numero .xii. milia vii.
no. de Christianis.
No. valde ... negotium ... [illegible]

quod a fide xpi et caritate discederet. Tunc sol
danus de Aden consilio dicti mandavit id esse
eum fieri xpiane contra sui regis abascie qui xp
ianus erat. Dimissus igitur episcopus circumcisus
pervenit ad regem abascie. Tunc rex cum au
disset que circa episcopum gesta fuerant nimium in
dignatione commotus et magno exercitu con
gregato peditum et equitum et elefantum cum ca
stris contra terras regis aden movit exercitum.
Soldanus vero aden reges duos secum
habens occurrit cum exercitu magno. Con
miserunt adinvicem bellum et occisis mul
tis de exercitu regis aden. Rex abascie
victor extitit et rursum ad regnum terio
ra processit. Sarraceni autem in tribus locis
illi volentes obsistere ne transiret debel
lati sunt fuerunt ab exercitu abascie. Mora
tus vero est rex abascie in terris regis aden
post victorias mense uno devastans
continue regiones. Post hec cum honore ma
gno ad propria rediit. In maiestate sce
leris regis aden optime vindicata.

De diversitate bestiarum provincie abascie. xlv.

Abascie populus carnibus lacte et ri
so vescitur. Habent oleo de sosiman.
Multe civitates in sunt et opida multa.
Ubi sunt negotiatores multi et magni.
bucharanus optimi et bambacinum pan
num copia maxima. Ibi elefantes multi sunt
sed non nascuntur ibidem. Sed illuc de aliis Indie
insulis deferuntur. Ibi nascuntur giraffe mul
te. Leones. Leopardi. Uncie. et alia
animalia multa valde dissimilia animalibus nostris. Ibi
sunt onagri multi valde et aves diversarum
specierum que in nostris regionibus non habentur. Ibi sunt
galline pulcherrime. Ibi struciones grandes sic
ut asini. Ibi sunt venationes magne be
stiarum et volucrum. Papagalli seu psitta
ci multi et pulcri sunt ibi et diversarum mane
rierum. Simie. Gatti pauli. et gatti ma
imones que humanas quodammodo effigies in faci
ebus habere videntur.

De provincia aden. xlvi.

Aden provincia regem habet quem soldanum
vocant. Incole provincie habent omnes sa
raceni sunt et christianos summopere habent
exosos. Ibi sunt civitates multe et ca
stra. Ibi est portus optimus ad quem multe na
ves de india confluunt aromata defe
rentes. Negotiatores qui ibi emunt aro
mata ut in alexandriam ea deferant de
navibus portus illius ea in naves parvas
transferunt dietas vii. super flumen de
ducunt. Post modum super camelos po
nunt per dietas xxx. cum camelis va
dunt donec ad flumen alexandrie veniant
ubi ea rursum in naves alias transferen
tes usque alexandriam deducunt. Hec
via facilior est et brevior quam negocia
tores facere possunt qui mercationes et aro
mata de india in alexandriam afferunt. Per
hanc viam multi equi arabicatoribus ducuntur in
indiam. Rex autem aden introitus tam ma
gnos percipit de mercatoribus quia per suum ter
torium deducuntur quod ob proventus immensos
ipse unus est de ditioribus regibus qui in mun
do sunt. no. de mirabilibus diviciis regis aden
Cum soldanus babilonie obse
disset civitatem acon et expugnavit eam
Anno. dni. M. CC. soldanus de aden +
misit in auxilium eius equitum xxx. mi
lia et xl. milia camelorum. Hoc autem fe
cit non quia soldanum babilonie sic di
ligeret in tantum sed solum quia amarissimo
odio oderat christianos. Distat portus re
gni aden ad civitatem .xl. est civitas
una magna nomine Escier. In eadem provin
cia posita est ad septentrionalem plagam
regni. Multas sub se civitates habet et ca
stra multa que subiecta dominio regis aden.
Iuxta hanc civitatem portus optimus est. Omnes
habitatores provincie incole sarraceni sunt. De hoc
portu tam innumera equorum multitudo a mer
catoribus deferuntur in indiam ut de mul
titudine ipsa mira narrantibus credi pos
sit. In hac provincia est copia magna no. de ture
thuris albi et optimi quod de quibusdam arbo
ribus que similes sunt abietibus guttatim fluit.
Incole eiusdem regionis crebris incisionibus
perforant et radunt cortices arborum et de

iacioribus illis profluit ex cortice gutte thuris. Similiter etiam absque eo gratificatos fiant multum de vino quo liquare fluunt ex eis per calorem maximum regionis illius quod post modum indurescit. Sunt etiam in paludine que dactilos optimos copiose producunt. Nullum bladum ibi nascitur preter risum, et de illo modicum ibi crescit. Oportet autem ut illuc blada de regionibus aliis deferantur. Pisces habent in copia maxima super modum ibi, et specialiter tunnina magna et optima, quos tonnas vulgariter nominamus. Vineis caret. Sed vinum optimum de dactilis riso et zucharo faciunt. In hac regione sunt verveces statura parvi, qui aures non habent omnino, nec foramina aliqua loco aurium. Sed ubi animalia cetera aures habent, ibi ipsi habent duo cornua parvula. Animalia regionis illius, scilicet equi, boves, oves atque cameli, ad esum piscium assueta sunt, et ille est communis et cotidianus cibus eorum. Namque terra illa pro calore nimio est arida supra modum, ideo herbas non germinat neque blada. Hos pisces animalibus exhibent in cibum. Tribus autem mensibus anni, scilicet martio, aprili et madio, fit ibi piscium captura mirabilis, ita ut stupor sit maximus tam inextimabilem piscium copiam cernere. Hos pisces siccant et servant, et per totum annum animalibus prebent. Similiter animalia predicta regionis illius pisces recentes sicuti et siccos comedunt, quia ad siccos magis assueta sunt. Faciunt autem regionis incole biscottos panes de piscibus supradictis. Nam pisces magnos minutatim concidunt et minuta illa frustatim cum farina conglutinant et commiscent. Sicut de farina fit quando panis de pasta bladi conficitur. Post hec panes illos ad solem desiccant, qui deinde per totum annum optime conservantur. De regione quadam ubi tartari habitant ma

[…]gna. xlvii.

Terminatis hiis que de indiis et quibusdam ethiopie regionibus narrare disposui, nunc antequam libro meo finem ponam redeundum est ad regiones quasdam oppositas que sunt in extremis partibus aquilonis, de quibus suo loco in superioribus libri partibus narrare omisi, breviter. In regionibus quibusdam in aquilonaribus finibus constitutis ultra polum articum multi tartari habitant regem habentes qui est de progenie regis maximi tartarorum, qui quidem est tartarus ritus et mores servat antiquos predecessorum suorum qui veri et recti tartari sunt. Hi omnes ydolatre sunt, et deum unum colunt quem natigai nominant, quem putant esse deum terre quique producit ex ea herbas omnium, et idcirco eum nominant deum terre. Huic deo falsos simulacra et ymagines de feltro faciunt, prout de aliis tartaris in superioribus dictum est. Populus hic in civitatibus aut opidis non in castris habitat, sed in montibus et in campestribus regionis illius. Sunt autem hii tartari in multitudine maxima, et nulla penitus blada habent, sed carnibus vescuntur et lacte. In pace maxima vivunt, quia regi eorum cui omnes obediunt eos in pace servat. Camelorum, equorum, boum, ovium et aliorum animalium diversorum habent multitudinem copiosam. Ibi sunt ursi magni valde longitudinis ut plurimum xx palmorum. Ibi sunt vulpes nigre totaliter et magne valde. Ibi sunt onagri in multitudine magna. Ibi sunt etiam animalia parvula que dicuntur rondes que pellem habent delicatissimam super modum. Hee pelles zabelline nominantur, de quibus in secundo libro capitulo xx mentio facta est. Sunt etiam ibi variorum copia maxima quorum pelles delicate sunt valde. Ibi etiam sunt animalia magna valde in genere suo que dicuntur muri pharaonis, de quibus capiunt estatis tempore copia tanta

ut in ipso tempore curribus aliis uti
et trahis. Ibi quoque copia magna est omnium
silvestrium animalium quia regio silvestris
est valde.

De regione alia ad quam propter lutum et glacies difficilis est accessus. xlviii.

In regionibus affinibus
terre prefate sub dominio memorati
regis est regio alia montuosa in
qua habitant homines qui capiunt animalia
parvula que pelles habent delicatas val
de. Et sunt ibi rondes de quibus dictum est
supra. Armelini. Erculini. varii.
vulpes nigre et alia huiusmodi. De quibus
omnibus ibi est innumera multitudo. Homines
autem qui in montibus habitant supradictis ita ea
ingeniose et artificiose capere sciunt
ut pauca sint que evadere possint manus
eorum. Equi autem boves. asini. Came
li. seu quecumque animalia ponderosa. ad
loca illa accedere nequeunt. eo quod re
gio illa habet in planitie lacunas et fon
tes. Et propter frigiditatem nimiam regi
onis omni tempore est glacies ita ut na
ves inde transire non possint. Nec est tan
ta soliditas glaciei ut currus equos
aut animalia gravia sustinere
valeat. Tota quoque alia planities ex
lacunis propter aquas que ex multitudine
fontium diffluunt sic lutuosa est ut
transitus ibi non pateat curribus et
animalibus ponderosis. Protenditur autem regio
hec ad dietas. xiii. Et quia tamen ibi
est preciosarum pellium copia de
quibus lucra magna fiunt. Per homines regi
onis tale adinventum est remedium
ut negotiatores aliarum partium ad ipsos
possint accessum habere. In capite diete
cuiuslibet illarum. xiii. dietarum quibus
ut dictum est protenditur regio est una villa
in qua plures continentur domus in quibus ha
bitant homines qui de eo vivunt et recipiunt
mercatores et in qualibet villa custodiunt canes
magnos ut asini fere. xl. Hii autem
canes assueti et docti sunt trahere
trahas quas vulgariter in ytalia dicunt
trage vel tragule. Est autem traha
seu tragula vehiculum rotis carens
quo in montibus nivosis habitatores utuntur.
Ad unam quoque tragulam sex canes li
gantur ordine congruo. Tragule autem su
perponuntur pelles ursorum. Et ascendunt homines
duo scilicet negotiator scilicet et qui pro
pellibus vadit et auriga gerens regimen
et dirigit canes qui optime norunt. Et quia
vehiculum illud est de ligno levissimo et sub
tus planum est et politum. et canes
fortes sunt et ad huiusmodi officium assu
eti non magna honera vehiculo imponuntur.
Canes illi per lutum satis cum facili
tate vadunt non multum in lutum infigitur tra
gula in huiusmodi tractu. Cum autem perve
nerint ad villam aliam que est in fine diete.
Tunc negotiator [illegible] accipit
ductorem alium per secundam dietam. quoniam
canes labore illius prime diete. xiii. su
stinere non possent. Auriga quoque primus
cum suis canibus ad propria regreditur
mansionem. Et negotiator ille in qualibet
dieta mutat canes. vehiculum. et duc
torem. Sic quoque ad montes accedens pel
les emit et aliquas de dominio per planities
ad propria remeat. De huiusmodi pellibus
in regionibus illis fiunt lucra magna.

De regione tenebrarum. xlix.

In finitis partibus regni tartarorum
immediate supius memorati. Regio alia est in extremis habita
tionibus septentrionalis plage que obscu
ritas nuncupatur pro eo quod sole ibi non
apparente magno anni tempore ibi
tenebrosus est aer in crepusculi modum.
Sunt autem regionis illius homines pulcri
magni et corpulenti sed pallidi valde
sunt. Regem non habent nec principem cuius
sint dicioni subiecti. Sed inculti moribus
homines sunt bestiales atque [illegible].
Tartari vero qui huiusmodi hominibus sunt affi
nes sepe regionem illam obscuram in

No. de tenebris.

no. p maxima sagi
citates.

uadunt inor aialia q bona diripiunt.
Multa q illis iferunt dapna. Qz u
pp aeris calliginem ad ppa post mo
du redire nesciret equas pullos
hntes eqtant eaz pullos faciunt in
itroitu regionis custodibz detineri.
Cuq capta itenebras fui ad regi
onem lucis uoluerint regri equabz
suis laxatis rpas libere quo uolue
rit ire pmittunt. Eque aut i hntes
ad filios locu ubi eos dimisat re
petunt sessores suos q redire no
nouerint redictos. Homi regionis
icole capiunt icopia magna. Ca
mulinos. uarios ermilinos. uul
pes. et alia huiusmoi aialia hntia
pelles admodu delicatas. deffert
q pelles ab incis eius finitimos.
ubi de eis lucru magna faciunt.

De prouintia Ruchenoz. L.

Ruchenoz u puintia maxia
ad polu artici sita e. homi
ipsi xani sunt. Et fungt i ecclasticis
officiis ritu grecoz. Ubi sunt os et
pulcri ualde uiri et mulieres. Pla
nos capillos hntes. Tributarij
sunt regis tartaroz. Qui ad oriental
talem plagam affines sunt. De pellibz
Armelinoz. Grculinoz. Cambelinoz. Uarioz. et uulpiu. copia ma
xima e ibi. Multe eciam ibi sunt ar
genti minere. Est autem regio frigida o
sup modu et usqz ad occeanu mare
protendit. In mari illo isule qdam
sunt iqbz nascunt et capiunt Girfalchi.
et Heroddi seu falcones pegrini i co
pia magna. Qui inde post modu ad
diuersas regiones et prouintias
defferuntur.

Explicit Tercius liber.

Explicit liber do. marchi pauli
de uenetiis. de condicionibz et consuetudinibz Orientalium Regionum.

cc. 40 B.E.

Ms. ~~VI. B. 9~~ L. 131
α.S.6.14 9
BIBLIOTECA ESTENSE
MODENA
Cod. Lat. 131
VECCHIE SEGNATURE Ms. VI. B. 9.
SEGNAT. ATTUALE α. S. 6. 14.
cc. 40